

Hyväksytty kh 29.11.2021 § 188
Hyväksytty kv 13.12.2021 § 76

Sallan kunta

Talousarvio 2022
ja
Taloussuunnitelma
2023–2024

Salla

In the middle of nowhere

Sisällysluettelo

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
I SALLAN KUNNAN STRATEGIA	2
II SALLAN KUNNAN HYVINVOINTISUUNNITELMA	3
III YLEISPERUSTELUT	5
1. KUNTALAIN SÄÄDÖKSET TALOUSARVIOSTA JA -SUUNNITELMASTA	5
2. TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE.....	5
3. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS JA KUNTATALOUDEN TILANNE.....	7
4. ELINVOIMA	17
5. VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS	21
6. TOIMINNAN TALOUDELLISUUSTAVOITTEET.....	27
IV KÄYTTÖTALOUSOSA	28
1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA	28
1.1 Vaalit.....	28
2. TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	29
2.1 Tarkastustoiminta.....	29
3. KUNNANHALLITUS.....	29
3.1 Elinvoimapalvelut / hallinto.....	29
3.2 Elinvoimapalvelut:	31
Elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, matkailu- ja markkinointi sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.....	31
3.3 Elinvoimapalvelut / maankäyttö ja kaavoitus	34
3.4 Hallintopalvelut / keskitetty hallinto ja konsernihallinto	35
3.5 Talous- ja henkilöstöpalvelut / henkilöstöpalvelut	36
3.6 Talous- ja henkilöstöpalvelut / talouspalvelut / keskitetty hallinto ja konsernihallinto	37
3.7 Lomituspalvelut ja maaseutupalvelut	39
3.8 KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	42
4. HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA.....	43
4.1 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	43
4.1.1 Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan hallinto	43
4.1.2 Sosiaalityön palvelut.....	44
4.1.3 Vanhus- ja vammaistyö.....	45
4.1.4 Perusterveydenhuolto	47
4.1.5 Erikoissairaanhoido	49
4.1.6 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ.....	49
4.2 SIVISTYSPALVELUT	52
4.2.1 Sivistyspalveluiden hallinto	52
4.2.2 Varhaiskasvatus	54
4.2.3 Esi- ja perusopetuspalvelut sekä lukiopalvelut.....	57
4.2.4 Vapaa sivistystyö (kansalaisopisto)	62
4.2.5 Liikunta- ja nuorisopalvelut	64
4.2.6 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut.....	67
4.2.7 SIVISTYSPALVELUT, YHTEENSÄ	73
4.3 HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA YHTEENSÄ.....	74
5. TEKNINEN LAUTAKUNTA	75
5.1 Teknisen toimen hallinto	75
5.2 Lupa- ja viranomaispalvelut.....	76
5.3 Tukipalvelut	77
5.4 Liikenneväylät ja yleiset alueet.....	79
5.5 Palo ja pelastustoimi.....	80
5.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ.....	81

6. SALLAN KUNTA YHTEENSÄ	82
V TULOSLASKELMAOSA	83
1. TULOSLASKELMA 2022-2024 ULKOINEN / SISÄINEN.....	83
2. TULOSLASKELMA 2022-2024 ULKOINEN	84
VI INVESTOINTIOSA	85
1. INVESTOINTIEN PERUSTELUT	85
2. INVESTOINNIT 2022-2024.....	86
VII RAHOITUSOSA	92
1. RAHOITUSLASKELMA.....	92
VIII TYTÄRYHTEISÖT.....	94
1. TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETUT TAVOITTEET.....	94
2. KAUNISHARJU OY	94
3. SALLAN ALUELÄMPÖ OY.....	95
4. SALLAN VUOKRATALOT OY.....	96
5. KIINTEISTÖ OY SALLAN KYLPYLÄ.....	97
6. TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVIOT 2022 JA TALOUSSUUNNITELMAT 2023–2024.....	98
7. YHTEENVETO TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVIOISTA 2022	100
IX LIITTEET.....	101
1. Projektit	101
2. Henkilöstösuunnitelma.....	103

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Keskellä ei mitään on hyvä asua ja elää. Yhteisömme, meidän kaikkien yhteinen Salla, on samaan aikaan puhdasta ja rikasta luontoa, viihtyisää ja turvallista asuinympäristöä, laadukkaita palveluja ja aitoja ihmisiä. Ihmisiä, jotka haluavat tukea toinen toistaan. Ihmisiä, jotka haluavat auttaa ja opastaa meille saapuvia vieraita. Ihmisiä, jotka haluavat tehdä kävijöistä Sallan ystäviä ja mikä parasta saada heidät tulemaan uudelleen ja uudelleen ja yhä enemmän jäämään meille pysyvämmiin.

Menestyminen edellyttää aina ja erityisesti nyt meneillään olevissa muutoksissa yhtenäisyyttä ja kykyä ratkaisujen ja päätösten aikaansaamiseen. Avoimuus, luottamus ja usko ihmisen haluun lähtökohtaisesti tehdä hyvää itselleen ja muille – yhteisölle. Se on avain ennustettavaan ja tulokselliseen toimintaan. Edellä kuvatuista arvoista ja toimintatavoista muodostuu hyvä lopputulos, menestyvä kunta. Köyhällä, syrjässä metropoleista, ei ole varaa juuri epäonnistumisiin, ainakaan toistuviin. Toki tekevälle sattuu ja siitä opitaan, epäonnistumisia ei pidä sinänsä pelätä. Tämän kaiken muistaen ja näin toimien, uuden valtuustomme strategisesti viitoittamana ja vahvaa verkostomaista yhteistyötä tehden, menestymme. Sallamme elinvoima vahvistuu ja voimme hyvin – me ja vieraamme.

Covid-pandemia on pakottanut meidät suomalaiset ja maailman kansat muuttumaan. Muutos näkyy arjesamme, kiltisti käytämme maskeja arjen asioiden osissa. Maskeja, joita muutama vuosi sitten suuresti ihmettelimme aasialaisten kasvoilla Helsinki-Rovaniemi lennoilla. Pysyttelemme paljolti omissa oloissamme, emmepä juuri reissaa, ainakaan ulkomailla. Monin tavoin olemme oppineet varjelemaan omaa ja kanssaihmissämme terveyttä. Pandemia ei ole ohi, mutta sen vaikutukset toimintaamme ja talouteen vähenevät. Yksi asia, mistä pitää kantaa huolta on rokotuskattavuuden nosto. Väistämätöntä ja välttämätöntä on saada rokotuskattavuus nousemaan. Vain näin varmistetaan yhteisön toimintakyky myös tulevaisuudessa. Vain näin suojelemme heikompiamme tutkitusti rokottamattomien enenevässä määrin levittämiltä tartunnoilta ja vastaavasti rokottamattomien terveydenhuollolle vakavien koronasairastumisten kautta aiheuttamalta rasitukselta. Kanssaihmissämme, kenelle meistä vaan, voi tulla muu vakava sairaus. Terveydenhuoltomme tulee kyetä kaikissa olosuhteissa auttamaan näissä tilanteissa.

Vanha viisaus on taasen käynyt todeksi. Muutos on mahdollisuus. Korona on edesauttanut meitä saamaan uusia asukkaita. Turvallinen, väljä asuinympäristö on koettu hyväksi vaihtoehdoksi. Kotimaan matkailu on kasvanut merkittävästi, suomalaiset ovat löytäneet Sallan. Etätyöstä tuli koronan myötä hyväksi havaittu, pysyväksi jäävä tapa tehdä työtä. Tämäkin on auttanut meitä ja antaa tulevaisuuteen myönteistä näkymää. Moni muukin on havainnut sen, keskellä ei mitään on oikeasti hyvä asua ja elää. Tehdä työtä ja yrittää.

Olemme saamassa kansallispuiston. Tätä lukiessanne se on jo ehkä lopullisesti vahvistunut. Olen kuvannut Sallan kansallispuistoa omaksi korona exitiksemme. Niin tai näin olkoon tuleva kansallispuisto lahja meille sallalaisille ja Sallan ystäville. Lahja, jonka tunturihuipulta avautuu näkymä vanhoille Sallatuntureille, rajan taakse jääneeseen Vanhaan Sallaan. Lahja, joka valtakunnan rajaan ulottuvana yhdistää meidät monien menetettyyn kotiseutuun ja antaa mahdollisuuden kertoa traagisestakin historiastamme. Lahja, joka pitää sisällään ainutlaatuista luontoa, mikä säilyy näin tuleville polville. Lahja, johon liittyy juuriemme ja kulttuuriimme keskeisiä asioita ja arvoja: eräperinne ja sen jatkaminen, sotahistoria, metsäsaamelaisuus, poronhoito. Sallan Kansallispuisto - National Park on kansainvälinen brändi. Samalla se on sallalaisten peili. Avautukoon sieltä sen arvoinen näkymä, kaikessa rikkaudessaan.

Sallassa 18. marraskuuta 2021
Erkki Parkkinen, kunnanjohtaja

I SALLAN KUNNAN STRATEGIA

Sallan kunnan visio

”Salla – kaukana kaikesta, lähellä sinua – yhdessä enemmän elinvoimaa”.

Keskeiset strategiset linjaukset:

Strateginen linjaus	Strategisen painopisteen tavoitteet:
Laadukkaasti järjestetyt ja tuotetut hyvinvointipalvelut vahvana osana kunnan elinvoimaa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hyvä toiminta- ja asuin ympäristö 2. Monipuoliset palvelut 3. Hyvinvointiin ja turvallisuuden tunteen vahvistaminen sekä kuntalaisten osallistaminen 4. Palvelut tuotetaan taloudellisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti
Sallassa haastetaan, motivoidaan ja tuetaan osallistumista ja vaikuttamista.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vaikuttamisen toimintamallin luominen 2. Demokratian vahvistaminen 3. Vaikuttaminen toiminta- ja palveluympäristöön
Kansainvälisen Sallan elinvoima perustuu luontoon ja luonnonvarojen kestävään käyttöön.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kansainväliset investoinnit 2. Matkailijoiden määrän kasvattaminen 3. Rajanylityspaikan kehittäminen (mm. elintarvikkeiden tarkastuspiste, kytkennät kansainvälisiin logistisiin ketjuihin)

Toiminta-ajatus

Sallan kunta on elinvoimainen kunta kuntalaisiaan varten. Kunta järjestää ja tuottaa palveluita ja elämisen edellytyksiä ihmisten hyvinvoinnin ja yritysten elinvoimaisuuden mahdollistumiseksi. Visiossa korostuvat ark-tinen ainutlaatuinen sijainti, ihminen ja hyvinvointi sekä verkostomainen yrittäjyys ja yhteistyö. Yhteisen tekemisen kautta Sallassa on elämää ja elinvoimaa.

Menestystekijät:

Laadukkaasti järjestetyt ja tuotetut hyvinvointipalvelut vahvana osana kunnan elinvoimaa

Sallan kunta keskittyy asukkaiden hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä yrittäjyystävälliseen toimintaympäristöön järjestämällä ja toteuttamalla kunnan vastuulla olevat palvelut. Sallan kunnassa on viihtyisä asuin ympäristö ja yrityksillä hyvä toimintaympäristö. Kunnan palvelut rakentuvat osaavan henkilöstön ja kumppanuuksien vaaraan. Sallan kunta haluaa varmistaa laadukkaiden palveluiden saatavuuden sote- ja maakuntauudistuksen murrosvaiheessa ja sen jälkeen.

Sallassa haastetaan, motivoidaan ja tuetaan osallistumista ja vaikuttamista

Kuntalaisia haastetaan, motivoidaan ja tuetaan osallistumaan ja vaikuttamaan. Sallan kunta haluaa vahvistaa edellytyksiä kuntalaisten aktiiviseen omaehtoiseen tekemiseen ja ihmisten tukemiseen. Kaikessa toiminnassa ja palvelutuotannossa mahdollistetaan osallistuminen elinvoimaisen kunnan tekemiseen.

Kansainvälisen Sallan elinvoima perustuu luontoon ja luonnonvarojen kestävään käyttöön

Monipuolinen luonnonvaroihin perustuva elinkeinorakenne luo edellytykset yrittämiselle ja työn tekemiselle. Sallaan on muodostunut Venäjä-osaamista. Barentsin kasvukäytävän edistäminen on logistinen mahdollisuus sallalaisille.

Sallan kunnan strategian toimeenpano

Sallan kuntastrategian strategisten linjausten ja painopisteiden tavoitteet saavutetaan kunnanhallituksen koordinoimalla verkostomaisella, kunnan eri toimijoiden, yritysten, yhdistysten ja muiden keskeisten kumppaneiden välisellä määrätietoisella ja tavoitteellisella yhteistyöllä.

II SALLAN KUNNAN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Sallan kunnan hyvinvointisuunnitelma perustuu kuntalakiin (410/2015), jonka mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa hyvinvointia sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Terveydenhuoltolain (1362/2010) 12 § velvoittaa kunnan seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Laki edellyttää myös asettamaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat tavoitteet ja määrittelemään niitä tukevat toimenpiteet.

Seuraavassa on esitetty Sallan kunnan hyvinvointisuunnitelman kolme painopistealuetta:

1. Osallisuus ja yhdenvertaisuus
2. Hyvinvointipalveluiden kehittäminen
3. Viihtyisä ympäristö ja turvallisuus

Keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet:

Tavoite	Toimenpiteet
Kuntalaisten osallisuus ja yhteisöllisyys lisääntyy ja yksinäisyys vähenee	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lasten ja nuorten sosiaalisten taitojen kehittymistä sekä osallisuutta ja yhdenvertaisuutta tuetaan esiopetussuunnitelman, varhaiskasvatussuunnitelman, perusopetussuunnitelman ja lukion opetussuunnitelman mukaisesti. 2. Maahanmuuttajien onnistunut kotouttaminen. Eri kieli – ja kulttuuriryhmien kanssa luodaan yhdessä oppimisympäristö. 3. Nuorisotyön tehostaminen. Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aktivointi ja tukeminen haastavissa tilanteissa sekä ohjaaminen tarvittavien palveluiden piiriin. 4. Aikuisten osallisuuden lisääminen. Aikuisille järjestetään tarpeen mukaista tukea ja toimintaa elämän haastavissa tilanteissa. 5. Ikääntyneitä kannustetaan ja tuetaan osallistumaan hyvinvointia edistäviin ryhmiin.
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moniammatillisen yhteistyön ja toiminnan kehittäminen. 2. Avoimen päiväkodin ja perhekeskuksen toiminnan käynnistäminen. 3. Vaikuttaminen toiminta- ja palveluympäristöön. 4. Nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittäminen. 5. Lapsiperhetyön toteuttaminen ennalta ehkäisevällä tavalla. 6. Perheneuvonnan ja vanhemmuusneuvonnan kehittäminen. Vanhemmuuden ohjaus ja tukeminen ennalta ehkäisevällä tavalla.
Aikuisten hyvinvoinnin kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Päihdepalveluiden ja mielenterveyspalveluiden turvaaminen tarvittavalla henkilöstöresursseilla. 2. Palveluohjauksen kehittäminen ja toteuttaminen. 3. Liikuntapalveluiden ja ulkoilureittien kehittäminen.
Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kotona asumisen tukeminen. 2. Palveluohjauksen kehittäminen ja toteuttaminen eri asiakasryhmissä. 3. Liikuntapalveluiden ja ulkoilureittien kehittäminen.

Sallan kunnan hyvinvointikertomus- ja suunnitelma päivitetään ja käsitellään valtuustossa keväällä 2022.

III YLEISPERUSTELUT

1. KUNTALAIN SÄÄDÖKSET TALOUSARVIOSTA JA -SUUNNITELMASTA

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntalain 37 §:n mukaan kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon: 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen; 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen; 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet; 4) omistajapolitiikka; 5) henkilöstöpolitiikka; 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet; 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

2. TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE

Talousarviossa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteet asetetaan siten, että ne kattavat tulosalueen perustehtävät ovat toteuttavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla. Talousarvioon hyväksytyt sitovat tavoitteet sitoo valtuustoa alempia viranomaisia samalla tavoin kuin määräraha. Kunnanhallitus tai lautakunta voi käyttötaloussuunnitelmassaan merkitä valtuustolle esittämiensä tavoitteiden lisäksi perusteluina ja informaationa muita tavoitteita, jotka ovat ohjeellisia ja mm. esittäjän omaa toimintaa ohjaavia.

Valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ovat osa sitovaa talousarviota. Arvion alle jäävät poikkeamat toiminnan tavoitteissa ovat oikeudellisesti samassa asemassa kuin arvion ylittävät poikkeamat määrärahojen käytössä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion muutosten esittämisoikeus ja esittämisvelvollisuus koskee samalla tavoin sekä määrärahoja että tavoitteita.

Talousarviossa 2022 on kirjattu määrärahat ja tuloarviot ensisijaisesti bruttomääräisinä Kuntaliiton suosituksen mukaisesti. Bruttomääräisenä kirjaaminen tarkoittaa sitä, että tulot ja menot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina.

Sallan kunnan talousarvio muodostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, investointiosasta ja rahoitusosasta. Käyttötalousosa koostuu tulosalueyksiköistä, jotka ovat käyttötalouden kirjaamistaso.

Käyttötaloulosassa esitetään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toimialoitain, sekä osoitetaan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovia ovat toimialatason toimintakatteet. Sitovia tavoitteita ovat kuntastrategian mukaiset strategiset päämäärät: 1) Laadukkaasti järjestetyt ja tuotetut hyvinvointipalvelut vahvana osana kunnan elinvoimaa. 2) Sallassa haastetaan, motivoidaan ja tuetaan osallistumista ja vaikuttamista. 3) Kansainvälisen Sallan elinvoima perustuu luontoon ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Lisäksi esitetään kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet, jotka pohjautuvat kunnan hyvinvointikertomukseen.

Käyttötaloulososan tavoitteiden sitovuustasot ovat seuraavat:

VALTUUSTOON nähden sitova taso on toimialataso (aiemmin hallintokunta), jotka ovat kunnanhallitus, sosiaali- ja terveystalouseläiden-, sivistystalouseläiden- sekä teknisten palveluiden toimiala.

LAUTAKUNTAAN nähden sitova taso on tulosalue (aiemmin tehtävät). Tulosalueen tavoitteita esitetään talousarviokirjassa lisäinformaationa ja perusteluina valtuustolle.

TULOSALUEJOHTOON nähden sitova taso on toimintayksikkö, jonka tavoitteita ei esitetä talousarviokirjassa.

Investointiosassa on hankekohtaisesti valtuustoon nähden sitova. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja niitä voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Investointiosassa esitetään myös kokonaiskustannusarvio koko suunnittelukaudelle. Jos hankkeen osan toteutuminen viivästyy tai toteutuu ennakoitua aiemmin, on investoinnin rahoitustarve jaksotettava ja hyväksyttävä valtuustolla uudelleen.

Investointihankkeen toteutumisen jaksotusta voidaan kokonaiskustannusarvion puitteissa muuttaa. Jos hankkeen tai hankkeen osan toteuttaminen viivästyy talousarvioon arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille. Rahoituslaskelma tulee tarkastella uudelleen, mikäli investointiosaan tulee muutoksia tilivuoden aikana.

Uusien projektien määrärahat on budjetoitu kunnanhallituksen toimialalle. Projektisuunnitelmat ja kustannusarviot on käsiteltävä kunnanhallituksessa ennen projektien aloittamista. Projektin hyväksymisen yhteydessä kunnanhallitus antaa tarvittavan määrärahan projektille valtuuston hyväksymien kokonaisuusmäärärahojen puitteissa.

Kunnanhallituksella on oikeus ottaa vuoden aikana tarvittava määrä lainaa kassamenojen maksamiseen. Kassalainojen määrä on annettava tiedoksi valtuustolle.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä ei päätetä virka- eikä tehtävänimikemuutoksista eikä palkan tarkistuksista, vaan ne käsittelevät kukin päättävä toimielin omalta osaltaan erikseen toimivaltansa puitteissa.

Talousarvion jakaantuminen käyttötalouseläiden- ja tuloslaskelmaosaan sekä investointi- ja rahoitusosaan todetaan kuntalaissa. Suomen Kuntaliitto ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut suosituksia ja ohjeita talousarvion laatimisesta ja sisällöstä.

Yleisperusteluissa tarkastellaan kansantalouden ja kuntatalouden kehittymistä sekä kunnan taloudellista kehittymistä. Käyttötaloulososa sisältää toimialakohtaiset talousarviot tulosaluetasolla. Toimialakohtaiset suunnitelmat sisältävät myös toiminnalliset tavoitteet ja tarvittavat tunnuslukutaulukot sekä talousarviovuodelta että taloussuunnitelmavuosilta. Talousarviossa esitetään myös hyvinvointisuunnitelman mukaiset tavoitteet.

Tuloslaskelmaosan tehtävänä on osoittaa tulo- ja meno-erät palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Rahoitusosa sisältää rahoituslaskelman lisäksi määräraha- ja tuloarviot, joiden perusteella määrärahojen sitovat päätökset tehdään. Rahoituslaskelmaan tiedot kerätään tuloslaskelmaosan lisäksi investointiosasta ja rahoitusosan taulukosta.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle välittömästi, kun lisämäärärahan tarve ilmenee. Valtuuston on käsiteltävä muutokset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin. Valtuusto päättää toimialan määrärahan ja tavoitteiden muutoksista. (Kuntaliitto, 2020; Sallan kunnan hallintosääntö, 19.4.2021.)

3. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS JA KUNTATALOUDEN TILANNE

Suomen talouden odotetaan toipuvan nopeasti koronan aiheuttamasta iskusta loppuvuoden 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana, mutta Valtiovarainministeriö arvio kasvupyrähdysten jäävän väliaikaiseksi. BKT:n arvioidaan kasvavan noin 3 prosentin vauhtia vuosien 2021-2022 aikana, mutta se uhkaa hidastua 1-1,5 prosenttiin. Sitä määrittää talouden rakenteellinen suorituskyky eli työllisyyden ja tuottavuuden kasvu sekä talouden kilpailukyky. Kasvupyrähdysten ohella niin Suomen kuin maailman taloudessa etenee rakenteellinen murros. Se liittyy epidemian aikana testattuihin uusiin tapoihin kuluttaa ja tehdä työtä. (VM 2021:51, 10-11.)

Erityisesti työllisyys on parantunut nopeasti keväästä 2021 alkaen. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää vuosina 2022 ja 2023, etenkin palvelutoimialoilla. Työllisyyden ennustetaan lisääntyvän 1,5 prosenttia vuonna 2022. Yksityisen kulutuksen kasvun arvioidaan kiihtyvän ja ylittävän covid-19 -pandemiaa edeltäneen tason. Tuonnin kasvu jatkuu kotimaisen kulutuksen ja investointien kasvun johdosta vuosina 2021 ja 2022. Viennin odotetaan kasvavan tavaroiden osalta jo vuonna 2021. Voimakkaasti kriisissä kärsineillä aloilla kuten matkailussa toipuminen viivästyy edelleen vuonna 2021 covid-19 -pandemian hillitessä ihmisten liikkuvuutta. Talouden elpymisen odotetaan jatkuvan syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joilla rajoitukset ovat jatkuneet pidempään. Sen johdosta talouskasvun on arvioitu pysyvän vahvana loppuvuonna ja jatkuvan edelleen vuonna 2022. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus lisää ennusteen epävarmuutta. (VM 2021:51, 13, 15-16.)

Julkisen talouden alijäämän arvioidaan pienenevän tänä ja ensi vuonna voimakkaasti talouden toipumisen ja nopean työllisyyskasvun lisätessä verotuloja ja pienentäessä työttömyysmenoja. Julkista taloutta vahvistavat myös covid-19 -pandemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen voimakas väheneminen. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa. Julkisen talouden rahoitusosan vahvistuminen hidastuu ja julkinen talous jää yli 3 mrd. euroa alijäämäiseksi lähestyttäessä 2020-luvun puoliväliä. (VM 2021:51, 13, 16.)

Viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa erittäin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätyksellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi vuonna 2020 talouslukujen perusteella varsin hyvään tilanteeseen. Vuoden 2020 hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi kuntataloudelle koronaepidemiasta vuonna 2020 aiheutuneet taloudelliset menetykset. Korona vaikuttaa kuntien toimintaan edelleen tänäkin vuonna, ja valtion tukitoimet jatkuvat vaikkakin merkittävästi edellisvuotta pienempinä. (VM 2021:49, 7-8.)

Paikallishallinnon (kuntien ja kuntayhtymien) rahoitusasema oli vuonna 2020 tasapainossa ja koheni peräti 3 mrd. euroa edeltäneestä vuodesta. Sitä selittää kuntatalouteen covid-19 -pandemian vuoksi kohdennetut mitattavat tukitoimet. Vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusaseman arvioidaan heikkenevän noin 1 mrd. euroa alijäämäiseksi talouden elpymisestä ja valtion tukitoimista huolimatta. Syynä tähän on kulutusmenojen kasvun kiihtyminen, mikä johtuu mm. suojarusteisiin ja covid-19 -viruksen testaukseen käytettävien menojen kasvusta, hallitusohjelman tehtävämuutoksista ja kunta-alan palkankorotuksista. Lisäksi ylimääräisiä menopaineita aiheuttaa viime ja kuluvalta kaudelta kertyneen hoito- ja palveluvelan purkaminen. Hallitus on sitoutunut rahoittamaan kuntien uudet ja laajenevat tehtävät täysimääräisesti sekä kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille. Paikallishallinnon menojen kasvu hidastuu vuonna 2022 covid-19 -kriisin helpottaessa, mutta siitä huolimatta paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee voimakkaasti määräaikaisten tukitoimien vaikutuksen pienentyessä tai päättyessä. (VM 2021:51, 84.) Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat katkolla helmikuun lopussa 2022. Henkilöstökulut muodostavat kuntasektorin suurimman kuluosan, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kehitykselle. (VM 2021:49, 66-67.)

Paikallishallinnon investointien kasvu on ollut hyvin ripeää muutaman viime vuoden aikana ja investointien odotetaan pysyvän korkealla tasolla lähivuosina mm. rakennuskannan iän ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. Paikallishallinnon menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista vuoteen 2023 saakka. (VM 2021:51, 85.) Vuosi 2023 on hyvin poikkeuksellinen kuntataloudessa niin menojen kuin tulojenkin kehityksen osalta, sillä eduskunta hyväksyi 23.6.2021 hallituksen esityksen koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista. Sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Sote-laskelmat tarkentuvat julkisen talouden suunnitelman 2023–2026 valmistelun yhteydessä. Vuosina 2024–2025 kuntatalouden toimintamenoit kasvavat keskimäärin 1,7 prosenttia vuodessa. Toimintamenojen kasvu keskipitkällä aikavälillä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. (VM 2021:49, 68.)

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan lainsäädännön voimaantulo luo kunnille useita uusia velvoitteita sekä ennen järjestämistehtävien siirtymistä hyvinvointialueille vuosina 2021–2022 että sen jälkeen vuodesta 2023 lukien. Uudistuksen voimaantulolaki velvoittaa kuntia muun muassa osallistumaan uudistuksen täytäntöönpanon valmisteluun ja tarvittavan virka-avun antamiseen. (VM 2021:49, 9.) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle vuonna 2023. Uudistuksen seurauksena sekä paikallishallinnon tulot että menot lähes puolittuvat. Paikallishallinnon menojen kasvupaine helpottuu sote-uudistuksen myötä, koska se on johtunut vanhenevan väestön kasvavasta hoito- ja hoivapalvelujen tarpeesta. Uudistuksen jälkeen paikallishallinnon tehtävät painottuvat entistä vahvemmin nuorien ikäluokkien palveluihin kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. (VM 2021:51, 85.)

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen uudistus pienentää väestön ikääntymisestä kuntatalouteen aiheutuvaa menopainetta, mutta ei poista tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien muiden rakenteellisten uudistusten tarvetta. Koronakriisin väistyttyä kuntatalouden kestävyys turvaaminen pitkällä aikavälillä nousee entistä tärkeämmäksi. Kunnilla on laaja itsehallinto, eikä valtio voi pelkästään omilla toimillaan taata kuntatalouden tasapainottamista. Näin ollen myös kunnilla on suuri vastuu taloutensa tasapainottamisesta mm. rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla ja tuottavuutta nostamalla. (JTS 2021, 52.)

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen siirtyminen hyvinvointialueiden vastuulle vaikuttaa myös kuntatalouden rahoitukseen. Rahoitusvastuun siirtyessä kunnilta valtiolle on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. (VM 2021:49, 68-69.) Jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi, kunnallisveroprosentteja alennetaan kaikissa kunnissa yhtä suurella prosenttiyksiköllä sote-uudistuksen voimaantulovuonna. Lisäksi yhteisöverotulojen jako-osuutta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion jako-osuutta kasvatetaan vastaavasti. Kuntien valtionosuuksista vähennetään hyvinvointialueille siirtyvien tehtävien rahoitus. Kuntatalouden menot pysyvät koko tarkastelujaksolla 2021–2025 tuloja suurempina lukuun ottamatta vuotta 2023, jolloin sote-uudistuksen kuntien verotuloja

leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Kuntataloutta rasittavat rakenteelliset ongelmat, jotka helpottuvat sote-uudistuksen myötä nopeimmin kasvavien menojen siirtyessä pois kuntien vastuulta. Silti kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta on painelaskelman mukaan yli 700 milj. euroa negatiivinen vuosina 2024–2025, mikä kertoo, että kuntataloudessa tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistuksen tarve säilyy sote-uudistuksen jälkeenkin. (VM 2021:49, 69.)

Hallitus päätti puoliväliriihessä jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Hallituksen esitys on tarkoitus valmistella siten, että tehtävät siirtyisivät vuoden 2024 aikana. Siirron taloudelliset vaikutukset tarkentuvat valmistelun edetessä ja sisällytetään julkisen talouden suunnitelmaan myöhemmin. (JTS 2021:49, 54-55.)

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjajeroja. Peruspalvelujen järjestämisen kustannuksiin vaikuttaa ensinnäkin se, kuinka paljon kunnan asukkaat tarvitsevat palveluita. Tähän vaikuttaa muun muassa asukkaiden ikärakenne ja sairastavuus. Toiseksi palvelujen järjestämisen kustannuksiin vaikuttavat muutkin tekijät kuten asukastiheys, kaksikielisyys ja vieraskielisten määrä. Valtionosuusjärjestelmän kustannustekijöiden tasauksessa otetaan edellä mainitut kustannuseroja selittävät tekijät huomioon. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. (Kuntaliitto, Valtiovarainministeriö.)

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat veromenetysten kompensaatiot on alettu erottaa peruspalvelujen valtionosuudesta (mom. 28.90.30) ja ne maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentilta 28.30.35. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä. (Kuntaliitto.)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Järjestelmän laskennallisuudesta johtuen kunnalle myönnetyn valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon rahaa se niihin käyttää.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatio. (Kuntaliitto.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuden kokonaisuus käsittää aamu- ja iltapäivätoiminnan, esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, taiteen perusopetuksen, vapaan sivistystyön (kansalaisopistot, kansanopistot, kesäyliopistot, opintokeskukset, liikunnan koulutuskeskukset),

esittävän taiteen (teatterit, orkesterit), museot sekä kunnan kirjasto- ja kulttuuritoiminnan, nuorisotyön ja liikuntatoimen. Näillä toimintamuodoilla on kullakin omat säännöksensä valtionosuuden määräytymisestä, yksikköhinnoista ja muista laskennallisista tekijöistä. (VM 2021:49, 45.)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Valtion vuoden 2022 talousarvioesityksessä peruspalvelujen valtionosuusprosentti alenee 2,08 prosenttiyksiköllä. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 25,67 prosentista 23,59 prosenttiin vuonna 2022. Tämä vaikuttaa isolta muutokselta, mutta yli puolet valtionosuusprosentin alenemisesta selittyy teknisillä muutoksilla, jotka eivät vähennä kuntien valtionosuutta edellisvuodesta. Lisäksi valtionosuusprosentin merkitystä pienentää se, että uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti 100:n prosentin valtionosuus. (VM 2021:49, 41.)

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu alkaa syksyllä 2021. Kokeilun aiheuttamia lisäkustannuksia sekä maksutuottojen menetyksiä korvataan kunnille valtionavustuksin. Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä korotetaan 18 ikävuoteen. Tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Perusopetuksen päättymisen jälkeen nuorella on velvollisuus hakeutua toisen asteen koulutukseen. Toisen asteen koulutus suoritetaan ensisijaisesti lukiokoulutuksessa tai tutkintotavoitteisessa ammatillisessa koulutuksessa, mutta myös erilaisissa nivelvaiheen tai valmistavissa koulutuksissa. Perusopetuksen järjestäjällä on velvoite ohjata ja varmistaa oppilaan siirtyminen toisen asteen koulutukseen. Viimesijainen vastuu nuoresta on asuinkunnalla, jos oppivelvollinen nuori jää ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää aloittamansa opinnot. Uudistus tulee voimaan ikäluokka kerrallaan 1.8.2021 alkaen siten, että oppivelvollisuuslaki koskee ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäneitä. Oppivelvollisille opiskelijoille maksuttomia ovat kaikille maksuttoman opetuksen ja päivittäisen ruokailun lisäksi myös opetuksessa tarvittavat oppikirjat, muut materiaalit, työvälineet, -asut ja -aineet, ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viisi koetta, vähintään seitsemän kilometrin koulumatkat (koulumatkatukijärjestelmän puitteissa) sekä joissakin erityistapauksissa myös majoitus- ja matkakustannukset. (VM 2021:49, 46-48.)

Hallitus päätti puoliväliriihessä jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Työllisyyden ministerityöryhmä on linjannut, että palvelut siirrettäisiin kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Tämä vastaa käynnissä olevien työllisyyden kuntakokeilujen vähimmäiskokoa. Jatkovalmistelussa arvioidaan kunnille siirrettävien tehtävien rahoituksen sisällyttämistä valtionosuusjärjestelmään. TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2022 ja palvelujen järjestämisvastuu siirtyisi kunnille vuoden 2024 aikana. (VM 2021: 49, 52-53.)

Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa. Lisäksi kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- lisäosat: syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisten kotiseutualueen kunta
- valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset
- järjestelmämuutoksen tasaus
- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus. (Kuntaliitto, Valtiovarainministeriö.)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus maksetaan kunnille jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palveluiden järjestämiseen, vaan kunta päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2022 hieman alle 8 mrd. euroa. Valtionosuudet kasvavat vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla. Vertailussa edellisvuoteen tulee kuitenkin huomioida, että vuonna 2021 peruspalvelujen valtionosuuteen tehtiin koronaepidemiasta johtuen 300

milj. euron kertaluonteinen lisäys, joka poistuu vuonna 2022. Valtionosuuden kasvua vuonna 2022 selittävät ennen kaikkea hallituksen kevään 2021 kehysriihessä päättämä 246 milj. euron erillinen valtionosuuden korotus sekä vuoden 2022 indeksikorotus, joka on noin 188 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuden tasoa nostava kuntien uudet ja laajenevat tehtävät, joista taloudellisesti merkittävimmät ovat vanhuspalvelulain muutos, sote-asiakasmaksulain uudistus, lastensuojelun jälkihuollon laajennus, seulontaohjelman laajennus ja oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen. (VM 2021:49, 37.)

Eduskunta on kesäkuussa 2021 hyväksynyt hallituksen esityksen hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien järjestämisestä siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023. Uudistusta koskevan lainsäädännön voimaantulo luo kunnille useita kustannuksia aiheuttavia uusia veloituksia sekä ennen järjestämistehtävien siirtymistä hyvinvointialueille vuosina 2021–2022 että sen jälkeen vuodesta 2023 lukien. Voimaantulolaki (616/2021) velvoittaa kuntia muun muassa osallistumaan uudistuksen täytäntöönpanon valmisteluun ja tarvittavan virka-avun antamiseen. Vuoden 2022 talousarvioesitykseen sisältyy 2 milj. euron lisäys peruspalvelujen valtionosuusmomentille liittyen velvollisuuteen osallistua uudistuksen valmisteluun. (VM 2021:49, 43-44.)

Sallan kunnan vuosien 2022–2024 valtionosuusarvioiden laadinnassa on hyödynnetty Kuntaliiton vuoden 2022 ennakkollista valtionosuuslaskelmaa ja Valtionvarainministeriön vuosien 2022–2024 kuntakohtaisia painelaskelmia. Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2022 yhteensä noin 10,6 miljardia euroa ja kasvavat valtakunnallisesti noin 600 miljoonalla eurolla (6,1 %) vuodesta 2021. Kuntakohtaiset prosenttimuutokset vaihtelevat suuresti mm. väestökehityksestä riippuen. Vuoden 2022 valtionosuuksissa ei ole enää koronatukia. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on ennakkolaskelmassa vuoden 2021 rahoituksen tasoisena. Lopulliset päätökset vuoden 2022 valtionosuuksista tehdään valtion talousarvion hyväksymisen jälkeen aivan vuoden 2021 viimeisinä päivinä. (Kuntaliitto.) Alla olevat vuosien 2022-2024 valtionosuusarviot pohjautuvat Kuntaliiton ja Valtionvarainministeriön alustaviin laskelmiin.

Sallan kunnan valtionosuudet					
euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Peruspalvelujen valtionosuus	19 517 054	18 841 699	19 079 456	4 169 442	4 169 442
- josta verotulojen tasaus	3 137 738	3 047 898	2 852 602		
Opetus- ja kulttuuritoimen valtion osuus	-40 462	-39 012	-138 413	-138 413	-138 413
Veromenetyksen kompensatiot mom. 28.90.35 v 2020 alkaen	2 179 713	2 257 011	2 421 747	771 143	771 143
Verotulojen maksun lykkäysmenettely, kompensatian palautus		-60 698	-12 798		
<u>Uudet laskentatekijät v 2023 alk:</u>					
Muutosrajoitin				-337 381	-337 381
Siirtymätasaus				758 432	758 432
Valtionosuudet yhteensä	21 656 305	20 999 000	21 349 992	5 223 223	5 223 223

Verotulot

Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöveron osuudesta ja kiinteistöverosta. Vuonna 2020 koko maan verotuloista kunnallisveron osuus oli noin 84,5 %, kiinteistöveron osuus noin 8,7 % ja yhteisöveron osuus noin 6,8 %. (Veronsaajien palvelu, 2021.) Vuonna 2020 Sallan kunnan verotuloista kunnallisveron osuus oli 79,0 %, kiinteistöveron osuus noin 10,5 % ja yhteisöveron osuus noin 10,5 %.

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2021 yhteensä noin 25,3 mrd. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot kasvaisivat reilulla 6 prosentilla. Verotulojen kasvua selittävät erityisesti suotuisa tulo- ja työllisyyskehitys. Kuntien saamien verotulojen kasvu hidastuu 0,7 prosenttiin vuonna 2022. Kasvua hidastaa etenkin yhteisöverotulojen jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päättymisen. Myös kiinteistöverotulot laskevat edellisvuodesta, sillä vuoden 2021 kiinteistöverotuloihin sisältyy kertaluonteisesti noin 200 milj. euroa vuoden 2020 verotulotilityksistä. Veroperustemuutosten aiheuttamat vaikutukset kuntien verotuottoon kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Yhteisöveron osalta kompensoinnit toteutetaan verojärjestelmän sisällä jako-osuutta muuttamalla, sen sijaan ansiotuloveroperusteiden muutosten kompensoinnit toteutetaan vuoden 2020 talousarvioesityksestä lähtien erillisen määrärahamomentin kautta. Väestörakenteen ja työllisyyden kehitys vaikuttavat ratkaisevasti yksittäisten kuntien veropohjaan ja siten tulojen muodostumiseen. (VM 2021:49, 67, 70.)

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen siirtyminen hyvinvointialueiden vastuulle vaikuttaa myös kuntatalouden rahoitukseen. Rahoitusvastuun siirtyessä kunnilta valtiolle, on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Kuntatalouden toimintatulojen arvioidaan laskevan n. 32,0 % v. 2023. Toimintatulojen laskua hidastaa kuntien sote-kiinteistöistä saamat vuokratulot. Hyvinvointialueiden perustamiseen yhteydessä kuntien verotuloihin tulee merkittäviä muutoksia, kun kunnallisveron tuotto sekä yhteisöveron tuotto alenevat. Jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi, kunnallisveroprosentteja alennetaan kaikissa kunnissa yhtä suurella prosenttiyksiköllä sote-uudistuksen voimaantulovuonna. Lisäksi yhteisöverotulojen jako-osuutta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion jako-osuutta kasvatetaan vastaavasti. Kuntien valtionosuuksista vähennetään hyvinvointialueille siirtyvien tehtävien rahoitus. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan 47,2 % ja valtionosuuksien 70,3 % v. 2023. (JTS 2021, 56-57.)

Sallan kunnan veroprosentit ja kunnallisveron kehitys 2013–2022:

Tuloveroprosentti		Kiinteistöveroprosentit		
verovuosi	tulovero	yleinen	vakituinen asunto	muu asunto
2013	20,00	1,00	0,55	1,15
2014	20,50	1,35	0,60	1,20
2015	20,50	1,35	0,60	1,20
2016	20,50	1,35	0,60	1,20
2017	20,50	1,35	0,60	1,20
2018	20,50	1,35	0,60	1,20
2019	20,50	1,25	0,55	1,30
2020	20,25	1,25	0,55	1,45
2021	20,25	1,25	0,55	1,45
2022	20,25	1,25	0,55	1,45

Sallan kunnan vuoden 2022 talousarvion perusteena oleva tuloveroprosentti on 20,25. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,25, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,55 ja muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,45. Voimalaitosten veroprosentti on 3,10.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2022 yhteensä 12,3 milj. euroa, mikä on noin 0,5 milj. euroa enemmän kuin Kuntaliiton viimeisimmässä ennusteessa. Kunnallisveroja arvioidaan kertyvän noin 9,5 milj. euroa ja yhteisveroja noin 1,4 milj. euroa. Kiinteistöverokertymän arvioidaan olevan noin 1,4 milj. euroa.

Vuodelle 2022 määrätty tuloveroprosentti määrittää myös vuoden 2023 tuloveroprosentin, koska Manner-Suomen kunnat eivät voi muuttaa tuloveroprosenttejaan syksyllä 2022. Sote-uudistuksen yhteydessä vuodelle

2023 tehtävä veroprosenttileikkaus tehdään vuoden 2022 tuloveroprosenteista. Viimeisimmän laskelman mukaan tuloveroprosentteja leikattaisiin 12,39 % -yksiköllä. Lopullinen leikattava prosenttiosuus selviää keväällä 2022. (Kuntaliitto, 20.10.2021.)

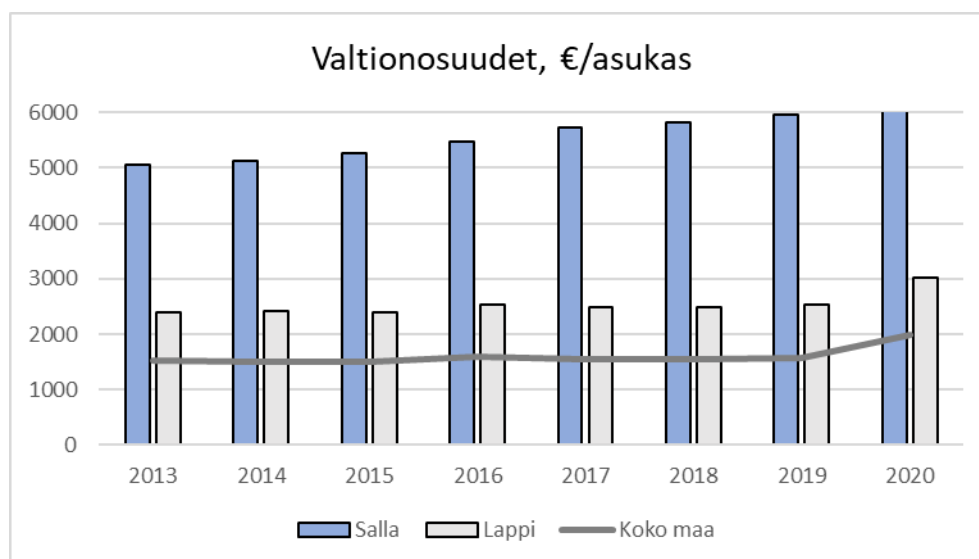
Sallan kuntatalouden piirteitä

Valtuuston 11.12.2020 § 45 vahvistamassa vuoden 2021 talousarviossa vuosikatetta arvioitiin kertyvän 1 329 658 euroa ja tilikauden ylijäämäksi arvioitiin 2 674 euroa. Kunnan toimintakate on vuoden 2021 syyskuun lopussa -24,2 miljoonaa euroa, eli toimintakate on heikentynyt 1,2 miljoonaa euroa edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Tämä johtuu erityisesti erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun menojen kasvusta. Syyskuun loppuun mennessä vuosikatetta on kertynyt 0,9 milj. euroa, mikä on 0,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Vuosikatteeseen ovat vaikuttaneet positiivisesti syyskuun loppuun mennessä kertyneet 9,4 milj. euron verotulot, jotka ovat noin 1,0 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Syyskuun loppuun mennessä valtionosuuksia on saatu noin 0,1 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Vuoden 2020 alussa levinnyt koronavirusepidemia ja siihen liittyvät hallituksen rajoitustoimet ovat vaikuttaneet kunnan tulo- ja menokehitykseen edelleen vuonna 2021. Toimintakulujen kasvusta huolimatta tämänhetkinen tilinpäätösennuste vuodelle 2021 näyttää 0,4 milj. euroa ylijäämää, koska kertyneet verotulot ja saadut avustukset ovat toteutumassa talousarviossa arvioitua suurempina. Kunnalla on taseessa 9,2 milj. euroa edellisiltä tilikausilta kertynyttä ylijäämää.

Sallan kuntakonsernin vuosikate oli 4,3 milj. euroa vuonna 2020, eli 1 261 euroa/asukas. Kuntakonsernin tilikauden tulos oli 1,1 milj. euroa ylijäämäinen. Sallan kuntakonsernin taseessa on 9,8 milj. euroa edellisiltä tilikausilta kertynyttä ylijäämää.

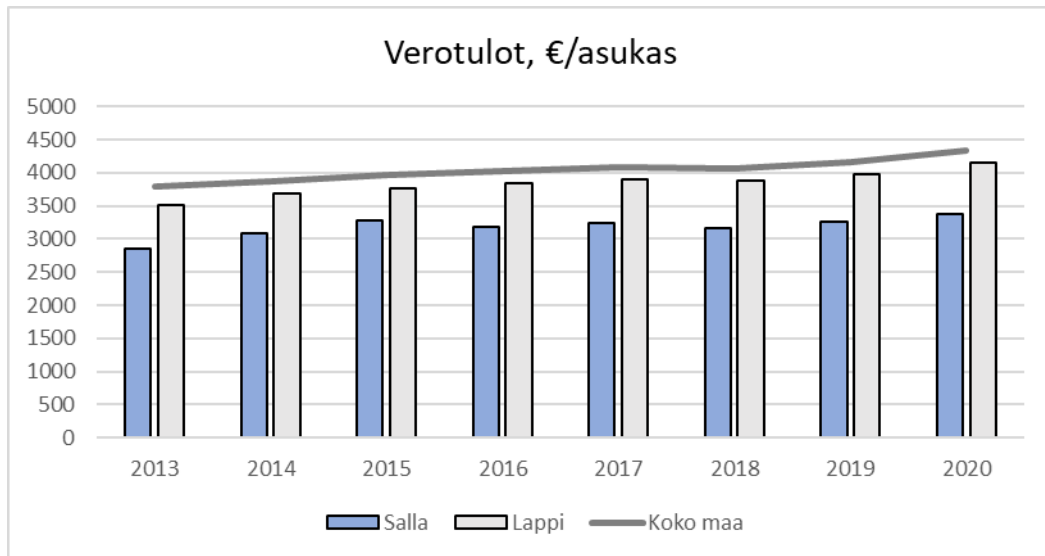
Seuraavassa tarkastellaan Sallan kunnan ja kuntakonsernin taloudellista tilannetta tunnuslukujen kautta verraten Lapin ja Manner-Suomen tilanteeseen vuosina 2013–2020. Tunnusluvut esitetään asukasta kohden. Tarkastelussa hyödynnetään valtionosuus- ja verotulokertymää, vuosikatetta, suhteellista velkaantuneisuutta, kunnan lainakantaa, konsernin yli- ja alijäämää sekä konsernin lainakantaa.

Valtionosuudet kohdistuvat peruspalveluiden järjestämiseen ja investointimenoihin. Sallan kunnan valtionosuudet (euroa / asukas) ovat kasvaneet koko tarkastelujakson ajan.

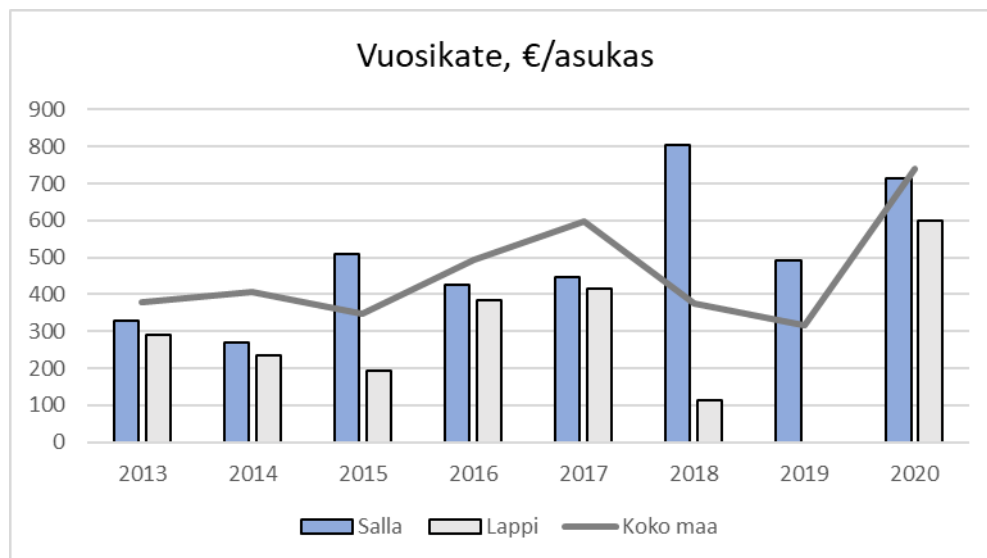
Valtionosuuksien kehitys 2013–2020. Lähde Kuntaliitto.

Sallan kunnan verotulokertymät ovat olleet asukasta kohti koko tarkastelujakson ajan vertailukohteisiin nähden matalammat. Verotulot kertyvät tuloveroista, yhteisöveron jako-osuuden tuotosta ja kiinteistöveroista.

Verotulojen kehitys 2013–2020. Lähde Kuntaliitto.

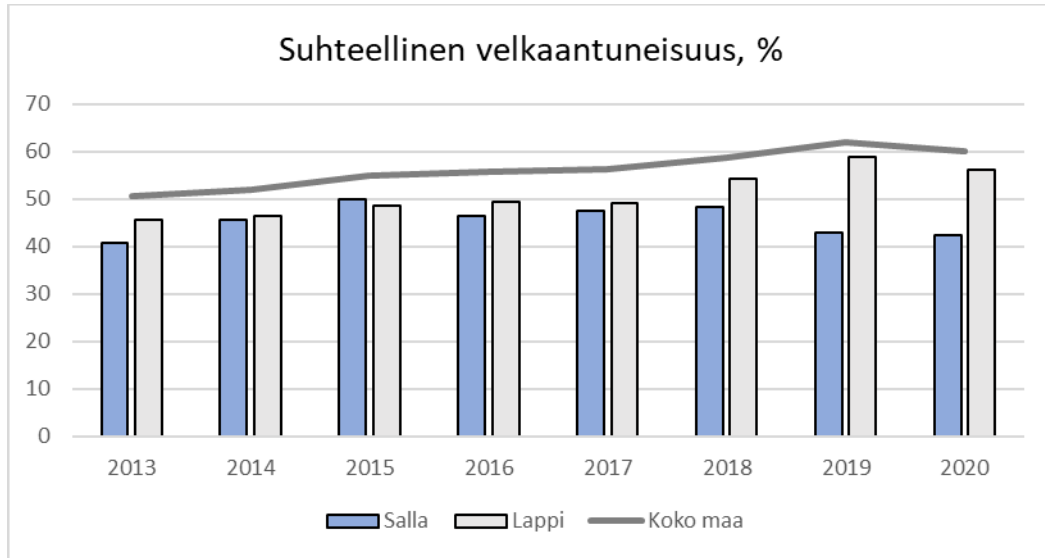
Vuosikate on tuloslaskelman summa, joka kuvaa riittävätkö kunnan toiminta- ja verotulot sekä valtionosuudet kattamaan kunnan toimintakulut. Vuosikate osoittaa sen rahoituksen, joka käyttötalouden menojen maksamisen jälkeen jää käytettäväksi mm. lainojen lyhennyksiin ja investointeihin. Lähtökohtaisesti tulo-rahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on vähintään poistojen suuruinen. Vuosikatteen ollessa miinusmerkkinen kunnan tulot eivät riitä edes käyttötalousmenojen kattamiseen. Tasapainoinen talous edellyttää positiivista vuosikatetta.

Vuosikatteen kehitys 2013–2020. Lähde Kuntaliitto.

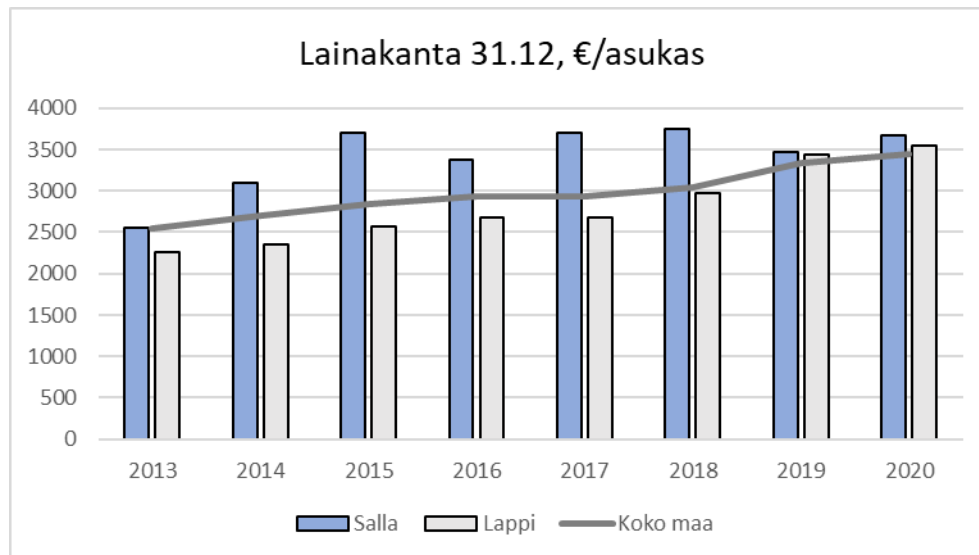
Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot koostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja valtionosuuksista. Mitä

pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

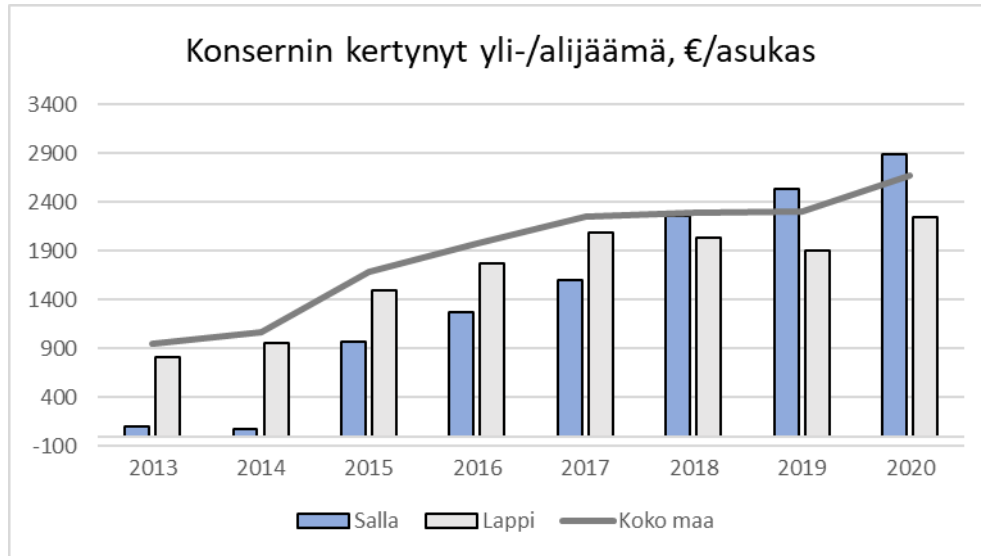
Suhteellisen velkaantuneisuuden kehitys 2013–2020. Lähde Kuntaliitto.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasmäärällä. Sallan kunnan lainamäärää ovat vuoteen 2019 saakka kasvattaneet investoinnit, jotka ovat kohdistuneet suurelta osin Sallan kunnan sosiaali- ja terveyskeskukseen. Sosiaali- ja terveyskeskuksen investoinnit saatiin päätökseen vuonna 2019. Vuonna 2020 suurimpana investointikohteena on ollut Toimintakeskuksen saneeraus opetuskäyttöön ja Koulukeskuksen saneeraus.

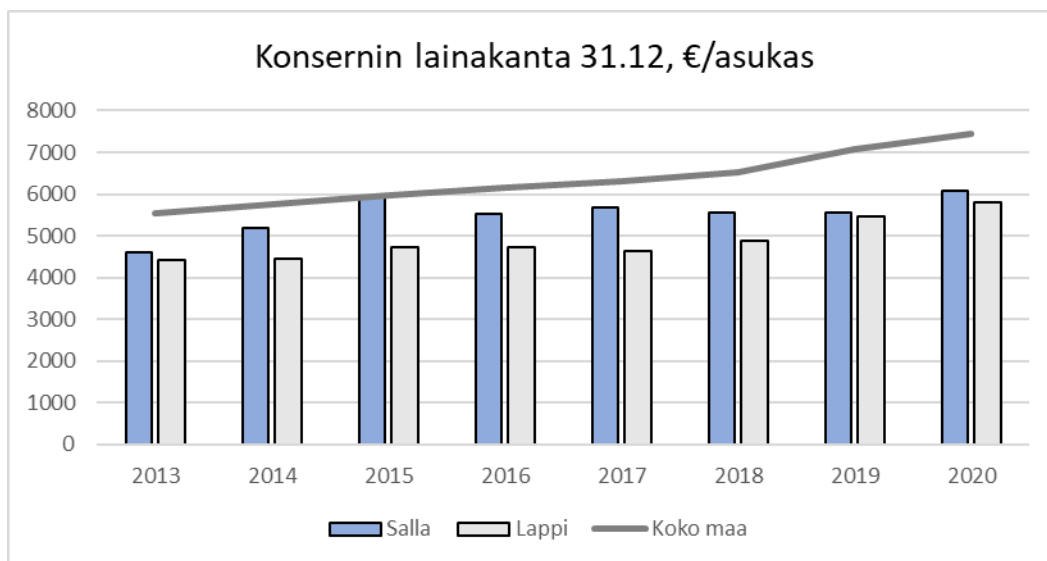
Sallan kunnan lainakannan kehitys 2013–2020. Lähde Kuntaliitto.

Sallan kuntakonsernin kertynyt yli-/alijäämä luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrät. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Sallan kuntakonsernin kumulatiivinen tulos on ollut positiivinen vuodesta 2013.

Sallan kuntakonsernin kertynyt yli-/alijäämä 2013–2020. Lähde Kuntaliitto.

Koko kuntakonsernia tarkasteltaessa lainamäärä asukasta kohti on esitetty alla. Sallan kuntakonsernin lainakanta on maan keskitason alapuolella. Lähde Kuntaliitto.

Sallan kuntakonsernin lainakanta 2013–2020. Lähde Kuntaliitto.

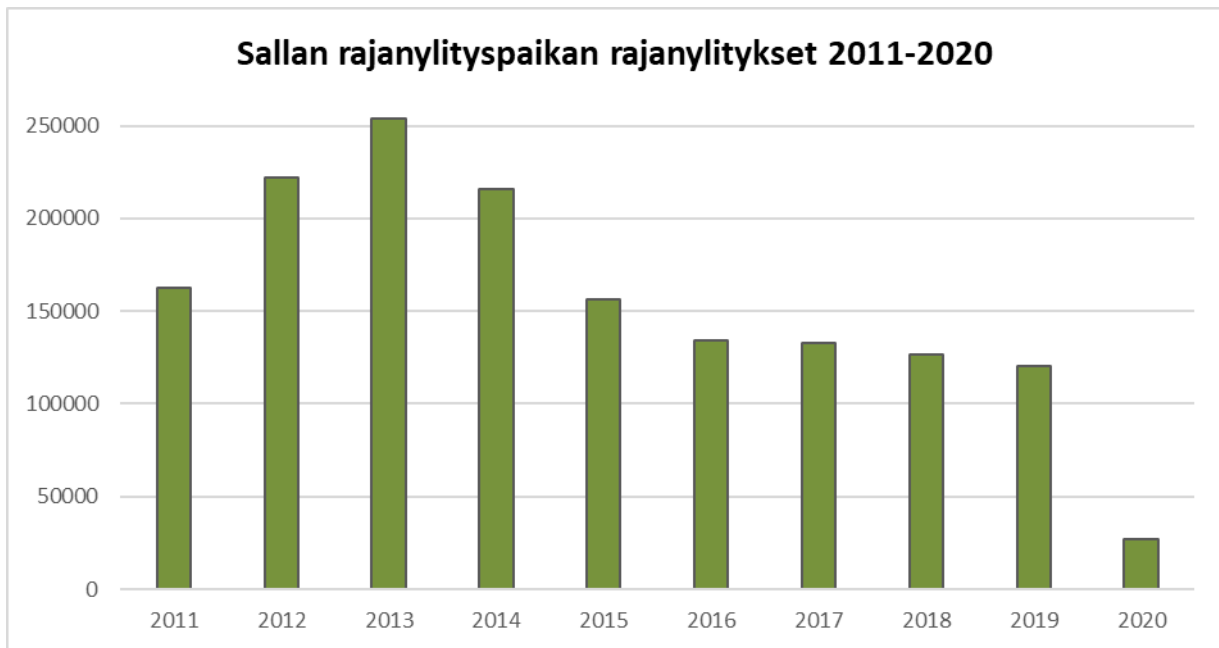
Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023–2024

Sallan kunnan vuoden 2022 talousarvio on alijäämäinen -75 567, mutta taloussuunnitelma vuosille 2022-2024 on tasapainossa. Toimintakate on -32 271 146 euroa, mikä on noin 3,0 % heikompi kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Toimintatuottojen talousarviotavoite vuonna 2022 on 6 060 015 euroa, mikä on 0,4 % enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Toimintamenoihin varataan vuoden 2022 talousarviossa - 38 331 161 euroa, mikä on 2,6 % enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa.

Sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen tehtävien siirtyminen Lapin hyvinvointialueelle muuttaa merkittävästi kunnan tulo- ja menorakennetta vuodesta 2023 alkaen.

4. ELINVOIMA

Covid-19, koronavirus ja sen myötä tapahtunut rajaliikenteen ja muunkin kansainvälisen matkustamisen pysähtyminen ovat vaikuttaneet merkittävästi kansainväliseen yhteistyöhön ja lähialueyhteistyöhön, erityisesti sen käytännön toimenpiteisiin. Venäläisten rajanylittäjien määrä on tästä syystä alhainen. Kuolan niemimaan rikkautet ja aktiivinen teollinen ja muu toiminta sekä alueen mittavat investoinnit ja kansainvälisten logististen yhteyksien paraneminen vahvistavat edellytyksiä sekä tavarakuljetusten että ostos- ja muun matkailun kasvuun tulevaisuudessa. Fennoscandian vihreällä vyöhykkeellä (Suomi, Venäjä ja Norja) luonnonsuojelualueiden käytännön yhteistyön tiivistyminen luo osaltaan positiivista tulevaisuuden kuvaa investoinneille, kehittämiselle ja rajanylitysten kasvuun koronan hellittämisen jälkeen.

Lähde: Rajavartiolaitos

Sallan kunnan sijainti Muurmanskin käytävällä ja Sallan kansainvälinen rajanylityspaikka luovat puitteet ja perustan Sallan kansainväliselle asemalle EU:n ulkorajalla ja lähiyhteistyölle Muurmanskin alueen ja sen kuntien ja kaupunkien kanssa. Lähialueyhteistyötä toteutetaan pääsääntöisesti Sallan kunnan suorien kontaktien sekä Itä-Lapin kuntayhtymän kautta. Sopimuksilla lähialueyhteistyötä on vahvistettu Kovdorin, Kantalahden ja Polarnyi Zorin kaupunkien kanssa. Yhteistyö Alakurtin, Kirovskin ja Apatitin ja Muurmanskin aluehallinnon kanssa on kiinteää. Suojelualueiden kehittämiseen liittyvä yhteistyö tiivistää suhteita Montsegorskin kaupungin ja siellä sijaitsevien Lapin luonnonpuiston ja Hiipinän kansallispuiston hallintojen kanssa. Hankeyhteistyötä valmistellaan uuden EU:n ohjelmakauden Kolarctic CBC ohjelmaan. Alun perin jo vuodelle 2020 suunnitellut Sallan ja Kovdorin ystävyystoiminnan 30 juhluvuoden tapahtumat siirtyvät edelleen vuodelle 2022, mikäli koronaviruksen tilanne sen mahdollistaa.

Sallan kansainvälinen lukio toimii aktiivisesti koronasta huolimatta. Lukiossa on opiskelijoita eri puolilta Venäjää ja volyymit eivät ole vähentyneet, vaikka opiskelijoiden käytännön elämään ja esimerkiksi kotona käynteihin ja vanhempien vierailuihin korona vaikuttaa. Kansainvälistä koulutustoimintaa ollaan kehittämässä ja suunnitellaan laajentamista muihin kansallisuuksiin ja myös ammatilliseen koulutukseen.

Sallan kunta osallistuu Barentsin tieyhdistyksen toimintaan ja pyrkii kehittämään erilaisten hankkeiden ja muiden toimien kautta neljän maan yhteistyötä.

Salla on mukana Älykäs ja kansainvälistyvä Lappi -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on tehdä kunnista taitavia EU-instrumenttien hyödyntäjiä ja aktivoida kunnat ja yritykset yhdessä kehittämään yrityksille kilpailukykyisiä toimintaympäristöjä sekä saada kunnat mukaan klusteritoimintaan osaksi Lapin kv-ekosysteemiä.

Uuden hallintojohtajan toimenkuvaan kuuluu vahvasti lähialueyhteistyö eri naapurimaihin ja ystävyyssuhteiden kehittäminen.

Lapin maakunnan ja Itä-Lapin seutukunnan näkymät

Merkittävin tulossa oleva hallinnollinen ja toiminnallinen muutos maakunta tasolla on sotien hyvinvointialueiden valmistelu ja soteasioiden siirtyminen kunnilta Lappi tasolle 2023 lukien. Vuosi 2022 on tiivistä siirtymävaiheen toteuttamisen valmistelua.

Lapin kansainvälisen matkailun mahdollistuminen koronasta huolimatta luo positiivista taloudellista näkymää sekä maakunta-, alue- että kunta-tasolle.

Lappi ja sen erämaiset harvaan asutut seudut ovat voittajia sekä matkailussa että vakituksessa asumisessa houkuttelevina vaihtoehtoina.

Itä-Lapin suurhankkeet (Sokli ja biosellutehdas) odottavat edelleen päätöksiä ja investointien vahvistumista.

Tuulivoiman tuotannon merkittäviä lisäyksiä valmistellaan Suomessa, Lapissa ja Itä-Lapissa. Toteutuessaan hyöty-/haittasuhteeltaan hyväksyttävät tuulivoimapuistot tuovat kunnalle merkittäviä kiinteistövero- ja maanomistajien vuokratuottojen ohella.

Sallan näkymät

Sallan kunnan näkymät vuodelle 2022 ja tulevaisuuteen ovat monesta syystä positiiviset.

Matkailun kasvu on ollut vahvaa vuonna 2021 kotimaisten matkailijoiden runsaan määrän vuoksi. Kansainväliset matkailijat ovat palaamassa vahvasti koronaan liittyvien matkustussäännösten sen salliessa. Salla kiinnostaa matkailijoita erämaisuudellaan, aitoudellaan ja laadukkailla palveluillaan.

Sallan kansallispuiston perustaminen antaa matkailulle ja kunnan kehitykselle laajasti eri elinkeinossa positiiviset kasvumahdollisuudet. Kansallispuisto tuo mukanaan merkittävän investointiresurssin luontomatkailuinfraan ja edistää osaltaan kaupallisten investointien toteutumista. Kansallispuiston työllisyys- ja tulovaikutukset ovat merkittävän positiiviset. Kokonaisuutena kansallispuisto vahvistaa kunnan elinvoimaa ja kuntalaisten hyvinvointia.

Edellä kerrottuun yhdistettynä strategisesti hyvä kansainvälinen logistinen sijaintimme EU:n ja Venäjän rajalla sekä monipuolinen muu elinkeinorakenne antavat edellytykset elinvoiman kasvulle monin eri tavoin tulevaisuudessa. Kantatie 82-peruskorjaus, Sallan osalta erityisesti kuntakeskus-Sallanraja-asema välillä sekä Kemi-järvi-Salla radan liikennöinnin aloittaminen ovat realistisia ja luovat kasvua ja elinvoimaa. Salla-Kantalahti rautayhteyden edistäminen osana Lappi-sopimusta antaa vahvaa tulevaisuuden kehitysnäkymää.

Maaseutuelinkeinot, joista kokonaisuutena vahvimpana metsätalous, poroelinkeino ja monipuoliset yksityiset ja julkiset palvelut ovat vahvuksiamme ja tukevat matkailun kasvua, mistä saavat osaltaan itse elinvoimansa.

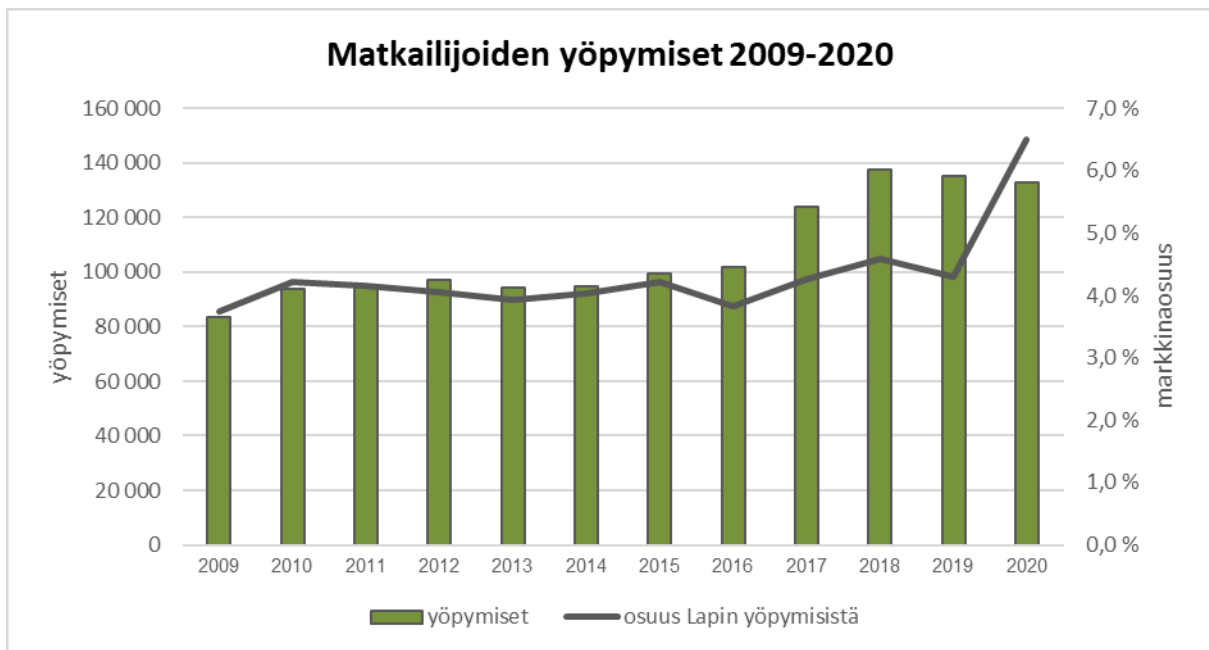
Väkilukumme kehitys on kääntynyt positiiviseksi. Sitä tulee vahvoin kunnan omin toimin tukea huolehtimalla palveluiden laadusta ja saavutettavuudesta ja panostamalla vahvasti kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (Hytetu) edistämiseen. Sotien siirtyessä hyvinvointialueelle hytetu työn merkitys korostuu ja sillä

on työllisyyden, laadukkaiden peruspalvelujen ja yritystoiminnan vireyden lisäksi keskeinen merkitys asukkaiden viihtymiselle paikkakunnalla.

Sallan matkailu

Sallassa rekisteröitiin vuonna 2020 yhteensä 133 000 yöpymistä, joista noin 84 % oli kotimaisten ja koronapandemian takia vain 16 % kansainvälisten matkailijoiden yöpymisiä. Normaaliolosuhteissa kansainvälisten matkailijoiden osuus on huomattavasti suurempi. Jonkinlaisena torjuntavoittona erittäin haastavissa koronaolosuhteissa voidaan pitää sitä, että koko vuoden rekisteröidyt yöpymiset laskivat kasvaneen kotimaisen kysynnän takia vain 1,7 %, vaikka kansainvälisten asiakkaiden matkustus pysähtyi käytännössä lähes kokonaan maaliskuussa 2020 ja kotimaistenkin asiakkaiden matkustusta rajoitettiin etenkin loppukeväällä. Monet matkailupalvelut mm. hiihtokeskus joutui sulkemaan ovensa kesken kauden. Vaikka lasku rekisteröidyissä yöpymisvuorokausissa oli maltillinen, niin liikevaihdollisesti lasku oli monessa yrityksessä huomattavasti suurempi. Sallan markkinaosuus Lapin yöpymisistä kasvoi 6,5 prosenttiin vuonna 2020 (vrt. 4,3 % v. 2019).

Vuoden 2021 alusta syyskuuhun mennessä Sallan rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet ovat kasvaneet 34,1 % edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna kotimaisen matkailijoiden ansiosta (Kotimaa + 63 %, KV -76 %). Tuleva talvikauden varaustilanne näyttää hyvältä, mikäli kansainvälinen matkailu käynnistyy odotetusti.

Lähde: Lapin liitto

Vuonna 2021 Sallan matkailun kehittämistoimenpiteet ovat painottuneet koronasta selviämiseen ja matkailun kestävyteen. Koronan vaikutusten minimoimiseksi Sallan kunta haki vuonna 2020 kaksi uutta hanketta; Sallan matkailun koronaexit ja Yrittäjien Salla -hankkeet. Sallan matkailun koronaexit -hankkeessa tehtiin yhteistyössä Matkalle Sallaan ry:n kanssa kotimaan ja kansainvälisiä markkinointitoimenpiteitä korvaavien asiakasryhmien löytämiseksi ja Yrittäjien Salla -hanke tarjosi yrityksille koulutusmahdollisuuksia ja tukipalveluita koronasta selviytymiseen.

Toisena matkailun kehittämisen painopistealueena on ollut kestävä matkailu. Sallan kestävä matkailun strategia valmistui elokuussa 2020 ja se on luettavissa kokonaisuudessaan visitsalla.fi-sivustolla. Yrityksiä on tuettu Sustainable Travel Finland polulla ja tähän mennessä neljä sallalaista yritystä on saanut STF-merkin.

Yhteistyössä Itä-Lapin muiden kuntien kanssa käynnistettiin myös Sallan kunnan hallinnoima Kestävästi kasvaa kesään Itä-Lapissa -hanke. Saavutettavuutta ja ympärivuotista kansainvälistä matkailua on kehitetty myös yhteistyössä Kuusamon lentokentän vaikutusalueen muiden matkailukeskusten kanssa Gateway to Land of National Parks -hankkeessa.

Tammikuussa 2021 julkaistiin kansainvälinen Salla 2032 - Save Salla ilmastokampanja yhteistyössä brasilialaisen toimiston Agencia African ja Lapin kuntien yhteisen markkinointi- ja viestintätoimisto House of Laplandin kanssa. Kampanja saavutti valtavan mediahuomion eri puolilla maailmaa. Kampanjasta on julkaistu yli 900 nettijulkaisua 63 eri maassa ja kampanja on kerännyt noin 7,5 miljardia näyttökertaa. Sosiaalisessa mediassa kampanja on tavoittanut 256 miljoonaa käyttäjää. Lisäksi kampanja on saanut näkyvyyttä ja kuuluvuutta televisiokanavilla, radiossa ja printtimediassa eri puolilla maailmaa. Media-arvoltaan näkyvyys on yli 120 miljoonaa euroa. Kuvaavaa on, että Salla oli kolmen viikon ajan Twitterissä eniten mainittu paikkakunta. Globaalia ilmastokeskustelua kampanja kasvatti yli 8-kertaisesti. Kampanja on palkittu useissa eri mainosalan palkintokilpailuissa mm. D&AD, Cannes Lions, FIAP Awards ja Clio Sports galoissa.

Sallan kansallispuisto on ollut vuoden 2021 aikana sekä hallituksen että eduskunnan käsiteltävänä ja toiveena on, että kansallispuistolaista saadaan päätös vielä vuoden 2021 aikana. Sallan kunta on käynnistänyt keväällä 2021 Sallan kansallispuistoon valmistautumishankkeen. Vuodesta 2022 tulee näillä näkymin kansallispuiston avajaisvuosi avajaistapahtumineen. Toteutuessaan kansallispuisto edesauttaisi merkittävästi ympärivuotisen matkailun kasvua Sallassa ja antaisi koko kunnan elinvoimalle todella merkittävän piristysruiskeen.

Vuosi 2021 on Sallan näkyvyyden kannalta ollut ainutkertainen Save Salla -kampanjan, Sallan kansallispuiston valmistelun ja syksyllä Sallan hiihtokeskukselle myönnetyn Vuoden hiihtokeskus 2021 -tittelin myötä.

Hoiva- ja hyvinvointialan kehittyminen

Tuleva Sallan kansallispuisto ja matkailun positiivinen kehitys tukevat hoiva- ja hyvinvointialan kasvua, sekä uusien yritysten että työpaikkojen syntymistä.

Sallan kunnan hoiva- ja hyvinvointiklusterin kokonaiskonseptia (2018 MasterPlan) voidaan kuvata elävän ja hyvinvoinnin keskustan kautta. Kokonaisuus muodostuu:

- 1) asumisen eri muodoista
- 2) aktiiviteeteistä, tekemisestä ja toiminnasta
- 3) kaupallisista ja julkisista palveluista
- 4) lähiympäristön viihtyisyydestä ja virkistyksestä
- 5) Sallan tunturikeskuksen tarjonnasta ja kävijöistä.

Sallan kunnan hoiva- ja hyvinvointiklusterissa yhdistyvät julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tarjoamat hoiva- ja hyvinvointipalvelut. Klusteri tukee vahvasti alueen

yrittäjyyttä ja elinvoimaa. Klusterin avulla matkailijat ja kuntalaiset pääsevät nauttimaan paikallisten tuottamista palveluista, mutta se tarjoaa paikallisille myös mahdollisuuden hyödyntää matkailuelinkeinon kautta avautuvia mahdollisuuksia. Matkailijoille kehitetään uusia hyvinvointipalveluja, jotka pohjautuvat paikalliseen kulttuuriin, luontoon ja hyvinvointiin. Tukena kehittämisessä, yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä, on Sallan kansallispuistoon valmistautumishankkeemme. Korona on lisännyt kotimaan matkailua sekä kotimaisten että kansainvälisten matkailijoiden kiinnostusta Sallan tyyppisiä erämaisia ja luontoon tukeutuvia matkailualueita kohtaan.

Itä-Lapin kuntayhtymässä toteutuksessa ollut High Five -yhteistyöllä hyvinvointia Itä-Lappiin -hanke tukee osaltaan sallalaisten hyvinvoinnin edistämistä eri toimijoiden yhteistyön vahvistumisen kautta.

Asuminen ja rakentaminen

Sallan kuntakonsernin tavoitteena on kehittää kunnan eri osa-alueita viihtyisinä kokonaisuuksina, kirkonkylä, Sallatunturin matkailukeskus ja muut loma- ja matkailualueet sekä kylät eri puolilla kuntaa. Sallaan on muuttanut parin viime vuoden aikana paljon uusia asukkaita ja asuntojen kysyntä on kasvanut ja kohdistuu eri puolille kuntaa. Koronan kautta jäädäkseen tullut etätyö on lisännyt asumisen kysyntää Sallassa.

Asuminen ja työntekeminen sekä viihde-elektroniikan käyttö, että ammattimainen tiedostojen siirtäminen ja muut palvelut vaativat toimivia, varmoja ja nopeita tietoliikenneyhteyksiä. Kuntana panostamme osaltamme laajakaistayhteyksien kehittämiseen, edistämiseen ja toteuttamiseen eri puolilla kuntaa. Kuntakonsernin tonttien ja kiinteistöjen osalta painopiste on kirkonkylällä ja Sallatunturissa. Eri hankerahoitusten ja tukien avulla eri puolille kuntaa selvitetään toteuttamismahdollisuuksia.

Riittävän asunto tarjonnan (vuokra/omistus) turvaaminen on edelleen yksi keskeinen osa kunnan elinvoiman sekä asukkaiden, että yritysten ja niiden tarvitseman uuden työvoiman kuntaan sijoittumisen/muuttamisen edellytyksiä. Kunnalla on velvollisuus ja valmius edistää edelleen uusien asuntojen rakentamista. Toteuttajina olisivat mielellään yksityiset toimijat ja kunta olisi kumppanina.

Sallan eri elinkeinojen positiiviset kasvunäkymät ja sitä kautta syntyvät uudet työpaikat ja kaikissa elinkeinoissa ja erityisesti työvoimavaltaisissa sosiaali- ja terveyspalveluissa tapahtuva voimakas eläköityminen, edellyttävät uusia työntekijöitä ja heidän kauttaan vahvaa paikkakunnalle tulomuuttoa. Kunta edistää uusien asukkaiden ja työntekijöiden saantia eri tavoin.

Tonttien riittävyys on hyvä sekä kunnalla että yksityisillä. Vuonna 2022 keskitytään tonttien markkinointiin ja myyntiin ja investointien aikaansaamiseen.

5. VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS

Vuonna 2020 Lapin väkiluku oli 176 665 asukasta eli 496 asukasta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Väkiluku on pienentynyt Lapissa vuosien 2011-2020 aikana 6 665 asukkaalla (-3,6 %). Tilastojen mukaan Lapissa oli vuoden 2020 lopussa työvoimaa 80 790 henkilöä, työpaikkoja 71 400 ja alueen bruttokansantuote 7,0 miljardia euroa (Lapin suhdannekatsaus 2020).

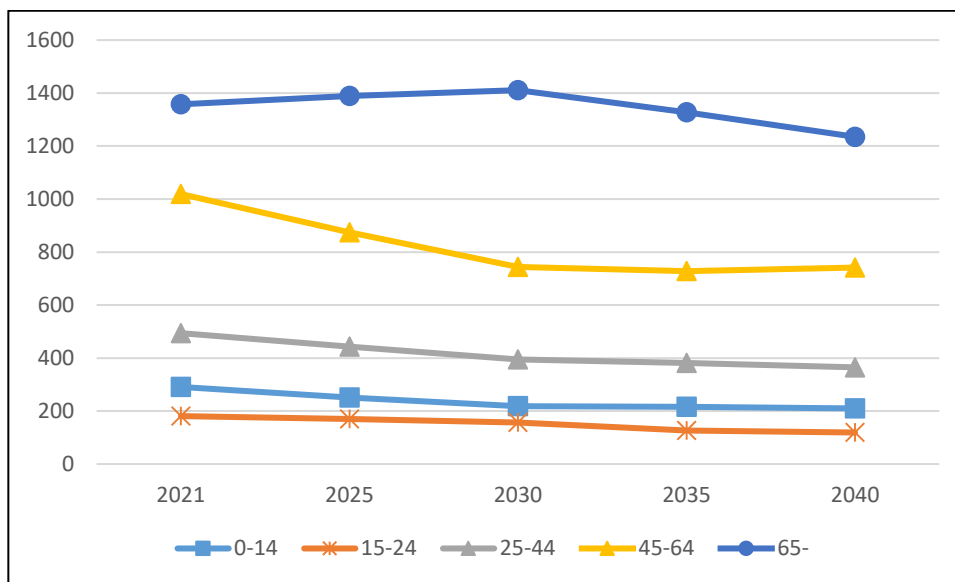
Sallan kunnan väkiluku on pienentynyt vuodesta 2011 vuoteen 2019 noin 1,4 – 2,8 prosentilla vuosittain. Poikkeuksellisesti väkiluvun kehitys oli positiivinen vuonna 2020, kun väkiluku kasvoi 0,2 %. Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan Sallan kunnan väkiluku on kasvanut edelleen vuoden 2021 aikana ollen korkeimmillaan 3 430 (kesäkuu). Syyskuun lopussa väestön ennakkotilaston mukainen väkiluku oli 3 401. Pitkään jatkuneeseen väkiluvun laskuun on syntynyt selkeä käänne ja mahdollisuus tukea positiivista väestökehitystä. Myönteistä kehitystä pitää eri keinoin tukea. Lapsiperheiden ja työikäisten muutto paikkakunnalle parantaa samalla taloudellista huoltosuhdetta ja väestön ikärakennetta.

Sallan kunnan väkiluku vuosina 2011–2020

SALLA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Väkiluku	4 052	3 979	3 890	3 781	3 727	3 653	3 575	3 491	3 400	3 407
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-2,6	-1,8	-2,2	-2,8	-1,4	-2,0	-2,1	-2,3	-2,6	+ 0,2
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	9,8	9,4	9,5	9,5	10,0	9,6	10,0	10,0	9,0	8,7
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	60,4	60,1	58,6	57,2	55,6	55,1	53,3	52,3	52,2	52,0
Yli 64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	29,8	30,6	31,9	33,3	34,4	35,2	36,6	37,7	38,7	39,3

Talousarviovuonna keskeisenä tavoitteena on Covid19-epidemian jälkeisen elpymisen ja kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen. Elinvoimaa vahvistetaan investoinneilla ja työllisyyttä tukevilla toimilla. Uusien asukkaiden ja työntekijöiden saamiseen panostetaan edelleen vahvasti erilaisilla toimilla.

Ennuste Sallan kunnan väestön määrän kehityksestä ikäryhmittäin vuoteen 2040. Lähde: Tilastokeskus (30.9.2021).

Seuraavassa taulukossa on Sallan alueella työssäkäyvien (Sallan työpaikkojen) määrä toimialoittain vuosina 2017–2019. Vuonna 2019 työpaikat ovat hieman lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Alat, joissa lisäystä on tapahtunut eniten, ovat kuljetus ja varastointi, hallinto- ja tukipalvelut, julkinen hallinto sekä muu palvelutoiminta. Terveys- ja sosiaalipalvelut, julkinen hallinto sekä maa-, metsä- ja kalatalous ovat olleet Sallassa v. 2019 eniten työllistäviä aloja. Terveys- ja sosiaalipalveluissa työpaikat ovat hieman vähentyneet vuonna 2019 vuoteen 2018 verrattuna.

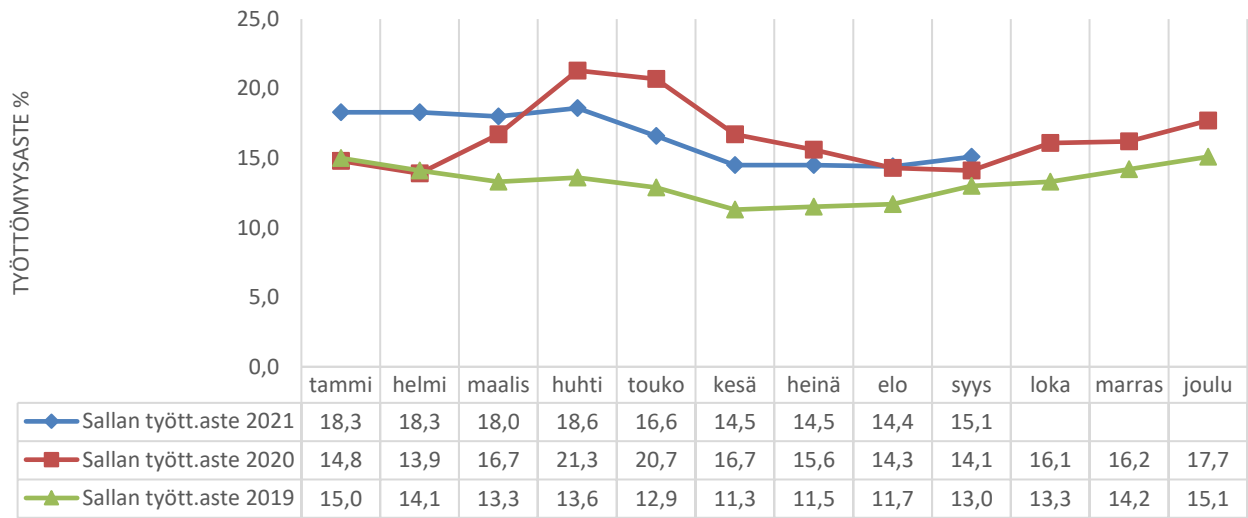
		2017	2018	2019
		Alueella työs- säkäyvät	Alueella työs- säkäyvät	Alueella työs- säkäyvät
Salla	Yhteensä	1110	1067	1084
	Maatalous, metsätalous ja kalatalous	177	147	144
	Kaivostoiminta ja louhinta	0	2	3
	Teollisuus	20	15	17
	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliike- toiminta	11	8	8
	Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jäte- huolto ja muu ympäristön puhtaanapito	10	13	9
	Rakentaminen	32	31	32
	Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvo- jen ja moottoripyörien korjaus	62	70	65
	Kuljetus ja varastointi	52	53	62
	Majoitus- ja ravitsemistoiminta	91	85	87
	Informaatio ja viestintä	2	3	4
	Rahoitus- ja vakuutustoiminta	6	6	6
	Kiinteistöalan toiminta	8	7	10
	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toi- minta	28	25	25
	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	56	54	61
	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakolli- nen sosiaalivakuutus	140	143	153
	Koulutus	54	56	52
	Terveys- ja sosiaalipalvelut	266	270	264
	Taiteet, viihde ja virkistys	34	27	24
	Muu palvelutoiminta	39	30	40
	Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotita- louksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	6	7	4
	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielin- ten toiminta	0	0	0
	Tuntematon	16	15	14

Sallan alueella työssäkäyvät 2017-2019. Lähde: Tilastokeskus.

Alla oleva kaavio kuvaa Sallan työttömyyden kehitystä kuukausittain vuosilta 2019-2021. Kaaviosta näkyy selkeästi Covid-19 pandemian vaikutus Sallan työttömyystilanteeseen.

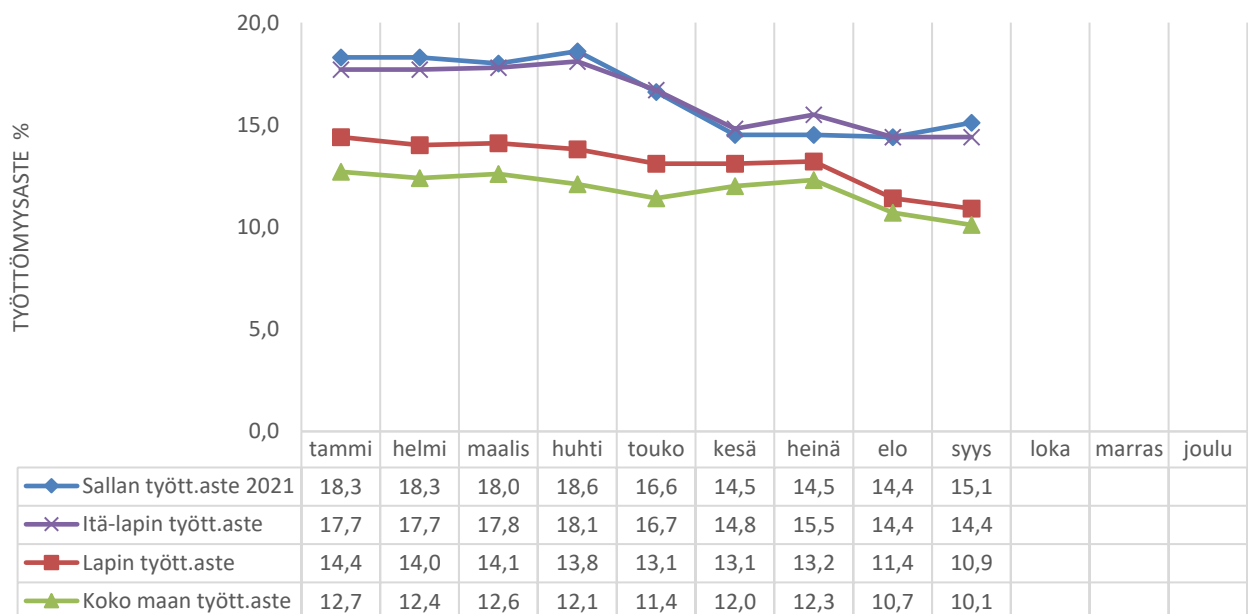
TYÖTTÖMYYDEN KEHITYS SALLASSA V. 2019 - 2021

Työllisyyskatsaus. Lähde: Lapin ELY-keskus

Sallan työttömyysaste on lähtenyt laskuun v. 2021 aikana ja sen kehitys on samansuuntainen Itä-Lapin, Lapin ja koko Suomen tilanteeseen nähden.

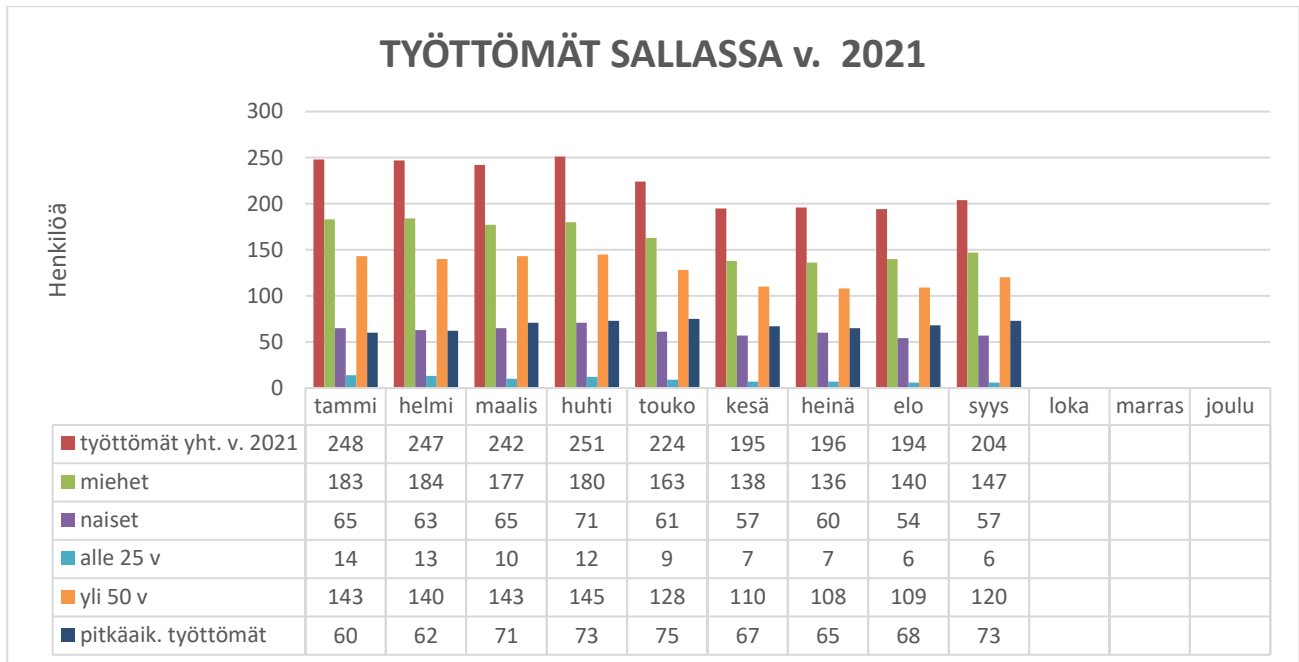
TYÖTTÖMYYSASTE V. 2021 SALLA - ITÄ-LAPPI - LAPPI - KOKO MAA

Työllisyyskatsaus. Lähde: Lapin ELY-keskus

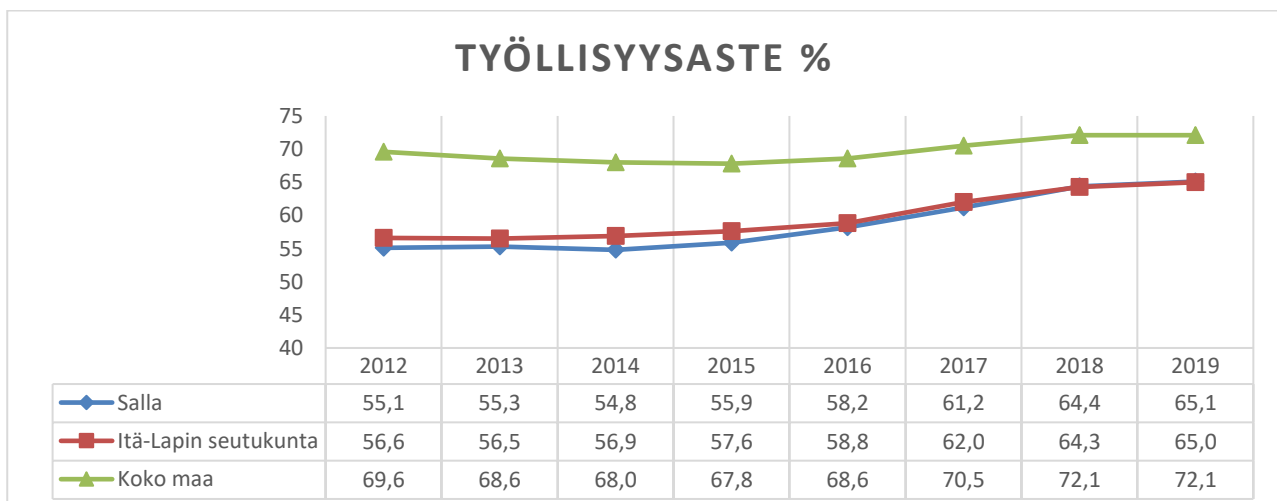
Seuraava kaavio kuvaa Sallan työttömien ikärakennetta sukupuolen ja ikäryhmän mukaan sekä mm. pitkäaikaistyöttömyyden kehitystä v. 2021. Syyskuun lopussa oli Sallan työttömistä suurin osa miehiä (77,0 %) ja yli

puolet työttömistä yli 50 -vuotiaita. Vaikka työttömien määrä on vähentynyt alkuvuoteen verrattuna, niin työnhakijoiden työttömyysjaksot ovat pitkittyneet. Syyskuussa 2021 Sallan työttömistä pitkäaikaistyöttömiä oli 38,2 %. Työttömyystilanteessa on lisäksi ennakoitavissa syksyllä ja loppuvuodelle muutos huonompaan suuntaan aikaisempien vuosien tapaan, kun maastokauteen ajoittuvat työkohteet valmistuvat ja kuluvan kauden työtehtävät päättyvät. Työllisyystilanteen kehittymiseen tulee vaikuttamaan merkittävästi tuleva matkailualan sesonki ja sen onnistuminen.

Työllisyyskatsaus. Lähde: Lapin ELY-keskus

Sallan työllisyysaste kehittyy samansuuntaisesti, kuin Itä-Lapin seutukunnassa ja koko Suomessa. Seuraavassa kaaviossa on Sallan, Itä-Lapin seutukunnan ja koko maan työllisyysasteen kehitys v. 2012 –2019.

Lähde: Tilastokeskus

Sallan kunnan työllisyyspalveluiden tavoitteena on auttaa Sallassa toimivia työnantajia rekrytointiin liittyvissä asioissa ja edistää työnhakijoiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Työllisyyspalveluita ovat mm. asiakkaiden ohjaus ja neuvonta työllistämisen ja työllistymisen tueksi, kunnan työllistämistoimet palkkatuen

avulla sekä koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöt. Työllisyyspalvelut tekee yhteistyötä mm. kunnan yrityspalveluiden, paikallisten toimijoiden sekä työllistymistä edistävien hankkeiden ja verkostojen kanssa.

Sallan kunnan palkkatukityöllistäminen kohdennetaan ensisijaisesti pitkään työttömänä olleisiin työttömiin, lakisääteisen työllistämismääräyksen nojalla työllistettäviin sekä työttömiin, joiden pitkäaikaistyöttömyyden riski on kasvanut. Työllisyyspalveluihin sisältyy myös kunnan oppisopimustuki yrityksille ja Sallan kunnan oma aktiivimalli, jonka tavoitteena on luoda Sallaan uudenlaisia työllistymisen mahdollisuuksia, aktivoida eri toimijoita ideoimaan uutta työllisyyttä edistävää toimintaa Sallaan ja kannustaa sallalaisia työttömiä työnhakijoita vastaanottamaan myös lyhytkestoisia töitä.

Työllisyyspalvelut on mukana Lapin TYP -verkostossa. Lapin TYP (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) on työ- ja elinkeinotoimiston, kuntien ja Kelan muodostama verkostoyhteistyöhön perustuva palvelumuoto, joka tarjoaa asiakkaalle henkilökohtaista palvelua ja ohjausta sekä ratkaisun hakemista avoimille työmarkkinoille pääsemiseksi. Palvelu on lakisääteinen.

6. TOIMINNAN TALOUDELLISUUSTAVOITTEET

Talouden ulottuvuus	Mittari	Tavoite	Tp2020
Tulojen ja menojen tasapainotus			
Tulorahoituksen riittävyys juoksevien menojen kattamiseen	Vuosikate, miljoonaa euroa	>1,00	2,4
Tulorahoituksen riittävyys pitkän aikavälin menojen kattamiseen			
*Lainojen hoitamiseen	Lainanhoitokate	> 1,5	1,3
*Investointien rahoittamiseen	Investointien tulorahoitus, %	> 75	136,87
Pitkän aikavälin tulorahoituksen suhteellinen suuruus	Vuosikate, euroa/asukas	> 250	715
Rahoitusasema			
Kunnan vakavaraisuus	Omavaraisuusaste, %	> 50,00	49,55
Vieraan pääoman määrä	Lainamäärä, miljoonaa euroa	< 10	12,5
Vieraan pääoman suhde tulorahoitukseen	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	< 40	42,39
Kunnan maksuvalmius	Kassan riittävyys, päivää	> 1	21,0
Kertynyt ylijäämä/alijäämä	Ylijäämä/alijäämä, euroa/asukas	> 500	2 714
Tulo- ja menorakenne			
Kunnallisveron taso	Tuloveroprosentti	19,50	20,25
Kiinteistöveron taso	Kiinteistöveroprosentti, yleinen	0,95	1,25
	Kiinteistöveroprosentti, vakituinen asuinrakennus	0,40	0,55
	Kiinteistöveroprosentti, muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,00	1,45
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista	%	> 22,00	16,82

IV KÄYTTÖTALOUSOSA

1. KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tehtävä: Tilivelvollinen:	1.1 Vaalit Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Tehtäväalue sisältää kuntavaalien, aluevaalien ja valtiollisten vaalien järjestämisen. Kunnassa hoidetaan vaalit omana työnä. Vaalit hoidetaan Oikeusministeriön antamien ohjeiden mukaisesti virheettömästi, viivytyksettä ja taloudellisesti.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Eduskunta on 23.6.2021 hyväksynyt pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelmassa tarkoitetun sote-uudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 241/2020). Uudistuksessa maahan perustetaan 21 hyvinvointialuetta ja niille siirretään kunnista vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä. Hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö, muun muassa laki hyvinvointialueesta (611/2021) tuli voimaan 1.7.2021. Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto, jonka jäsenet ja varajäsenet valitaan aluevaaleilla. Vaalit ovat välittömät, salaiset ja suhteelliset ja vaaleissa on yhtäläinen äänioikeus. Valtuuston toimikausi on neljä vuotta. Ensimmäiset aluevaalit toimitetaan vuonna 2022.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Äänestämisen mahdollistaminen kuntalaisille matalla kynnyksellä	Riittävien äänestysmahdollisuuksien tarjoaminen			k/e	k/e	k/e

Perustelut:	Kunnassa on yksi äänestysalue. Varsinaisessa äänestyksessä ja ennakoäänestyksessä äänestyspaikkana on Kirkonkylä/Kirjasto, sekä ennakoäänestyksessä myös kiertävä vaaliauto ja laitosäänestys. Suunnitelmakaudella toimitetaan useat vaalit. Vuonna 2022 toimitetaan aluevaalit, jossa valitaan hyvinvointialueen valtuusto. Vuonna 2023 toimitetaan eduskuntavaalit. Vuonna 2024 toimitetaan presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnille kertakorvauksen, joka oli esim. v. 2019 eduskuntavaaleissa 2,20 €/äänioikeutettu.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	238			5 000	15 000
Toimintamenot	-314	-14 040	-10 750	-5 265	-23 491
Toimintakate (netto)	-76	-14 040	-10 750	-265	-8 491

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-76	-14 040	-10 750	-265	-8 491

2. TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tehtävä: Tilivelvollinen:	2.1 Tarkastustoiminta
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Tarkastustoiminnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ovat toteutuneet. Tilintarkastusyhteisö valitaan voimassa olevan hallintosäännön mukaan viiden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Tarkastuslautakunta ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä ja ilmoittaa sidonnaisuuksista kunnanvaltuustolle.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Eduskunnan hyväksymän sote-uudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaan vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä siirretään hyvinvointialueille 1.1.2023.

Perustelut:	Tarkastuslautakunta toimii yhteistyössä ammattitilintarkastajan kanssa. Kunnan tilintarkastuksesta on tehty sopimus KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n kanssa tilikauden 2021 tilintarkastuksen loppuunsaattamisen osalta. Sallan kuntakonsernin hallinnon ja talouden tilintarkastus kilpailutetaan alkuvuodesta 2022 tilikausille 2022-2026.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-16 054	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Toimintakate (netto)	-16 054	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-16 054	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000

3. KUNNANHALLITUS

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.1 Elinvoimapalvelut / hallinto Kunnanjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Elinvoimajaosto toimii elinkeinoelämän rajapinnassa valmistelevana ja kehittämistä sekä eri elinkeinojen näkemyksien yhteensovittamista koordinoivana toimielimenä. Vastuualue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, elinvoimajaoston, kunnanjohtajan palkkauksen, edustuksen ja ystävyyskuntatoiminnan menot. Lisäksi vastuualue sisältää sähköyhtiöiden edellyttämät määrärahavaraukset.

Arvio toimintaympäristön muutoksista:	<p>Covid-19 virus on aiheuttanut globaalisti merkittäviä negatiivisia taloudellisia vaikutuksia terveyshaittojen lisäksi. Pandemian pahimmat vaikutukset ovat hellittämässä ja nyt tulee keskittyä vahvasti elpymiseen ja koronan mahdollistamiin positiivisiin vaikutuksiin. Kansainvälinen matkailu palautuu koronaturvallisen matkailun mahdollistuessa. Sallan kansallispuiston perustaminen luo merkittävän elinvoima- ja imago-vaikutuksen. Kansallispuiston avajaiskustannuksiin varataan määräraha. Kunnan vahva elinkeinon toimintaedellytyksiä tukeva rooli ja konkreettiset elinkeinon ja yritysten toimintaan ja uusien investointien ja työpaikkojen syntyyn ja uusien asukkaiden saantiin liittyvät hankkeet ja muut toimenpiteet luovat pohjaa kestäväälle taloudelle ja kunnan elinvoiman vahvistumiselle. Kunnan omilla investoinneilla ja työllistämällä on edelleen positiivinen merkitys. Tämä edellyttää hallinnolta ja päätöksenteolta kokonaisuutena sekä strategista näkemystä ja kokonaisuuksien ymmärtämistä, että tehokasta, nopeaa ja ennakoitavaa päätöksentekoa ja toimintaa mm. kaavoituksessa ja infran sekä palvelutason parantamisessa ja muissa yritysten toimintaedellytysten synnyttämisessä. Verkostomainen yhteistyö sekä eri elinkeinon näkemysten huomioon ottaminen ja yhteensovittaminen ovat tärkeitä. Elinvoimaan lähtökohtaisesti ja avautuviin työpaikkoihin liittyy uusien asukkaiden ja uuden työvoiman saaminen. Tässä kilpailussa ratkaisevia ovat erityisesti hyvä ja monipuolinen perus- ja vapaa-ajan palvelutarjonta ja asuntojen riittävä saataavuus. Keskiössä on kunnan imago. Yhteisesti tulee huolehtia Sallan hyvän imagon säilymisestä ja vahvistumisesta. Vastuu on kaikilla kunnan toimijoilla ja yhteisön jäsenillä.</p>
---------------------------------------	---

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Hyvinvointikyselyyn perustuvat toimenpiteet		0	1	1	1	1

Perustelut:	<p>Kunnan päätöksentekoa ohjaavat kuntastrategia, hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sekä valtuuston muut strategiset linjaukset. Kuntastrategia päivitetään ja hyväksytään kevään 2022 aikana. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valmistuvat ja vahvistetaan alkuvuoden 2022 aikana. Sote siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023. Muutosprosessissa valvotaan kunnan etua ja varmistetaan toiminnalliset ja taloudelliset intressit. Kunnan tärkein tehtävä muutoksen jälkeen on elinvoima ja sen vahvistaminen. Elinvoima muodostuu kaikista kunnan palveluista ja toiminnoista sekä kolmannen sektorin ja yritysten vireydestä. Yhteistyö ja osallisuus luovat elinvoiman perustan. Elinvoimainen kunta kykenee tuottamaan kuntalaisille laadukkaat palvelut ja sen talous on tasapainossa. Tämä vaatii rakenteellisten muutosten ja toimintojen tehostamisen ohella entistä vahvempia panostuksia lisätulojen saamisen edellytysten synnyttämiseen. Kunnan elinvoiman vahvistamiseen, verkostomaisen yhteistyön tekemiseen, uusien toimintojen tuotantomallien rakentamiseen, edunvalvontaan ja kehittämistyöhön tulee varata riittävät resurssit. Näin turvataan muuttuvassa toimintaympäristössä taloudelliset edellytykset järjestää ja tuottaa laadukkaat palvelut ja saadaan Sallasta entistä houkuttelevampi paikkakunta asua, tehdä työtä ja yrittää. Elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi panostetaan kuntastrategiassa määriteltyjen painopistealueiden kehittämiseen. Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman painopisteitä toteutetaan talous- ja toimintasuunnittelussa. Samoin kuntalaisten hyvinvointikyselyn tuloksia. Tulevassa sote-uudistuksessa turvataan kunnan ja kuntalaisten asema ja oikeudet erityisesti edunvalvonnassa kohdistuen uudistuksen sisältöön.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	519 179	607 146	848 118	800 000	800 000
Toimintamenot	-553 921	-628 898	-651 886	-602 545	-603 715
Toimintakate (netto)	-34 742	-21 752	196 232	197 455	196 285

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-6 716	-21 032	-17 470		
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-41 458	-42 784	178 762	197 455	196 285

Tehtävä:	3.2 Elinvoimapaalvelut: Elinkeinopaalvelut, työllisyyspalvelut, matkailu- ja markkinointi sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen
Tilivelvollinen:	Kunnanjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Kunnanhallituksen alaisena toimintona ovat kunnanjohtajan vastuualueena elinvoimapaalvelut kokonaisuus: elinkeinopaalvelut, työllisyyspalvelut, matkailu- ja markkinointi sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen ja erityisesti sen koordinointi. Elinkeinopaalvelut sisältävät elinkeinojen edistämisen sekä omana toimintana että ulkoisten palvelujen kautta ja kuntamarkkinoinnista aiheutuvat menot. Elinkeinopaalveluissa on osoitettu määrärahat myös eri kehittämishankkeisiin. Matkailun edistäminen omana toimintona ja markkinointi ja -neuvonta ulkoistettuna Matkalle Sallaan ry:lle. Työllisyyspalvelut sisältävät työllistymisen edistämisen eri keinoilla, joita ovat mm. palkkatuki, työkokeilut, kuntouttava työtoiminta, henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta, kunnan kesätyöt, yhteistoiminta yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa palvelujen tuottamisessa ja työllistämässä, Sallan aktiivimalli, yritysten oppisopimustuki sekä hankeyhteistyö. Vastuualue sisältää myös Sallan asukkaiden yhteisen olohuoneen Pirtin toiminnasta aiheutuvat menot. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen panostetaan entistä vahvemmin johtuen soten siirtymisestä hyvinvointialueelle ja hytetu-työn jäämisestä kunnalle merkittävänä tehtävänä, mihin liittyy tulevan valtionosuusrahoituksen hyte-kerroin. Koordinoinnissa keskeistä on kunnan omien toimintojen sekä yhteistyökumppaneiden: yhdistysten, järjestöjen, yritysten ja valtion sekä maakunnan viranomaisten yhteistyön edistäminen, taloudellisten toimintaedellytysten varmistaminen kokonaisuutena ja edunvalvonta. Yritysten ja kolmannen sektorin roolia vahvistetaan ja luodaan muutoksessa edellytyksiä hoiva- ja hyvinvointisektorille yritystoiminnan ja työpaikkojen kasvulle. Matkailijat ja matkailun kautta muualta tulevat osaajat, myös kansainväliset, otetaan mukaan kehitystyöhön.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	<p>Toimintaympäristö alkaa toipumaan Covid-19 viruksen vaikutuksista. Erityisesti matkailun ja matkailuyritysten tilanteeseen tuo positiivista näkymää sekä kansainvälisen matkailun avautuminen että koronan aikana voimistunut kotimaan matkailu. Tällä on myönteiset heijastusvaikutukset lähes kaikkiin Sallan muihin elinkeinoihin ja yrityksiin, erityisesti palveluihin ja rakentamiseen. Sallan kansallisuuden perustaminen antaa merkittävän piristysruiskeen Sallan matkailulle</p>

	<p>ja sitä kautta vahvistaa laajasti yritysten elinvoimaa eri toimialasektoreilla. Puitton tuoma positiivinen, kansainvälinen markkinointivaikutus on erittäin merkittävä. Voidaan hyvin kuvata asian kokonaisvaikutusta Sallan omana koronaexitinä. Valmistelussa on merkittäviä yksityisiä elinkeinoinvestointeja ja nähtävissä on tonttikysynnän kasvu sekä liike- että asunto-/vapaa-ajan asuntojen tontteihin. Metsäteollisuuden investoinnit vahvistavat metsänomistajien asemaa, elinkeinoa kokonaisuutena ja aluetaloutta. Poronlihan, muiden ruuan raaka-aineiden ja erilaisten käsitöiden jalostusta ja menekkiä vahvistaa matkailun elpyminen ja kasvu. Saijan biokaasulaitoshankkeen valmistelu jatkuu ja sitä edistää EU:n Green Deal -ohjelma ja mittavat rahoitukset.</p> <p>Työllisyyskehitys on positiivinen huolimatta Covid-19 aiheuttamista haasteista ja työttömyysasteen arvioidaan edelleen alentuvan. Hallitus valmistelee TE-palvelujen siirtämistä kunnille. Palveluiden järjestämistä vastuu siirtyisi kunnille vuoden 2024 aikana. Yhteenvedona yritysten sekä niihin liittyvien työpaikkojen merkitys korostuu entisestään, koska kunnan elinvoima perustuu jatkossa yhä vahvemmin vero- ja muihin tuloihin. Uutta työvoimaa ja uusia asukkaita tarvitaan. Tähän panostetaan markkinoinnilla (imago, palvelut, tontit ym.) asuntotuotantoa edistämällä, laajakaistahankkeilla ja yhteistyöllä eri toimijoiden kanssa.</p>
--	--

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Osallisuuden lisääminen	Kylätapahtumat (lkm)	0	20	20	20	20
Toiminta:						
Yritystoiminnan tukeminen	Toteutetut neuvontakäynnit yrityksissä / vuosi			20	20	20
Uusien työpaikkojen luominen	Uudet yritykset / vuosi	14	10	15	15	15
Yritystoiminnan edellytysten parantaminen ja yritysten kasvu	Uudet työpaikat		20	25	25	30
Asukasmäärän vakiinnuttaminen	Asukasmäärä	3 408	3 400	3 410	3 410	3 410
Työttömyyden vähentäminen	Työttömyysaste (%)	16,8	12,0	12,0	11,5	11,0

Perustelut:	<p>Kunnan elinvoima perustuu kuntalaisten työhön ja taloudelliseen toimeentuloon. Yritysten ja kolmannen sektorin rooli vahvistuu entisestään uusien työpaikkojen aikaansaamisessa. Tästä syystä kaikki kunnan toimenpiteet, mitkä edistävät tätä, ovat välttämättömiä ja kannatettavia. Tekemällä elinkeinojen kehittämistyötä kokonaisuutena eri toimialat ja eri osat kuntaa huomioon ottaen mahdollistetaan kasvu ja myönteinen koko kunnan kehitys ja elinvoima. Kunnanhallituksen alainen elinvoimajaosto on keskeinen eri toimialoja integroiva yhteistyöelin ja sen valmistelun kautta edistetään elinvoiman vahvistamisen tavoitteita. Sallan matkailun kehittämisessä keskeisin yhteistyöelin on Matkalle Sallaan ry ja yleisesti elinkeinojen edistämiseksi yhteistyö Sallan Yrittäjät ry:n kanssa on keskiössä. Uusien investointien toteutuminen vaatii Sallan tyyppisessä kunnassa myös kunnalta panostuksia ja aktiivista toimintaa maapolitiikan ja kaavoituksen lisäksi. Koronasta johtuen kunnan omien investointien</p>
-------------	--

merkitys korostuu. Kaikki tämä tarkoittaa sekä henkilö- että taloudellisia resursseja. Elinkeinojen kehittämisessä ja elinvoiman vahvistamisessa ovat omat sekä Itä-Lapin kuntayhtymän ja muiden toimijoiden hankkeet merkittävässä asemassa. Työllisyyden hoidossa on taloudellisesti ja henkisesti tärkeää tukea pitkään työttömänä olleiden ja vaikeasti työllistyvien työllistymistä sekä työttömyyden pitkittymisen estymistä tekemällä vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa (normaalit työllistämistoimet, palkkatuki sekä aktiivimalli / aktivointiosa ja oppisopimuksen kuntalisä). Työpajatoiminnan laajentaminen koskemaan laajempia asiakasryhmiä tuo volyyymihyötyjä ja parempia tuloksia. Nuorten hyvinvoinnin ja tulevaisuudensuunnan vahvistamiseksi on tärkeä mahdollistaa koululaisille ja opiskelijoille kesätyöpaikka kunnasta tai yksityissektorilta. Palkkatuella työllistäminen kohdennetaan ensisijaisesti pitkään työttömänä olleisiin työnhakijoihin ja työnhakijoihin, joilla työttömyys uhkaa pitkittyä. Hoiva- ja hyvinvointialalle on mahdollista synnyttää sekä vahvan oman kysynnän (kuntalaiset, ikärakenne) että kasvavan matkailun kysynnän vuoksi yritystoiminnan kasvua ja uusia työpaikkoja. Tästä syystä tähän sektoriin panostetaan.

Talous / Elinkeinopalvelut, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	446 022		8 000	8 000	8 000
Toimintamenot	-963 824	-678 151	-625 780	-626 444	-627 927
Toimintakate (netto)	-517 082	-678 151	-617 780	-618 444	-619 927

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-517 082	-678 151	-617 780	-618 444	-619 927

Talous / Työllisyydenhoito, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	123 938	110 400	111 400	111 400	111 400
Toimintamenot	-346 035	-408 360	-395 525	-393 838	-394 207
Toimintakate (netto)	-222 096	-297 960	-284 125	-282 438	-282 807

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-222 096	-297 960	-284 125	-282 438	-282 807

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,0	1,0	1,5	1,5	1,5
Lähityöntekijät	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Yhteensä	4,0	4,0	4,5	4,5	4,5

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.3 Elinvoimapalvelut / maankäyttö ja kaavoitus Kunnanjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Kaavoituksen tavoitteena on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväää kehitystä. Laadukkaalla ja ennakoivalla kaavoituksella ja maapolitiikalla on suuri merkitys kunnan elinvoimalle.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Matkailun kasvu alkaa toipumaan koronaviruksen vaikutuksista. Tässä tilanteessa korostuvat matkailun ja muiden elinkeinojen toimintaedellytyksiä vahvistavat maankäytön ja kaavoituksen ennakoivat toimet. Sallan kansallispuiston perustaminen antaisi koronan haittavaikutuksia kompensoivaa myönteistä vaikutusta ja synnyttäisi osaltaan oletettavasti erityisesti Metsähallituksen kaavahankkeita, joista on alustavasti käyty keskusteluja. Isot teollisuushankkeet (Boreal Bioref ja Sokli) toteutuessaan vaikuttavat myös Sallaan sekä kunnan maankäyttöön ja kaavoitukseen. Kaavoituksessa varaudutaan Sallatunturissa sekä muualla kunnan alueella kehityksen vaatimiin asemakaavoituksiin ja kaavojen muutoksiin. Kunnan aluetta laajasti koskevaa kyläyleiskaava-asiaa aletaan selvittämään rantarakentamisen helpottamiseksi. Valmistelussa on eri tuulivoimaselvityksiä ja niiden tulosten perusteella voi syntyä yleiskaavahankkeita. Uusien asukkaiden ja työvoiman saaminen edellyttää riittävää asuntotarjontaa.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Hyväksytyt kaavahankkeet	Hyväksyminen	3	1	1	1	1
Talous:						
Kaavoituskulut	euroa / asukas	19,51	18,00	19,30	19,71	19,85

Perustelut:	Kaavoituksen resurssien on oltava sellaiset, että voidaan parantaa yritysten toimintaedellytyksiä, matkailun ja muiden elinkeinojen kasvua ja kehittymistä sekä asukkaiden ja loma-asukkaiden viihtyvyyttä.
-------------	---

Talous / Kaavoitus, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	9 000	5 000	8 000	8 000	8 000
Toimintamenot	-75 484	-66 180	-73 856	-75 229	-75 697
Toimintakate (netto)	-66 484	-61 180	-65 856	-67 229	-67 697

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-66 484	-61 180	-65 856	-67 229	-67 697

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto					
Hallinto	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0
Lähityöntekijät					
Yhteensä	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.4 Hallintopalvelut / keskitetty hallinto ja konsernihallinto Hallintojohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Vastuualue sisältää yleisen toimiston, kunnanviraston neuvonnan, yleisen edunvalvonnan, palveluliikenteen, maahanmuuton, asuntoviranomaistehtävien, potilasasiamiehen tehtävien ja löytöeläintoimintojen ylläpidosta aiheutuvat menot. Vastuualue tuottaa sisäiset ja ulkoiset hallintopalvelut sekä huolehtii kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Vastuualue vastaa kunnanhallitukselle määrätystä asiakirjahallinnon tehtävistä (Hs 75 §), EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisista tietosuojavastaavan tehtävistä ja ICT-tehtävistä. ICT-palveluita kehitetään yhteistyössä LapIT Oy:n kanssa siten, että ne ovat mahdollisimman häiriöttömät ja palvelevat kuntalaisia yhä paremmin.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Sallan kunta tuottaa yleiset edunvalvontapalvelut valtion kanssa laaditun ostopalvelusopimuksen perusteella sekä vastaa maahanmuutosta valtion kanssa laaditun sopimuksen perusteella. Maahanmuuttajien asioiden yleiseen hoitoon on käytössä tilapäisen pakolaisohjaajan (sosiaaliohjaajan) työpanos. Palveluliikenteen määrän arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla. Asianhallintajärjestelmä Twebin käyttöä laajennetaan ja lisätään valmiuksia siirtyä sähköiseen arkistointiin. Tiedonhallinnan kokonaisuutta viedään eteenpäin mm. henkilöstön koulutuksella. Selvitetään sähköisen allekirjoituksen käyttöönoton laajuutta. Otetaan käyttöön EU:n ns. Whistleblower-direktiivin edellyttämä väärinkäytösten ilmoituskanava vuoden 2022 aikana. Digitalisaatio ja digitaaliset palvelut ovat tulleet merkittäväksi osaksi kaikkien toimialojen toimintaa. Teknologian ja työprosessien kehittyessä työn sisältö tulee muuttumaan. Tämä edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa koulutautumista ja kehittävää otetta työhön. Sallan kunta on mukana yhdessä neljän muun Lapin kunnan kanssa Tuottavuutta ja vetovoimaa kunta-työhön toimistotyötä kehittämällä -hankkeessa (v 2020-2022), jonka tavoitteena on edistää pienten Lapin kuntien työhyvinvointia ja tuottavuutta kehittämällä kuntatyön kivijalkaa eli toimistotyötä.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Digitalisaation edistäminen	Asianhallintajärjestelmä Twebin käytön laajentaminen			k/e		
	Valmistautuminen sähköiseen arkistointiin siirtymiseen			k/e		
Henkilöstö:						
Osaamisen lisääminen	Koulutukseen osallistuminen pv/hlö			3	3	3

Perustelut:	Vastuualueelle kuuluvissa tehtävissä ei arvioida tapahtuvan merkittäviä muutoksia vuoden 2022 aikana. Hallintosäätöä varaudutaan päivittämään. Kunnan päätöksien verkkotiedottaminen on parantanut kuntalaisten tiedoksisaantia kunnallisista päätöksistä. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta ja siihen liittyvät lait tulivat voimaan 1.1.2020. Laki edistää
-------------	--

tiedonhallinnan yhdenmukaistamista, tietoturvallisuutta ja digitalisointia viranomaistoiminnassa.

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	456 855	440 080	434 840	434 840	434 840
Toimintamenot	-1 108 680	-1 159 639	-582 783	-585 667	-588 582
Toimintakate (netto)	-651 825	-719 559	-147 943	-150 827	-153 742

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-3 894	-3 570			
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-655 719	-723 129	-147 943	-150 827	-153 742

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	4,7	4,8	4,7	4,7	4,7
Lähityöntekijät	0,5	0,5			
Yhteensä	6,2	6,3	5,7	5,7	5,7

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.5 Talous- ja henkilöstöpalvelut / henkilöstöpalvelut Talous- ja henkilöstöjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Vastuualue sisältää henkilöstöjaoston, henkilöstöhallinnon, työterveyshuollon ja työsuojelun menot. Henkilöstöjaosto vastaa kunnan henkilöstöä koskevista virka- ja työehtosopimukseen perustuvista palkkasasioista ja vastaa kunnassa käytävistä paikallisista sopimusneuvotteluista. Henkilöstöjaoston esittelijänä toimii talous- ja henkilöstöjohtaja, joka toimii myös KT-yhteyshenkilönä. Henkilöstöhallinto vastaa kunnan henkilöstön palkanlaskennasta ja yhteydenpidosta eri sidosryhmiin. Lisäksi tehtäviin sisältyy eläkeasioihin liittyvä neuvonta. Sallan kunta on ulkoistanut henkilöstönsä lakisääteisen työterveyshuollon 1.9.2017 alkaen Terveystalo Oy:lle. Voimassa oleva sopimus kattaa lakisääteistä työterveyshuollon lisäksi työperäisen sairaudenhoidon. Terveystalon työterveyshuolto toimii Sallan kunnan osoittamissa toimitiloissa. Vastuualue sisältää myös työsuojelutoimikunnan toiminnasta aiheutuvat menot. Työterveyshuollon kustannuksissa on huomioitu Kela-korvauksen pieneneminen ja henkilöstön työhyvinvointiin on lisätty määräraha.
Arvio toimintaympäristön muutoksista:	Eduskunta päätti sote-uudistuksen voimaantulusta kesällä 2021. Sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstö siirtyy liikkeen luovutuksella Lapin hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen. Liikkeenluovutukseen liittyvät yhteistoimintaneuvottelut käydään vuoden 2022 aikana.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen	Toimenpide	0	1	1	1	1

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Henkilöstöraportoinnin kehittäminen, sairauspoissaolojen seuranta ja varhainen puuttuminen	Sairauspoissaolojen raportoinnin selkeyttäminen		1	1		
Työkykyjohtamisen tukeminen	Digitaalisten palveluiden käyttöönotto		1	1		
Tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa	Palautetapaamiset		2	2	2	2

Perustelut:	Sallan kunnan työterveyshuolto kattaa lakisääteisen työterveyshuollon ja työperäisen sairauzehoidon. Henkilöstöpalveluissa työskentelevät talous- ja henkilöstöjohtaja sekä kaksi palkanlaskijaa. Työsuojelupäällikön tehtävää hoitaa rakennustarkastaja.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	61 416	77 000	77 000	47 000	47 000
Toimintamenot	-237 766	-263 726	-333 931	-265 667	-265 812
Toimintakate (netto)	-176 350	-186 726	-256 931	-218 667	-218 812

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-176 350	-186 726	-256 931	-218 667	-218 812

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto			0,3	0,3	0,3
Hallinto	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Lähityöntekijät					
Yhteensä	2,0	2,0	2,3	2,3	2,3

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.6 Talous- ja henkilöstöpalvelut / talouspalvelut / keskitetty hallinto ja konsernihallinto Talous- ja henkilöstöjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Vastuualue sisältää ajantasaisen kuntakonsernin talouden suunnittelun ja raportoinnin sekä talouden ohjauksen ja omistajapolitiikan. Talouden raportointia kehitetään siten, että se on eri toimijoilta yhdenmukainen. Kunnan palvelutuotantoa kehitetään siten, että palvelut ovat taloudellisia ja lähellä kuntalaisia. Tehtävään kuuluu myös vaihtoehtoisten palvelutuotantotapojen selvittäminen, rahastojen hallinnointi, tilastot ja selvitykset.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Sosiaali- ja terveyspalveluiden tehtävät siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Tämä muutos aiheuttaa merkittäviä muutoksia myös jäljelle jäävän kunnan toimintoihin ja resursseihin. Kunnissa ja kuntayhtymissä siirryttiin lakisääteisesti automatisoituun talousraportointiin 1.1.2021 alkaen. Kuntien taloustiedot siirtyvät Valtiokonttorille automatisoidusti taloushallinnon

	tietojärjestelmästä. Tämä edellyttää edelleen päivitystä muun muassa palveluluokka- ja sektoritietojen sekä tietojärjestelmän osalta. Automatisoidulla talousraportoinnilla tuetaan tiedolla johtamista, kun tieto on aiempaa reaaliaikaisemmin käytettävissä kuntien ja valtion päätöksenteon tukena. Talousraportointia kehitetään edelleen pyrkimyksenä vahvistaa tiedolla johtamista päätöksenteon tukena. Suunnitelmakaudella edistetään sähköisiä palveluita esim. toimittajien verkkolaskujen lähettämistä ja asiakkaiden siirtymistä sähköisten laskujen vastaanottoon. Valmistaudutaan talousaineiston sähköiseen arkistointiin siirtymiseen.
--	--

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Digitalisaation edistäminen	Uuden tietojärjestelmän käyttöönotto / nykyisen laajennus	1 (ESS7)	1	1	1	1
Reaaliaikaisen ja luotettavan taloustiedon tuottaminen sekä tiedolla johtamisen vahvistaminen	Talousraportoinnin kehittäminen / uusien raportointialustojen käyttöönotto			k/e	k/e	k/e
Henkilöstö:						
Työhyvinvoinnin tukeminen, osaamisen kehittäminen	Kehityskeskustelut 1 krt/v	-	1	k/e	k/e	k/e
Toiminnan ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Säännölliset työyksikköpalaverit (väh. 1 krt/kk)			k/e	k/e	k/e
Sairauspoissaolojen ehkäiseminen	Sairauspoissaolojen määrä	alle 14 pv	alle 14 pv	alle 14 pv	alle 14 pv	alle 14 pv

Perustelut:	Taloushallinto on keskeinen osa kuntakonsernin toimintaa, jonka tehtävänä on huolehtia taloudellisten resurssien hallinnoinnista ja tuottaa johdolle talouteen liittyvää tietoa päätöksentekoa ja toiminnan ohjausta varten. Lisäksi se osaltaan vastaa lakisääteisten veloitteiden täyttämisestä. Taloushallintoon kuuluu laaja joukko erilaisia asioita ja toimintoja, jotka vaihtelevat pienistä erittäin laaja-alaisiin asiantuntemusta vaativiin kokonaisuuksiin. Taloussuunnittelun avulla ohjataan rahojen ja varallisuuden käyttöä ja budjetista saadaan toiminnalle taloudelliset raamit. Taloushallinnon toimiala tulee kehittymään tulevana vuosina digitalisaation myötä merkittävästi. Talouspalveluissa työskentelevät talous- ja henkilöstöjohtaja, kirjanpitäjä ja toimistosihiteeri.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	1 245	1 400	1 300	1 300	1 300
Toimintamenot	-280 521	-306 847	-290 210	-291 646	-293 054
Toimintakate (netto)	-279 277	-305 447	-288 910	-290 346	-291 754

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-953		-16 607	-5 681	-20 000

Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-280 230	-305 447	-305 517	-296 027	-311 754

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	0,7	0,7	0,7
Hallinto	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Lähityöntekijät					
Yhteensä	2,9	2,9	2,6	2,6	2,6

Tehtävä: Tilivelvollinen:	3.7 Lomituspalvelut ja maaseutupalvelut Talous- ja henkilöstöjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Lomituspalveluiden tehtäväalue sisältää Sallan paikallisyksikön (Salla, Kemijärvi, Pelkosenniemi ja Savukoski) maatalousyrittäjien lomituspalvelut. Sallan paikallisyksikön järjestämät maatalousyrittäjien lomituspalvelut mahdollistavat kotieläintuotantoa harjoittavien maatalousyrittäjien vuosilomat ja perhevapaat sekä tapaturmista ja sairauksista toipumisen. Lomituspalveluilla tuetaan maatalousyrittäjien työssä jaksamista mahdollistamalla heille hetkeksi irrottautuminen sitovasta kotieläinten hoitotyöstä. Lomituspalveluiden tavoitteena on toteuttaa lomituspalvelut oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti koko paikallisyksikön alueella. Tarkoituksena on järjestää ja tukea lomituspalveluhenkilöstön työssä jaksamista. Toiminnan luotettavuuteen kuuluvat palvelun saannin varmuus, oikea-aikaisuus sekä lomituspalveluhenkilöstön vastuuntuntoisuus ja ammattitaito.</p> <p>Maaseutupalvelut kuuluvat Itä-Lapin kuntien muodostamaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen. Maaseutupalveluiden asiakkaina ovat maa- ja porotaloudenharjoittajat koko Itä-Lapin alueelta, joilta vastaanotetaan ja ratkaistaan viljelijätuki-, peto- ja vahingonkorvaushakemuksia tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti maaseutua koskevien lakien, asetusten, päätösten ja määräysten puitteissa. Asiakkaita opastetaan ja neuvotaan sekä tarvittaessa annetaan lausuntoja ja selvityksiä muille viranomaisille. Maaseututoimistossa työskentelee maaseutuasiamies 60 %, ja lomituspäällikkö tekee sitoumusten muutokset ja päätökset tarpeen mukaan.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista	<p>Mela on tehnyt päätökset uudesta paikallisyksikkörakenteesta kuntien ilmoittaman kiinnostuksen ja STM:n asettamien kriteerien perusteella. Nykyinen Sallan paikallisyksikkö yhdistyy Muhoksen kuntaan 1.1.2023 yhdessä Posion, Ristijärven, Siikalatvan, Sodankylän, Sotkamon ja Ylitornion kanssa muodostaen Pohjois-Suomeen pinta-alaltaan laajan paikallisyksikön.</p> <p>EU:n ja valtion asettamat tiukennukset viljelijätukiin ja lisääntyneet petovahingot aiheuttavat haasteita tulevaisuudessa. Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus (CAP) on valmisteilla. Uudistus tulee voimaan tämän hetkisen tiedon mukaan vuonna 2023.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakkaat ovat tyytyväisiä lomittajien ammattitaitoon vuosiloma- ja sijaisapulomituksessa	Asiakastyytyväisyyskysely, arviointi asteikolla 1-5, tavoitekeskiarvo vähintään 4	4	4	4		
Asiakkaat ovat tyytyväisiä paikallisyksikön toimintaan	Asiakastyytyväisyyskysely, arviointi asteikolla 1-5, tavoitekeskiarvo vähintään 4	4	4	4		
Viljelijätukihakemusten vastaanotto, käsittely ja dokumentointi	Käsittelyaika	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk
Petovahinkojen tarkastus maastosta	Kalenteripäivät	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk	0-3 vrk
Toiminta:						
Vuosilomat (26 pv) järjestetään lomavuoden aikana ja tasaisesti ympäri vuoden	Vuosilomia pidetään keskimäärin 25,50 pv/v/käyttäjä ja ne toteutuvat tasaisesti molemmilla vuosipuoliskoilla	25,4	25,5	25,0		
Tukihakemusten vastaanottaminen	Hakemusten määrä	664	840	850	850	850
Henkilöstö:						
Lomituspalveluhenkilöstö on ammattitaitoista ja työhönsä sitoutunutta	Kehityskeskustelut pidetään 1 krt/vuosi, niissä kartoitetaan henkilökohtaisia täydennyskoulutustarpeita	1	1 krt/v	1 krt/v		
Lomittajien työskentelyolosuhteet täyttävät työturvallisuudelle asetetut vaatimukset ja lomittajat ottavat työssään huomioon työturvallisuuden	Työtapaturmat ja niistä aiheutuvat sairauslomat vähenvät edellisestä vuodesta			alle 3kpl/v		
Maaseututoimiston henkilöstö on ammattitaitoista	Maaseutuhallinnolle tarkoitettut koulutuspäivät ja Lync-koulutukset	2	4	5	10	5

Perustelut:	Maatalousyrittäjälle on tärkeää, että hän voi lomituksen myötä irrottautua päivittäisistä työtehtävistään. Tämän toteutuminen edellyttää ammattitaitoista ja riittävää lomituspalveluhenkilöstöä sekä suunnitelmallisuutta. Lomituspalvelujen järjestämistä edesauttaa palveluiden kysynnän ja tarjonnan tasapaino ympäri vuoden. Lomituspalveluiden haasteena on ammattitaitoisen lisätyövoiman saatavuus lomituspalvelupyntöjen ruuhkautuessa. Henkilöstötarpeen arviointi on haasteellista myös maatalousyrittäjien palvelutarpeen ennakoimattomuudesta johtuen. Paikallisyksikkö ja maatalousyrittäjä vastaavat yhdessä maatalouslomittajien työturvallisuudesta. Paikallisyksikön on tarkastettava maatalouslomittajien työskentelyolosuhteet kaikilla lomittavilla maatiloilla säännöllisin väliajoin. Paikallisyksikön ja maatalousyrittäjän on huolehdittava siitä, että tilalle osoitetut lomittajat saavat tarvittaessa perehdytystä tilan lomitustehtäviin.
-------------	--

Viljelijöille on tärkeää saada henkilökohtaista palvelua omasta kunnasta tukiasioissa. Tukien hakemisen siirryttyä enemmän sähköiseen asiointiin, korostuu opastuksen ja neuvonnan tärkeys. Maaseututoimistoon on hankittu GPS-laite helpottaa maastotarkastusten suorittamista.

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	752 401	785 396	676 738	3 000	3 000
Toimintamenot	-782 721	-838 531	-720 099	-50 076	-50 540
Toimintakate (netto)	-30 320	-53 135	-43 361	-47 076	-47 540

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-30 320	-53 135	-43 361	-47 076	-47 540

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	1,0		
Hallinto	1,6	1,6	1,6	0,6	0,6
Lähityöntekijät	9,2	8,3	6,8		
Yhteensä	11,8	10,9	9,4	0,6	0,6

3.8 KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	2 370 058	2 026 422	2 165 396	1 413 540	1 413 540
Toimintamenot	-4 348 953	-4 350 332	-3 674 070	-2 891 112	-2 899 534
Toimintakate (netto)	-1 978 895	-2 323 910	-1 508 674	-1 477 572	-1 485 994

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Poistot ja arvonalentumiset	-11 563	-24 602	-34 077	-5 681	-20 000
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-1 990 459	-2 348 512	-1 542 751	-1 483 253	-1 505 994

Henkilöstön määrä	27,9	26,9	25,5	16,7	16,7
-------------------	------	------	------	------	------

Kunnanhallituksen hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
Viihtyisä ja turvallinen toimintaympäristö	Viihtyisyyden lisääminen ja väestön huoltosuhteen parantaminen	Sidosryhmäyhteistyö, hankkeet, investoinnit	Hankkeiden lukumäärä /kpl
Osallisuuden lisääminen	Järjestö- ja yritysyhteistyön kehittäminen	Verkostomaisen yhteistyön lisääminen muiden toimijoiden kanssa	Tilaisuuksien määrä
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Lapsiperheiden tukeminen	Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien turvaaminen	Osallistujamäärät eri harrastuksissa

Painopisteet tullaan tarkistamaan kunnanvaltuuston keväällä 2022 hyväksymän hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen mukaisesti.

4. HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA

4.1 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.1 Sosiaali- ja terveystalouden toimialan hallinto Sosiaali- ja terveysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Sosiaali- ja terveystalouden hallinto sisältää (sivistyspalveluiden kanssa yhteisen) hyvinvointipalvelulautakunnan, sekä sosiaali- ja terveystoimiston. Hallintopalveluiden tehtävänä on valmistella ja tuottaa sosiaali- ja terveystalouden päätöksenteon, sekä toiminnan ohjauksen ja valvonnan tarvitsemat valmistelu-, täytäntöönpano-, asiantuntija- ja seurantapalvelut. Sosiaali- ja terveystalouden hallinto vastaa sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä Sallan kunnassa. Tulosalueen toiminnan päämääränä on turvata oikea-aikaiset ja tarpeenmukaiset sosiaali- ja terveystaloudet asiakkaille.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Sosiaali- ja terveystalouden toimiala toimii muuttuvassa toimintaympäristössä. Hallinnon työ koostuu entistä enemmän valvonnasta, seurannasta ja toimintojen kehittämisestä, sekä järjestämisvastuun siirtymisen valmistelusta Lapin hyvinvointialueelle. Järjestämisvastuun siirron valmisteluun liittyy myös terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työn uudelleen organisointi. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työ (hyte) jää peruskuntien vastuulle hyvinvointialue uudistuksessa. Hyte-työ on rajapintatoimintaa kunnan ja hyvinvointialueen kesken. Henkilöstösuunnitelmassa on siirretty hoitotyön johtajan työstä 50 % yleishallintoon terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työhön ja toimivan yhdyspinnan luomiseen kunnan ja hyvinvointialueen kesken terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työssä. Henkilöstösuunnitelmaan on siirretty perusterveydenhuollosta sihteeri kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Näin ollen hallinnon henkilöstösuunnitelmassa on 0,5 työntekijän lisäys.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon muistutuksiin vastaaminen	Käsittelyaika max 30 vrk	sosiaalihuollon muistutukset 100% terveydenhuollon muistutukset 0 %	100%	100%		
Talous:						
Hyvinvointipalvelulautakunnan toteutuneet kokoukset	Kokousten määrä	11	8	8		

Perustelut:	Muuttuva toimintaympäristö edellyttää sosiaali- ja terveystalouden toimialan hallinnolta suunnitelmallisuutta ja nopeaa reagoitua vaihtuvissa tilanteissa. Tavoitteena vuodelle 2022 on hallinnon toimilla järjestää kustannustehokkaita ja vaikuttavia sosiaali- ja terveystaloudet valmistautuen järjestämisvastuun siirtymiseen Lapin hyvinvointialueelle 1.1.2023.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	-1	3 500	3 500		
Toimintamenot	-170 987	-223 876	-630 226		
Toimintakate (netto)	-170 988	-220 376	-626 726		
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-170 988	-220 376	-626 726		

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	1,0		
Hallinto	2,2	2,4	2,9		
Lähityöntekijät					
Yhteensä	3,2	3,4	3,9		

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.2 Sosiaalityön palvelut Johtava sosiaalityöntekijä
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Sosiaalityön palvelut sisältävät harkinnanvaraisen toimeentuloturvan, ehkäisevän sosiaalityön, vammaispalvelun, omaishoidon tuen, kehitysvammahuollon, vammaispalvelun sosiaalityön, päihdetyön, lapsiperhetyön ja lastensuojelun. Lisäksi sosiaalityön palveluihin kuuluvat lastenvalvojan ja sosiaalipäivystyksen palvelut. Sosiaalityö tuottaa monipuoliset sosiaalityön asiantuntija palvelut. Yksilökohtaisessa sosiaalityössä työntekijät antavat asiakkaille neuvontaa ja palveluohjausta, selvittävät asiakkaiden tilanteita sekä järjestävät viranomaisverkostoissa muita tarvittavia palveluita, jotka edistävät ja ylläpitävät yksilön ja perheen hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Sosiaalityössä voimavaroja suunnataan entistä enemmän ennaltaehkäisevään ja muutosta tukevaan sosiaalityöhön.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Sosiaalityössä haasteena ovat lasten- ja nuorten syrjäytymiskehityksen ja ylisukupolvisten asiakkuuksien ehkäiseminen sekä erityispalveluiden saatavuus asiakkaille. Kunnan sisällä tapahtuvaa moniammatillista yhteistyötä vahvistetaan edelleen. Henkilöstösuunnitelmaan on lisätty määräaikainen sosiaaliohjaaja 0,5 purkamaan syntyneitä hoitojonoja (koronan vaikutukset/lastensuojelu).

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Kuntouttavan työtoiminnan piirissä	Tilinpäätös	11	10	12		
Omaishoidon tukea saaneet	Tilinpäätös	117	110	120		
Vammaispalveluja ja avustuksia saaneet	Tilinpäätös	93	90	90		
Toiminta:						

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Säännöllisen asiakaspalautteen kerääminen	Asiakkaat käyttävät Roidua, Roidun NPS yli 50.	Ei käytössä koronan vuoksi	NPS yli 50	NPS yli 60		
Aikuisasiakkaiden päivätoiminnan kehittämisen. Asiakkaiden kuntoutuksellisiin tarpeisiin vastaaminen yksilöllisesti.	Työtoimintaa 1x/vko osallistuneiden määrä	1x/vko 80% osallistunut toimintaan	80% osallistuu toimintaan	90% osallistuu toimintaan		
Talous:						
Sosiaalityön palveluiden kulut pysyvät raamissa	Toteuman kuukausittainen seuranta. Tilinpäätös	+143 136€	+/- 0	+/- 0		
Henkilöstö:						
Jokaisessa virassa on viranhaltija ja toimessa työntekijä	Henkilöstösuunnitelma	toteutunut	100%	100%		

Perustelut:	Aikuisasiakkaiden päivä/työtoimintaa kehitetään edelleen asiakkaiden tarpeita vastaavaksi. Tulosalueen talousarvio on 104 280 € suurempi, kuin vuoden 2021 talousarvio. Talousarvion nousuun vaikuttaa lastensuojelun kulujen nouseminen, sekä lisääntynyt käyttö.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	67 543	72 600	72600		
Toimintamenot	-2 247 725	-2 261 080	-2 365 360		
Toimintakate (netto)	-2 180 182	-2 188 480	-2 292 760		
Poistot ja arvonalentumiset	-8 402	-8 402	-3502		
Tilikauden tulos	-2 188 584	-2 196 882	-2 296 262		
Vyörytyserät					

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	0,2	0,2	0,2		
Hallinto	1,1	1,2	1,2		
Lähityöntekijät	4,0	4,0	4,5		
Yhteensä	5,3	5,4	5,9		

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.3 Vanhus- ja vammaistyö Sosiaali- ja terveysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Vanhus- ja vammaistyön palveluihin kuuluvat ikäihmisten ja erityisryhmien asumispalvelut, jotka toteutetaan palveluseleillä ja maksusitoumuksilla. Lisäksi kehitysvammaisten asiakkaiden päivätoiminta järjestetään palveluseleillä ja maksusitoumuksilla. Kotihoito, omaishoidontuki, sekä kehitysvammahuollon ja vammaispalvelun sosiaalityö kuuluvat vanhus- ja vammaistyön tulosalueelle. Asumispalveluita tarjotaan ikääntyneille, kehitysvammaisille, vammautuneille

	ja mielenterveyskuntoutujille. Kotihoidon palvelut on suunnattu kaikille asiakasryhmille.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Vammaisten asiakkaiden ja mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa tulee olemaan 3,53 % hinnankorotus ja ikäihmisten asumispalveluissa 15,45 % hinnankorotus 1.1.2022 alkaen (vanhuspalvelulaki). Vuodelle 2022 on edelleen varattu määrärahaa ikäihmisten perhehoitoon, joka sijoittuu palveluna kotihoiton ja palveluasumisen välille. Vuonna 2021 on lisätty ikäihmisten tehostetun palveluasumisen pakkoja 6 kpl Attendo Kuukkelin valmistumisen johdosta. Kotihoitoon ja ikäihmisten tehostettuun palveluasumiseen ei saada vuonna 2022 yhtä paljon sotilasvammalain mukaisia korvauksia, koska veteraanit vähenevät koko ajan, tämä vaikuttaa tuloja vähentävästi, mutta menot säilyvät ennallaan. Kotihoidon toimintoja kehitetään edelleen linjassa hyvinvointialueen kehittämistyön kanssa.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Säännöllinen kotihoito/asiakkaat		221	120	120		
Tilapäinen kotihoito/asiakkaat		282	180	280		
Tukipalveluja saaneet kotitaloudet		229	300	250		
Omaishoidon tukea saaneet		177	90	150		
Laitoshoidon hoitopäivät		570	365	570		
Talous:						
Tulosalue pysyy raamissa		-291 949	kyllä	kyllä		
Henkilöstö:						
Henkilöstön määrä vakiintuu, vuoden 2020 aikana loppuun saatetun liikkeenluovutuksen myötä.	henkilöstösuunnitelma	58,73	42,92	43		

Perustelut:	Vuodelle 2022 talousarvioon on varattu 576 000 € enemmän, kuin vuodelle 2021, johtuen vanhuspalvelulain henkilöstömitoitustavoitteista ikäihmisten tehostetussa palveluasumisessa, sekä sotilasvammalain perusteella maksettavien korvausten vähentymisestä.
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	2 064 480	2 053 272	1 885 196		
Toimintamenot	-8 466 162	-8 423 672	-8 831 602		
Toimintakate (netto)	-6 401 682	-6 370 400	-6 946 406		

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-2 284	- 8 951	-2 236		

Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-6 403 966	-6 379 351	-6 948 642		

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	2,0	1,0	1,0		
Hallinto	0,6	0,6	0,5		
Lähityöntekijät	66,3	41,3	41,5		
Yhteensä	68,9	42,9	43,0		

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.4 Perusterveydenhuolto Sosiaali- ja terveystoiminta
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Perusterveydenhuoltoon kuuluvat sosiaali- ja terveyskeskuksen vastaanotto- ja palvelut sisältäen täydentävät palvelut, akuutti- ja kuntoutusosasto, kotisairaala, mielenterveystyö ja suun terveydenhuolto. Sosiaali- ja terveyskeskus tuottaa perusterveydenhuollon palvelut Sallan kunnan alueella.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Sosiaali- ja terveyskeskuksen remontti on saatu valmiiksi vuonna 2020. Akuutti- ja kuntoutusosaston paikkaluku on 11 (+2) vuonna 2022. Tällä hetkellä henkilöstötilanne on sairaanhoitajien rekrytoinnin suhteen on haastava ja vuonna 2022 varaudutaan käyttämään äkillisissä tarpeissa vuokratyövoimaa, vaikka tavoitteena onkin saada toistaiseksi voimassa oleviin toimiin suorarekrytoinnilla työntekijöitä. Kotisairaalan käyntimäärät ovat huomattavasti kasvaneet. Perusterveydenhuollossa on siirrytty lääkirikrytoinnin osalta työvoimavuokrauksen sijasta suoriin rekrytointeihin jo vuonna 2019 ja myönteisen kehityksen arvioidaan jatkuvan vielä vuoden 2022 talousarviossa. Vuosi 2022 tulee olemaan toimintojen yhteen sovittamista hyvinvointialueen valmistelun kanssa. Perusterveydenhuollon palveluissa erityisesti näkyy koronapandemian eteneminen, jonka vaikutuksia on vaikea vielä ennustaa vuodelle 2022.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Terveysneuvonnan käynnit		2 173	2 000	2 100		
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit		806	900	1 000		
Suun terveydenhuollon käynnit		3 497	4 400	5 000		
Vastaanottokäynnit		10 334	11 000	12 000		
Röntgentutkimukset		1 600	2 000	3 500		
Kuntoutuskäynnit		2 088	4 000	4 000		
Akuutti- ja kuntoutusosaston hoitopäivät	Tavoite: täyttöprosentti 85%= 3400	3 358	3 400	3 400		
Kotisairaala käynnit		614	3 900	3 900		
Mielenterveystyön asiakäynnit		1 247	1 000	1 000		

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Perheklonikan asiakaskäynnit		188	300	170		
Puheterapiakäynnit		214	300	752		
Asiakaspalaute	Roidu	ei ole ollut käytössä koronan vuoksi	NPS yli 50	NPS yli 60		
Talous:						
Tulosalue pysyy raamissa	tilinpäätös	+65 077	kyllä	kyllä		
Henkilöstö:						
sisäistä sijaistamista edelleen kehitetään		kyllä	kyllä	kyllä		

Perustelut:	<p>Perusterveydenhuollon henkilökunnan yhteiskäyttö mahdollistaa osaamisen kehittymisen niin yksilö-, kuin yksikkötasolla, parantaa yhteistyötä, lisää yhteisöllisyyttä, sekä on kustannustehokasta. Geriatrisen tiimin toiminta on vakiintunutta ja mahdollisuuksien mukaan osaamisen myymistä naapurikuntiin lisätään. Loppuvuodesta 2020 tarkastellaan puheterapiapalvelujen käyttöaste ja tarvittaessa puheterapiaosaamista myydään naapurikuntiin. Lasten, nuorten ja perheiden tilanteiden takia käytetään ostopalveluna lastenpsykiatrin palveluita, koska julkiselta puolelta niitä ei ole tarpeeksi nopeasti saatavilla. Myös aikuispsykiatrin palvelut järjestetään ostopalveluna. Kotisairaaloiminta on aloitettu vuonna 2019 ja toimintaa vakiinnutetaan vielä vuonna 2021. Kotisairaalaan on varattu määräraha yhdelle sairaanhoitaja-varahenkilölle. Kolmas terveyskeskushammaslääkärin virka täytetään. Vastaavasti sijaismäärärahoja on vähennetty. Tulosalueen talousarvion on 147 615 € enemmän, kuin vuodelle 2020 on varattu, johtuen palkkojen korotuksista ja lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden hintojen noususta.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	583 786	645 360	645 360		
Toimintamenot	-5 842 578	-5 986 690	-5 990 079		
Toimintakate (netto)	-5 258 792	-5 341 330	-5 344 719		

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-40 402	-28 028	-10 220		
Laskennalliset erät	-635 316				
Tilikauden tulos	-5 299 194	-5 369 358	-5 354 939		

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,8	2,3	2,3		
Hallinto	4,2	3,7	2,8		
Lähityöntekijät	52,8	53,7	55,0		
Yhteensä	58,8	59,7	58,1		

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.1.5 Erikoissairaanhoido Johtava lääkäri
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Erikoissairaanhoidon kuuluvat Lapin keskussairaala ml ensihoito, Hyvinvointikeskus Lapponia, Muurolan sairaala ja päihdehuollon laitoshoido. Erikoissairaanhoitopalvelut ostetaan pääasiassa Lapin keskussairaalaasta, mutta myös Hyvinvointikeskus Lapponiasta. Mielenterveyspotilaiden laitoshoido ostetaan Muurolasta.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Avohoitopainotteisempaan suuntaan kehittäminen vaikuttaa erikoissairaanhoidon toimintaympäristöön vähentäen edelleen erikoissairaanhoidon vuodeosastojen paikkoja. Koronan hoitovelka voi näkyä vielä vuonna 2022.

Perustelut:	Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat laskeneet monena vuonna peräkkäin ennen vuotta 2020, jolloin ne ovat kääntyneet uudelleen nousuun. Koronan vaikutukset (hoitovelka) näkyvät vielä vuonna 2022 erikoissairaanhoidonpalveluiden lisääntyneenä käyttönä. Ta-voitteena on hoitaa potilaat oikea-aikaisesti oikeassa hoitopaikassa.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-5 733 713	-5 810 330	-6 109 350		
Toimintakate (netto)	-5 733 713	-5 810 330	-6 109 350		

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-5 733 713	-5 810 330	-6 109 350		

4.1.6 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ

Sosiaali- ja terveyspalveluiden hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
Viihtyisä ja turvallinen toimintaympäristö	Sosiaali- ja terveyskeskus on viihtyisä ja turvallinen	-Sosiaali- ja terveyskeskuksen remontti ja uusien toimintojen sijoittuminen sosiaali- ja terveyskeskukseen.	-Henkilöstölle järjestetään kysely vuonna 2022 toimintojen viihtyisyydestä ja turvallisuudesta
Osallisuuden lisääminen	Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintaa kehitetään asiakasnäkökulmasta.	-ROIDU:n sähköinen palautejärjestelmä.	-ROIDU:n NPS-mittari yli 60 -Klinik-Pro:n asiakasyhteydenottojen määrä/vuosi.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
		-Klinik-Pro-sähköinen yhteydenottojärjestelmä terveyspalveluihin. -Klinik-Dental –sähköinen yhteydenottojärjestelmä suun terveydenhuoltoon. -X-akseli- potilasvirtojen ohjausjärjestelmä -Tekstiviestimuistutus varatuista ajoista ja mobiili-ilmoittautuminen vastaanotoille	-Klinik-Dental:n asiakasyhteydenottojen määrä/vuosi. -Potilaiden määrä/vuosi -Käyttämättä jääneiden ajanvarausaikojen määrä
Aikuisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Monipuoliset keinot asioida terveyskeskuksessa	KLINIK sähköisen yhteydenottojärjestelmän toiminnan vakiinnuttaminen. KLINIK-Dental sähköisen yhteydenoton suun terveydenhuoltoon järjestelmän käyttöönotto -Kotisairaala toiminnan vakiinnuttaminen	Yhteydenottojen määrä sähköisen asiointipalvelun kautta/vuosi. Yhteydenottojen määrä sähköisen asiointipalvelun kautta/vuosi. -Kotisairaala toiminta vakiintuu ja käyntimäärät/vuosi
Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Kotona asumisen mahdollistaminen myös sairastaessa	Kotisairaala toiminnan vakiintuminen	Kotisairaala toiminta vakiintuu ja asiakkaiden määrä/vuosi

Perustelut:	<p>Sosiaali- ja terveyspalveluiden talousarvion raami vuodelle 2022 on 20 700 000 €, joka on 3,86 % = 769 084 € suurempi kuin vuoden 2021 talousarvio. Raamin vahvistamisen jälkeen yleishallinnon toimesta ICT-määrärahavaraukset on jaettu hallintokunnille, kun ne aiemmin ovat olleet yleishallinnon talousarviossa. Sosiaali- ja terveyspalveluissa ICT-määräraha on varattu hallinnon tulosalueelle. Huomioiden sosiaali- ja terveyspalveluiden ICT-määräraha (378 739,91 €) uusi raami on 21 078 740 €, joka on 5,8 % = 1 147 824 € suurempi kuin vuoden 2021 talousarvio. Taloussuunnitelma vuodelle 2022 on 231 221 € yli toimialakohtaisen raamin.</p> <p>Hallintoon on varattu 406 350 € enemmän kuin vuodelle 2021, johtuen siitä, että ICT-määräraha yleishallinnosta on siirretty sosiaali- ja terveyspalveluihin ja perusterveydenhuollon sihteerin on siirretty hallintoon. Sosiaalityöhön on varattu</p>
--------------------	--

	vuodelle 2022 104 280 € enemmän kuin vuonna 2021 tämän vuoden toteuman ja lastensuojeluyksiköiden hinnankorotusten vuoksi. Vanhus- ja vammaistyöhön on varattu vuodelle 2022 576 006 € enemmän, kuin vuodelle 2021 johtuen vanhuspalvelulain voimaantulosta. Perusterveydenhuoltoon on varattu vuodelle 2022 6 611 € vähemmän kuin vuodelle 2021. Erikoissairaanhoidon on varattu 299 020 € enemmän kuin vuodelle 2021.
--	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	2 715 808	2 774 732	2 606 656		
Toimintamenot	-22 461 165	-22 705 648	-23 926 617		
Toimintakate (netto)	-19 745 357	-19 930 916	-21 319 961		

Poistot ja arvonalentumiset	-51 088	-45 381	-15 958		
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-19 796 445	-19 976 297	-21 335 919		

Henkilöstön määrä	136,2	111,4	110,9		
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--	--

4.2 SIVISTYSPALVELUT

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.1 Sivistyspalveluiden hallinto Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Hallintopalvelut hallinnoivat, kehittävät ja koordinoivat palveluita yhteistyössä aktiivisen ja osallistuvan henkilöstön, asukkaiden sekä maakunnallisten, valtakunnallisten ja kansainvälisten yhteistyötahojen kanssa. Tarjoamme sallalaisille ja myös matkailijoille mahdollisuuksia oppia, kehittää itseä ja ylläpitää fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja henkistä hyvinvointiaan.</p> <p>Sivistyspalvelut ovat aktiivisesti mukana kunnan strategisten painopisteiden mukaisen toiminnan kehittämisessä ja myös uuden kuntastrategian työstämisessä.</p> <p>Hallinnon keskeinen tehtävä on huolehtia henkilöstöresursseista, henkilöstöhallinnosta ja henkilöstövoimavaroista sekä laatia ja päivittää erilaisia lakisääteisiä toimintaa ohjaavia asiakirjoja. Asiakirjat ohjaavat operatiivista toimintaa yksiköissä.</p> <p>Vuosittain laaditaan henkilöstösuunnitelma, jossa huomioidaan palveluiden tarve ja henkilöstön ikärakenne.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista	<p>Toteutamme palveluita tarkoituksenmukaisissa ja monikäyttöisissä tiloissa kustannustehokkaasti hyödyntäen sähköisiä palveluita. Lukion, perusopetuksen ja kansalaisopiston uudistetut tilat vastaavat pitkälle tulevaisuuteen uusille oppimisympäristöille esitettyihin vaateisiin. Myös muut tilat ovat hyvässä kunnossa. Hyvinvointialueen kehittäminen tuo toimintaympäristöön muutoksia. Kunnalle jäävän hyvinvointitehtävän kehittämisessä ja toteuttamisessa on sivistyspalveluilla tehtävänsä erityisesti liikunta- ja nuorisopalveluilla, kirjasto- ja kulttuuripalveluilla sekä kansalaisopistolla ja musiikkiopistolla. Myös monialaisen yhteistyön ja erityisesti oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden kehittäminen ja toteuttaminen ovat osa tulevaa hyvinvointialuetta.</p> <p>Sivistyspalveluiden tulee osaltaan huomioida ja toimia aktiivisesti kunnan ja maakunnan työvoimatilanteen, elinvoiman, vetovoiman ja pitovoiman parantamiseksi.</p> <p>Covid19-epidemian aikana muotoutuneet etätöön sekä etäopetuksen ja -oppimisen muodot ovat lisänneet digiosaamista, mikä vaikuttaa tulevaisuuden palveluiden kehittämiseen.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Ideaistuntojen/asiakasraatien määrä kuntalaisille	1	1	1	1	1
	Palvelukyselyjen määrä henkilöstölle	0	1	1	1	1
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä	1	2	2	2	2
	Yhteisten tapahtumien määrä	1	1	1	1	1
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttömäärä valmistelussa	1 (kirjastoauto)	1	1	1	1

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Hyvinvoinnin edistäminen	Palvelukysely hyvinvointikertomuksen tietojen perusteella (tavoitteet ja arviointi) kuntalaisille	1	1	1	1	1
Paikallinen vahva toimija-strategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen	12	12	12	12	12
	Henkilöstön ideapalaverit	2	1	1	1	1
Toiminta:						
Demokratian edistäminen	Lautakunnan ideaistunnot	1	2	1	1	1
	Lautakunnan kokoukset	10	10	10	10	10
	Lautakunnan kyselytunnit	0	1	1	1	1
Monikanavainen viestintä palveluista sisäisille ja ulkoisille asiakkaille	Asiakirjahallinta-ohjelman käyttöönotto (kyllä/ei)	e	k	k	k	k
	Palvelut kuvattuna nettisivuilla ja eSuomi.fi palvelussa (kyllä/ei)	k	k	k	k	k
	Some	e	k	k	k	k
Strategisen osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	Lautakunnan ja siviijoryn yhteisten koulutuspäivien määrä	0	1	1	1	1
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2022 talousarvioon	Vuoden 2022 talousarvio	k	k	k	k	k
Henkilöstö:						
Sivistyspalveluiden henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen	Kehityskeskustelut/tulevaisuuskeskustelut	k	k	k	k	k
Vastuullinen/vastuuton työkäyttäytyminen	Työterveyslaitoksen mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Tiedonarkkitehtuurin, asiakirjahallinta- sekä tiedonohjausjärjestelmän (Tweb ja WebArkki) käyttöönotto	Materiaalin käyttöönotto ja tiedottaminen Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi	Hyvä 3 (asteikolla 1-5)
Sivistyspalveluiden hyvinvoinnin ratasmallin käyttöönotto, tulevaisuuskeskustelut ja vastuullinen ja vastuuton työkäyttäytyminen	Palveluita tuottavilla ja käytävillä on malli tiedossa Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi	Tiedossa

Perustelut:	Sivistyspalveluita koskevien lakien, kuntastrategian ja hallintosäännön mukainen toiminta. Tulevaisuuden sivistyskunnan rakentaminen paikallinen vahva -strategian mukaisesti.
-------------	--

Sivistyspalveluiden hallinnossa työskentelee sivistysjohtaja ja toimistos sihteeri sekä määrääkainainen kansainvälisten kouluasioiden suunnittelija. Sivistysjohtaja toimii kansalaisopiston rehtorina sekä johtavana rehtorina vastuualueena talous- ja henkilöstöhallinto.

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot		1 000			
Toimintamenot	-181 836	-179 400	-395 878	-397 478	-399 378
Toimintakate (netto)	-181 836	-178 400	-395 878	-397 478	-399 378

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	178 836				
Tilikauden tulos	-181 836	-178 400	-395 878	-397 478	-399 378

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Lähityöntekijät					
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.2 Varhaiskasvatus Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät lakisääteiset palvelut alle kouluikäisille. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on hyvinvoiva lapsi. Edistämme lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä vanhempien kanssa. Hyvän elämän pohja luodaan lapsuudessa ja nuoruudessa.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa sallalaisilla lapsilla on yhdenvertainen oikeus varhaiskasvatukseen riippumatta vanhempien työmarkkina-asemasta. Vaihtoehtona varhaiskasvatukselle alle 3-vuotiaiden lasten perheet voivat valita lakisääteisen kotihoidon tuen.</p> <p>Varhaiskasvatuksen toiminnan perusteena on lakisääteiset palvelut, joita määrittää varhaiskasvatuslaki, varhaiskasvatusasetus ja kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Henkilöstön määrää ja kelpoisuutta säädellään varhaiskasvatuslaissa.</p> <p>Varhaiskasvatuskeskuksessa järjestetään esiopetus ja kokeiluna kaksivuotinen esiopetus. Esiopetuksen laadulliset ja määrälliset tavoitteet on kirjattu esi- ja perusopetuksen kohtaan.</p> <p>Varhaiskasvatuksen menoissa on edelleen ryhmäperhepäivätoiminta, johon kirjataan eläkemenoperusteiset menot. Varsinaista ryhmäperhepäivätoimintaa ei järjestetä kuin poikkeuksellisesti esim. vakavan terveydellisen syyn vuoksi.</p> <p>Varhaiskasvatuksen menoissa on myös lasten kodinhoidon tuki alle 3-vuotialle kotona hoidettaville lasten perheille. Kodinhoidon tuki hoidetaan KELA:n kautta.</p>

Arvio toimintaympäristön muutoksista	<p>Varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä kehitetään Kinttalanharjun varhaiskasvatuskeskuksessa, jossa sekä sisä- että ulkotilat ovat hyvässä kunnossa. Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan tallennetaan varhaiskasvatuksen lapsia, huoltajia ja henkilöstöä koskevia tietoja.</p> <p>Hyvinvointialueen kehittäminen ja järjestäminen tuonee muutoksia erityisesti monialaiseen yhteistyöhön ja sosiaali- ja terveystalouteen taloussuunnitelmakaudella.</p> <p>Covid19-epidemian aiheuttamat lasten ja henkilöstön hyvinvointiin liittyvät asiat ovat tulleet esille valtakunnallisesti. Sallassa havainnoidaan, kuullaan ja tarkastellaan mahdollisia palvelutarpeita siltä osin.</p> <p>Varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisessä suurin haaste on saada työntekijöitä. Uuteen perhekeskuspalveluun on paljon odotuksia.</p>
--------------------------------------	---

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut	Varhaiskasvatuspaikan saaminen kahden viikon aikana	k	k	k	k	k
	Päivähoidon määrä pv	10485	8000	9000	9000	9000
	Kodinhuollon tuen määrä pv	900	750	750	750	750
	Palvelukysely	1	1	1	1	1
	Vanhempainillat	2	2	2	2	2
	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	k	k	k	k	k
	Yhteisöllinen oppilas-huolto	k	k	k	k	k
	Yksilöllinen oppilas-huolto	k	k	k	k	k
	Daisy-ohjelma	k	k	k	k	k
	Varda-ohjelma	k	k	k	k	k
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä	1	1	1	1	1
	Yhteiset juhlat ja tapahtumat	4	4	4	4	4
	Lasten kokoukset	1/ryhmä	1	1	1	1
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttömäärä valmistelussa	0	1	1	1	1
	Ideapalaverit vanhempien kanssa	useita	2	2	2	2
	Palvelukysely	useita	2	2	2	2
Hyvinvoinnin edistäminen	Huolenpolusta hyvinvoinnin edistämisen ja varhaisen tuen polkuun. Mallin kehittäminen. Vahvuuksien arviointi (Vahvuus-bongaus)	valmistelussa	valmistelussa	hanke	k	k
		k	k	k	k	k

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
	Vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukeminen (suunnitelmalliset tapaamiset)	k	k	k	k	k
Paikallinen vahva toimijastrategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen Henkilöstön ideapalaverit	12 useita	12 useita	12 2	12 2	12 2
Toiminta:						
Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta	Varhaiskasvatussuunnitelmassa olevat mittarit. Itsearviointi ja ulkoinen arviointi (Sallan kunta ja KARVI)	k	k	k	k	k
Paikallinen meijän pedagogiikka- toiminta	Varhaiskasvatussuunnitelmassa olevat mittarit	k	hanke	hanke	k	k
Monialaisen yhteistyön kehittäminen soten kanssa	Vertaisarviointi ja itsearviointi	k	perhekeskus	perhekeskus	k	k
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2022 talousarvioon	Vuoden 2022 talousarvio	kyllä	k	k	k	k
Huomioidaan avoimen päiväkodin ja perhepalvelukeskuksen kehittäminen sekä hyvinvointialueen tuomat muutokset	Ennakkovaikutusten arviointi	e	k	k	k	k
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen	Kehityskeskustelut/tulevaisuuskeskustelut	k	k	k	k	k
Substanssiosaaminen ja ICT-osaaminen. Palvelumuotoiluosaaminen.	Koulutusten vähimmäismäärä pv/henkilö	1	2	2	2	2
Vastuullinen ja vastuuton työkäyttäytyminen	Työterveyslaitoksen mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k
Terveystalon kanssa yhteistyö	Yhteistyöneuvottelut	2	2	2	2	2

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Monialaisen yhteistyön lisääminen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa, maakunnallisten toimijoiden ja perheiden kanssa	Vertaisarviointi ja itsearviointi	Hyvä 3 (asteikolla 1-5)
Lapsiperhepalveluiden kehittäminen	Perhekeskuksen valmistautuminen	Valmis 1.1.2022

Perustelut:	<p>Varhaiskasvatuksen järjestämisen ja henkilöstön määrän perusteena on varhaiskasvatustalouden ja -asetus, varhaiskasvatussuunnitelma, henkilöstön kelpoisuus, lapsiryhmien koko sekä erilaiset varhaisen tuen tarpeet.</p> <p>Varhaiskasvatuspalveluiden johtaja ja vastaava varhaiskasvatuksen opettaja vastaavat operatiivisen toimintaprosessin toteutumisesta mm. toimintasuunnitelmien laatiminen ja toteutumisesta vastaaminen, ryhmien muodostuminen, henkilöstösuunnitelman toteuttaminen, henkilöstön työvuorosuunnitelmat, sijaisten hankkiminen, osa vanhempien kanssa käytävistä keskusteluista ja kehitys/tulevaisuuskeskustelut.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa työskentelee varhaiskasvatuksen opettajia, lastenhoitajia ja ryhmäavustajia sekä erilaisina ostopalveluina puheterapiaa, toimintaterapiaa ja psykologia. Monialaista yhteistyötä tehdään yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	64 562	117 000	80 000	80 000	80 000
Toimintamenot	-815 227	-906 200	-977 900	-985 700	-993 700
Toimintakate (netto)	-750 665	-789 200	-897 900	-905 700	-913 700

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-750 665	-789 200	-897 900	-905 700	-913 700

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Varhaiskasvatuksen opettajat	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Lastenhoitajat	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
Yhteensä	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.3 Esi- ja perusopetuspalvelut sekä lukio- ja koulupalvelut Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Esi- ja perusopetuspalveluiden sekä lukio- ja koulupalveluiden tavoitteena on hyvinvoiva lapsi ja nuori. Edistämme lapsen ja nuoren tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä vanhempien kanssa. Hyvän elämän pohja luodaan lapsuudessa ja nuoruudessa. Tämä tavoite saavutetaan henkilöstön hyvällä pedagogisella osaamisella, jossa huomioidaan yksilölliset oppimispolut eriyttämällä opetusta ja tukemalla ajoissa oppilaan oppimista yleisellä, tehostetulla ja erityisellä tuella sekä opiskelu- ja oppimisympäristöjen toimenpiteillä.</p> <p>Esiopetuspalvelut järjestetään Kinttalanharjun varhaiskasvatuskeskuksessa. Sallan kunta osallistuu kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun, jonka Opetusministeriö on tehtäväksi osoittanut ja jota seurataan ja arvioidaan myös ulkoisesti.</p> <p>Perusopetuspalvelut järjestetään koulukeskuksessa ja lukio- ja koulupalvelut koulukeskuksen vieressä olevassa uudessa lukiorakennuksessa.</p>

	<p>Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulukeskuksen läheisyydessä olevassa tilassa sekä aamulla että iltapäivällä klo 17 saakka. Toimintaan osallistuu noin 15 lasta.</p> <p>Kaikissa opetuspalveluissa toteutetaan opetussuunnitelmien ja siihen liittyvien suunnitelmien mukaista opetusta ja toimintaa. Opetuspalveluiden tukipalveluina ruokahuolto, kiinteistöhuolto, sosiaali- ja terveystalot ja koulukuljetukset ovat toimivia.</p> <p>Henkilöstön työterveyspalveluista vastaa Terveystalo Oy huolehtimalla yksilöiden, yhteisöjen ja tilojen turvallisuudesta ja terveydestä.</p> <p>Palvelusuunnitelmaa ohjaa perusopetus- ja lukiolaki, perusopetus- ja lukioasetus, opetussuunnitelmat ja muut määräävät ja ohjaavat suunnitelmat. Palvelusuunnitelmaa ohjaa henkilöstön osalta laki kunnallisesta viranhaltijasta ja virka- ja työehtosopimukset.</p>
--	--

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Yhteisöllinen oppilashuolto	8	8	8	8	8
	Yksilöllinen oppilashuolto	k	k	k	k	k
	Yhteisöllinen arviointi	1	1	1	1	1
	Yksilöllinen arviointi	k	k	k	k	k
	Palvelukysely	1	1	1	1	1
	Wilma-ohjelma	k	k	k	k	k
	Daisy-ohjelma	k	k	k	k	k
	Vanhempainvartit	(useita)	k	k	k	k
	Vanhempainillat	(useita)	k	k	k	k
	Opintojen suunnittelupalaverit	k 9.luokan oppilaat	k	k	k	k
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä (mm. seurakunta, 4H)	1	1	1	1	1
	Yhteiset juhlat ja tapahtumat	2	2	2	2	2
	Oppilaskuntatoiminta	k	k	k	k	k
	Oppilaiden kokoukset	k	4	4	4	4
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttömäärä valmistelussa	e	1	1	1	1
	Palvelukysely	1	1	1	1	1
Hyvinvoinnin edistäminen	Hyvinvointikertomuksen tietojen hyödyntäminen	k	k	k	k	k
	Kouluterveyskyselyn tietojen hyödyntäminen (1., 5. ja 8. lk:t)	k	k	k	k	k
	KiVa koulu-toiminta	k	k	k	k	k
	Huolenpolusta hyvinvoinnin edistäminen polkuun	k	k	k	k	k

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
	MOVE- mittaukset 5. ja 8. luokka (fyysinen toimintakyky)	k	k	k	k	k
	Vahvuuksien arviointi (Vahvuus-bongaus) eskari	k	k	k	k	k
	Vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukeminen (suunnitelmalliset tapaamiset)	k	k	k	k	k
Paikallinen vahva toimija-strategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen Henkilöstön ideapalaverit	12 useita	12 2	12 2	12 2	12 2
Toiminta:						
Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyön vahvistaminen	Yhteiset toimintapäivät	6	2	2	2	2
Perusopetuksen oppilaiden opetuksen järjestäminen	Esipetusta yhteensä 35 oppilaalle. Perusopetusta alakoulun oppilaille (139 oppilasta) ja yläkoulun oppilaille (73 oppilasta). Erityisen tuen oppilaat huomioidaan ryhmiä muodostettaessa. Yläkoulussa aikuisten perusopetusta (1 oppilas)	k k k k	k k k k	k k k k	k k k k	k k k k
Lukion opiskelijoiden opetuksen järjestäminen	Opetusta lukion opiskelijoille (55 opiskelijaa)	k	k	k	k	k
Oppimisen ylläpitäminen ja edistäminen.	Lukuvuosisuunnitelmat	k	k	k	k	k
Uusien opetussuunnitelmien mukainen toiminta.	Vertaisarviointi ja itsearviointi Ulkoinen arviointi (Sallan kunta opetuksen järjestäjänä ja KARVI)	k k	k k	k k	k k	k k
Vastuullisen koulukäytännön edistäminen. Yksinäisyyden ja kiusaamisen ehkäisy. Perusopetuksessa käytännön arvioinnin kohteet ja kriteerit. Yläkoulussa lisäksi päättöarvioinnin kriteerit	Määrittely. Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi	k k	k k	k k	k k	k k
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2022 talousarvioon	Vuoden 2022 talousarvio	k osittain	k	k	k	k

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Ennakoimattomat kustannusten muutokset ennakoidaan	Asiantuntijapalvelut Kotikuntakorvausmenot	k k	k k	k k	k k	k k
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen.	Työterveyslaitoksen mallin käyttö.	k	k	k	k	k
Vastuullinen/vastuuton työkäyttäytyminen.	Koulun oman mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k
	Kehityskeskustelut/tulevaisuuskeskustelut	k	k	k	k	k
	Terveystalon työpaikkaselvitykset		k	k	k	k
Substanssiosaaminen, opetusosaaminen ja ICT-osaaminen.	Koulutuspäivien määrä/hlö (väh. 2 pv)	2	2	2	2	2

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Hybridiopetuksen kehittäminen sekä oppilaiden oppimisessa että henkilöstön oppimisessa.	ICT-strategian mukainen laitteisto, henkilöstö osaamistason määrittely ja tutorointi. Kysely ja haastattelut	Laitteet on käytettävissä suunnitellusti kaikilla oppitunneilla. Henkilöstön osaamistaso määriteltä ja tarvittava tutorointi ja koulutus järjestetty.
Opetussuunnitelmien mukaisen opetuksen, toimintakulttuurin, koulutyön tuen, oppilas- ja opiskelijahuollon edistäminen sekä arvioinnin kehittäminen.	Kehitys/tulevaisuuskeskustelut ja henkilöstön henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat haastatteluina. Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi kyselyt.	Kyselyssä asteikko 1-5, tavoitearvo 4.
Kansainvälisen lukion kehittämisen. Kansainvälisen ammatillisen koulutuksen kehittäminen.	Oppilasmäärän lisääminen.	10-30 kansainvälistä opiskelijaa. Vahvistetaan yhteistyötä Finest Futuren kanssa.

Perustelut:	<p>Opetuksen järjestämisen ja henkilöstön määrän perusteena on oppiaineiden tuntijako, opetussuunnitelma, opettajien opetusvelvollisuus, henkilöstön kelpoisuus, opetusryhmien koko, erilaiset oppimisen tuen ja opiskeluhoollon tarpeet.</p> <p>Koulujen johtajat vastaavat operatiivisen toimintaprosessin toteutumisesta mm. lukuvuoden työsuunnitelmien laatiminen ja toteutumisesta vastaaminen, opetusryhmien muodostuminen, henkilöstösuunnitelman toteuttaminen, lukujärjestysten laatiminen 5-jaksojärjestelmään, henkilöstön työvuorosuunnitelmat, sijaisten hankkiminen, osa vanhempien kanssa käytävistä keskusteluista ja kehitys/tulevaisuuskeskustelut.</p> <p>Esiopetuksessa työskentelee kolme opettajaa ja neljä ohjaajaa.</p> <p>Perusopetuksen luokilla 1.-6. työskentelee yhdeksän vakinaista opettajaa ja erityisopettaja ja neljä koulunkäynninohjaajaa (139 oppilasta). Tulevana talousarviovuonna perusopetuksen alakouluun tulee kiintiöpakolaisia.</p> <p>Perusopetuksen luokilla 7.-9. ja aikuisten perusopetuksessa työskentelee seitsemän vakinaista opettajaa, erityisopettaja ja kaksi koulunkäynninohjaajaa (73 oppilasta).</p> <p>Lukiassa työskentelee kuusi vakinaista opettajaa (55 oppilasta)</p> <p>Aamu- ja iltapäivätoiminnassa työskentelee koulunkäynninohjaajia ennalta laaditun työvuorosuunnitelman mukaisesti.</p>
-------------	---

Suurin osa opettajista työskentelee kahdella kouluasteella. Opettajien opetusvelvollisuus vaihtelee virkaehtosopimuksen mukaan 16 h – 24 h viikossa. Oppilastyöpäiviä on noin 190/lukuvuosi.

Koulukeskuksessa työskentelee myös opinto-ohjaaja, koulukuraattori, kansainvälisten asioiden koordinaattori ja toimistosihteri. Toimistosihteri työskentelee 50 % varhaiskasvatuskeskuksessa.

Kirkonkylän koulun johtaja opettaa puolet opetusvelvollisuudestaan, tehtäviin kuuluu aamu- ja iltapäivätoiminnan ja pysäkkitoiminnan järjestäminen.

Sallantunturin koulun johtaja opettaa puolet opetusvelvollisuudestaan, tehtäviin kuuluu myös aikuisten perusopetuksesta ja pysäkkitoiminnasta vastaaminen.

Sallan lukion johtaja opettaa puolet opetusvelvollisuudestaan, tehtäviin kuuluu kansainvälisen lukiotoiminnan järjestäminen yhteistyössä kansainvälisten asioiden koordinaattorin kanssa.

Sallan lukiossa on kaksi asuntolaa, joissa työskentelee yhteinen asuntolanvalvoja.

Esi- ja perusopetuksen oppilaista yli puolet on koulukuljetuksessa. Kuljetuskustannukset ovat noin 700 000 euroa/lukuvuosi.

Seuraavaksi taulukko oppilasmäärän kehityksestä huomioiden asukasmäärän kehitys.

Vuosi	Esikoulu	Alakoulu	Yläkoulu	Lukio	Kunnan asukasmäärä 1.1
2014	20	150	76	61	3 890
2015	27	153	78	46	3 781
2016	22	152	76	42	3 727
2017	18	153	76	55	3 653
2018	20	147	80	60	3 575
2019	25	137	80+4	67	3 491
2020	21	141	81	62	3 400
2021	35 (19+16)	139	73+1	55	3 407

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	92 361	56 000	99 000	99 000	99 000
Toimintamenot	-3 284 582	-3 441 490	-3 441 640	-3 465 890	-3 489 840
Toimintakate (netto)	-3 192 221	-3 385 490	-3 342 640	-3 366 890	-3 390 840

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-3 192 221	-3 385 490	-3 342 640	-3 366 890	-3 390 840

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Hallinto (toimistosihterit)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Opettajat ja ohjaajat	34,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Yhteensä	38,0	39,0	39,0	39,0	39,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.4 Vapaa sivistystyö (kansalaisopisto) Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p>Sallan kansalaisopistolle on myönnetty vuonna 1974 ylläpitölupa. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.</p> <p>Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.</p> <p>Kansalaisopistoon laaditaan vuosittain opintotarjontaa ja kunnan strategista linjausta esille tuova kansalaisopisto-opas, joka jaetaan kaikkiin kotitalouksiin. Sallan kansalaisopistossa järjestetään käden taitojen, kuvataiteen, musiikin, yhteiskunnallisten aineiden, tietotekniikan, liikunnan ja vieraiden kielten koulutusta kursseina.</p> <p>Vapaan sivistystyön mukaista koulutusta järjestetään kuntakeskuksessa ja kylissä. Maksullista henkilöstökoulutusta järjestävän Pedasofian toimintaa markkinoidaan sisäisen koulutuksen ja ulkoisen koulutuksen järjestäjänä. Kansalaisopiston uusi koulutustila Varhaiskasvatuskeskukseen remontointiin keväällä 2021 ja toiminta on käynnistynyt käsityötilana.</p> <p>Kansalaisopiston kolmatta lukukautta on kehitetty ja toteutettu vuodesta 2010 alkaen järjestämällä kesälukio. Kolmas lukukausi on viime kesän hyvien kokemuksen perusteella erittäin tärkeä myös kesämatkailussa. Viime kesänä järjestettiin mm. musiikkileiri, lapinrumpu-kurssi ja kesälukio venäläisille, suomalaisille ja vietnamilaisille opiskelijoille. Tulevana kesänä nämä samat kurssit ovat ohjelmassa.</p> <p>Kansalaisopiston toiminnan suunnittelussa huomioidaan Harvaan asuttujen alueiden parlamentaarisen työryhmän loppuraportti (lokakuu 2019) Julkaisun osoite on http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-012-0</p> <p>Kansalaisopiston toiminnan suunnittelussa huomioidaan Jatkuvan oppimisen työryhmän esitykset (huhtikuu 2019) Julkaisun osoite on http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-641-6</p> <p>Kansalaisopiston toiminnan osana on Koillis-Lapin musiikkiopistot palvelut. Tavoitteena on, että Sallassa säilyy pianonsoiton opettajan virka ja viikottain musiikkiopiston järjestämää yksilöllistä opetusta on tarjolla monipuolisesti.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Asiakkaiden yksilölliset kurssitoiveet ja kurssitarjonnan kohtaaminen sekä opettajien rekrytointi asettaa haasteita toimintaympäristölle. Kolmannen lukukauden kehittäminen on yhteydessä myös kesämatkailun ja siten kunnan vetovoiman lisäämisessä.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Ideaistunnot Palvelukysely	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä	1	2	2	2	2
	Yhteisten tapahtumien määrä	useita	2	2	2	2
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttö	0	1	1	1	1
Hyvinvoinnin edistäminen	Palvelukysely hyvinvointikertomuksen perusteella (tavoitteet ja arviointi)	1	1	1	1	1
Paikallinen vahva toimija-strategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontumisen	12	12	12	12	12
Toiminta:						
Monipuolinen kurssitarjonta	Kurssimäärä	121	160	160	160	160
	Opetustuntimäärä	1 939	3 000	2 500	2 500	2 500
	Kokonaisopiskelijamäärä	1 132	1 400	1 400	1 400	1 400
	Netto-opiskelijamäärä	898	700	950	950	950
Monikanavainen viestintä palveluista sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.	Palvelut kuvattuna nettisivuilla ja eSuomi.fi palvelussa (kyllä/ei)	k	k	k	k	k
	Some-markkinointi	k	k	k	k	k
Verkostoituminen ja kansalaisopiston imagon kehittäminen	Kesälukio ry:n kanssa yhteistyö kansainvälisen kesälukion järjestämiseksi	k	k	k	k	k
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2022 talousarvioon	Vuoden 2022 talousarvio	k	k	k	k	k
Vaikuttavuuden arviointi	Palvelukysely/itsearviointi	0	1	1	1	1
Henkilöstö:						
Erilaisia tietoja ja taitoja hallitsevien henkilöiden innostaminen kansalaisopiston opettajaksi	Palvelukysely	k	k	k	k	k

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kansalaisopisto-opiskelun vaikutusten arviointi yksilölle Musiikkiopisto-opiskelun vaikutusten arviointi yksilölle.	Kansalaisopisto-opiskelun vaikutusten arviointi yksilölle - kysely Lisätulo opettajalle Menot osallistujalla Tiedot, taidot, fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi	Henkilökohtainen kokeminen vähintään hyvä

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kansalaisopisto-opiskelun vaikutusten arviointi kunnalle Musiikkiopisto-opiskelun vaikutusten arviointi kunnalle	Kansalaisopisto-opiskelun vaikutusten arviointi kunnalle - itsearviointi Menot ja tulot Ennaltaehkäisevä ja hyvinvointia tukeva merkitys	Palvelu on merkityksellinen
Kolmannen lukukauden eli kesälukukauden toiminnan kehittäminen	Kesälukion opiskelijamäärä Kesälukion palveluiden kurssihintojen tarkistaminen Kesäkauden muiden kurssien määrä	Kesälukion opiskelijamäärä noin 100. Kurssihinnoitteluun oppituntien lisäksi muut palvelut. Kesäkursseja noin 10

Perustelut:	Kansalaisopisto järjestää kuntalaisille ja matkailijoille fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja henkistä hyvinvointia lisääviä kursseja. Kurssien tavoitteena on ylläpitää elinikäisen oppimisen henkeä. Kansalaisopistossa työskentelee kaksi vakituista työntekijää: tekstiilityönohjaaja ja liikunnan ohjaaja. Kansalaisopiston lakisääteisiä rehtorin tehtäviä hoitaa sivistysjohtaja. Kansalaisopistossa työskentelee noin 50 tuntiopettajaa lukuvuoden aikana.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	22 679	31 000	31 000	31 000	31 000
Toimintamenot	-213 403	-222 000	-229 900	-230 700	-231 600
Toimintakate (netto)	-190 724	-191 000	-198 900	-199 700	-200 600

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-190 724	-191 000	-198 900	-199 700	-200 600

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	sisältyy sivistysjohtajan tehtäviin	sisältyy sivistysjohtajan tehtäviin	sisältyy sivistysjohtajan tehtäviin	sisältyy sivistysjohtajan tehtäviin	sisältyy sivistysjohtajan tehtäviin
Opettajat	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.5 Liikunta- ja nuorisopalvelut Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Liikuntalain mukaiset palvelut Liikuntalain tavoitteena on muun muassa edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä. Liikuntalaki tukee tältä osin kuntalain keskeistä tavoitetta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä. Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on selkeästi

	<p>liikuntaharrastuksen laajentaminen myös uusiin ja liikunnallisesti passiivisiin väestöryhmiin sekä monialaisen ja -ammattillisen yhteistyön lisääminen. Liikuntalaki antaa kunnille myös selkeän toimintavelvoitteen eli liikunnan yleisen edistämismääräyksen: yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle ja kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä.</p> <p>Sallassa tulevaisuuden kunnan tehtävänä olevan hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja kehittämisessä nuoriso- ja liikuntapalveluilla on merkittävä rooli. Liikuntapalveluita toteutetaan kunnan liikuntapaikoilla ja uimarannoilla, Liikuntakeskuksessa, Jäähallissa ja Keilahallissa. Liikuntapalvelut sisältävät tilojen lisäksi erilaisia tapahtumia, säännöllisiä liikuntavuoroja ja ohjattua liikuntaa.</p> <p>Nuorisolain mukaiset palvelut</p> <p>Tavoitteena on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa; 2. tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista; 3. tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa; 4. edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista; sekä 5. parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. <p>Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys; 2. kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunniointaminen; 3. monialainen yhteistyö. <p>Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan Nuorisolain 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioiden ottaa huomioon luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisotalojen ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.</p> <p>Nuorisopalveluita toteutetaan Noriksella Sallansuon yläkerrassa, koululla ja erilaisina tapahtumina. Koulunuorisotyön kehittäminen on käynnistynyt kuluvan vuoden aikana ja tavoitteena on saada ala- ja yläkouluun sekä lukiolle hyvin suunniteltuja ja toimivia tapahtumia.</p>
Arvio toimintaympäristön muutoksista	<p>Liikuntapalveluissa tulee huomioida kunnan tehtävänä oleva asukkaiden hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen erityisesti lasten, nuorten ja ikääntyvien osalta. Monipuoliset ulkoilu- ja liikuntapaikat sekä liikuntaohjaus innostavat liikumiseen mikä tuo fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja henkistä hyvinvointia. Nuorisopalveluiden yhteistyötä muiden nuorille tuottavien palveluiden kanssa lisätään yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Oppivelvollisuuden laajentaminen 18 vuoteen liittyy nuorisopalveluiden työpajatoiminnan kehittämiseen.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Etsivän nuorisotyön palvelut arkipäivisin	k	k	k	k	k
	Nuorten työpajapalvelut arkipäivisin	k	k	k	k	k
	Nuorison ohjauspalvelut ti-la	k	k	k	k	k
	Nuorisotilapalvelut ti-la	k	k	k	k	k
	Liikuntaohjauspalvelut arkipäivisin	k	k	k	k	k
	Liikuntakeskuspalvelut ma-la	k	k	k	k	k
	Jäähallipalvelut lokakuu - huhtikuu	k	k	k	k	k
	Keilahallipalvelut ti-la	k	k	k	k	k
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä	2	2	2	1	1
	Yhteisten tapahtumien määrä	9	2	2	2	2
	Seurojen järjestämä toiminta	k	k	k	k	k
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttömäärä valmistelussa	e	k	k	k	k
	Palvelukysely	1	1	1	1	1
Hyvinvoinnin edistäminen	Palvelukysely	1	1	1	1	1
Paikallinen vahva toimijastrategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen Henkilöstön ideapalaverit	12	12	12	12	12
		useita	2	2	2	2
Toiminta:						
Demokratian edistäminen	Nuorisovaltuuston kokoontuminen	2	2	2	2	2
Palveluiden käyttö	Nuorisotilat/käyntikertaa	3 760	5 000	5 000	5 000	5 000
	Liikuntakeskus/käyntikertaa	11 591	12 000	12 000	12 000	12 000
	Jäähalli/käyntikertaa	6 762	6 500	6 500	6 500	6 500
	Keilahalli/käyntikertaa	1 350	2 500	2 500	2 500	2 500
	Kilpailut	5	10	10	10	10
	Ohjatut liikuntalajit	10	20	20	20	20
Liikunnallisen Salla-imagon kehittäminen	Tapahtumat	2	2	2	2	2
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2022 talousarvioon	Vuoden 2022 talousarvio	k	k	k	k	k
Tilakustannusten määrittely	Ennakkovaikutusten arviointi	e	k	k	k	k
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen	Kehityskeskustelut	k	k	k	k	k
	Terveystalon työpaikkaselvitykset	k	k	k	k	k
Vastuullinen/vastuuton työkäyttäytyminen	Työterveyslaitoksen mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k
	Koulutus	1	k	k	k	k

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Tavoite	Mittari	Tavoitearvo				
Liikuntalain mukaiset palvelut	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi kyselyllä	Hyvä 3 (asteikolla 1 – 5)				
Nuorisolain mukaiset palvelut	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi kyselyllä	Hyvä 3 (asteikolla 1 – 5)				

Perustelut:	<p>Elinvoimaisen, vetovoimaisen ja pitovoimaisen kunnan peruspalveluita ovat liikunta- ja nuorisopalvelut.</p> <p>Liikuntapalveluissa työskentelee liikuntapaikkojen hoitaja ja liikuntahallin hoitaja.</p> <p>Nuorisopalveluissa työskentelee kaksi nuorisohjaajaa (toinen määräaikainen), joille kuuluu myös etsivän nuorisotyön tehtävät. Nuorten työpajalla työskentelee yksi henkilö, Keilahallissa yksi henkilö ja Kirpputori Välikädessä yksi henkilö.</p> <p>Henkilöstön määrän perusteena on tilojen aukioloajat ja toiminnan suunnittelu ja järjestäminen.</p> <p>Nuoris- ja liikuntapalveluiden operatiivista toimintaa johtaa nuoris- ja liikuntapalveluiden johtaja, joka osallistuu myös asiakaspalveluun.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	162 869	150 700	142 700	142 700	142 700
Toimintamenot	-460 287	-429 200	-411 300	-414 000	-416 600
Toimintakate (netto)	-297 418	-278 500	-268 600	-271 300	-273 900

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-143 884	-109 035	-139 518	-122 845	-82 707
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-441 302	-387 535	-408 118	-394 175	-356 607

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Yhteensä	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	4.2.6 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut Sivistysjohtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	<p><u>Kirjastopalvelut</u></p> <p>Kirjastolain mukaan kunnan tehtävänä on kirjastolaissa tarkoitettujen kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen, joiden tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kunta vastaa siitä, että palvelut ovat kirjastolain mukaisia.</p> <p>Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistää lukemista sekä antaa tietopalvelua ja ohjausta tiedonhankintaan. Lisäksi kirjaston</p>

tehtävänä on tarjota tiloja oppimiseen ja harrastamiseen sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Sallan kirjaston konkreettisina tehtävinä on Lapin kirjastojen mukaisesti, että 1. Jokainen lappilainen lukee. 2. Osaamme enemmän ja jaamme osaamista. 3. Teemme yhdessä. Sallan kunnan kirjastopalvelut koostuvat pääkirjaston, kirjastoauton sekä Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museon tutkijankirjaston kokonaisuudesta. Asiakaspalveluajan (ma – to 10 - 17 ja pe 10 - 16) lisäksi asiakkailta on mahdollisuus käyttää kirjastopalveluita omatoimisesti 8 - 20 välisenä aikana. Laajoilla aukioloajoilla sekä kirjastoautopalveluilla palvellaan parhaiten laajan, harvaanasutun kuntamme väestöä.

Kirjastoauton hankkimiseksi tehtiin ennakkoarvioinnin arviointi vuonna 2019 ja kirjastoauton hankkimiseksi saatiin talousarviovuonna 2021 Opetus- ja kulttuuriministeriöstä 60 000 euron avustus. Avustus myönnettiin kirjasto- ja monipalveluauton kehittämiseksi. Hanke on pilottihanke, jossa tavoitteena on saada kokemuksia jaettavaksi myös muille kunnille. Keväällä 2020 kuntaan hankittiin leasing-auto, joka pilotoi uuden oman auton hankintaa. Auto kiersi eri tapahtumissa ja henkilöstö keräsi kuntalaisten ja matkailijoiden näkemyksiä uuteen autoon tulevista palveluista. Kesällä 2021 oma auto hankittiin ja nyt auton palveluiden kehittäminen on tärkeää.

Yhteistyö kunnan muiden palvelusektoreiden sekä yli kuntarajan muiden kirjastojen kanssa on entistä tärkeämpää; sillä voidaan tehostaa kirjastopalvelujen järjestämistä ja kohdentaa resursseja kuntalaisten palvelutarpeiden mukaan joustavasti. Kehittäminen edellyttää myös ICT:n strategista suunnittelua kunnan tietoteknisiä palveluja tuottavan LapIT:n kanssa.

Vuoden 2017 alusta lähtien Lapin kirjastoissa mukaan lukien Sallan kirjasto on ollut käytössä kirjastojärjestelmä Koha, jonka myötä kaikkien Lapin kirjastojen kokoelmat ovat olleet maksutta kaikkien kuntalaisten käytettävissä.

Kirjastolain tavoitteena on edistää:

- 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä;
- 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kulttuuripalvelut

Kunnalliseen kulttuuritoimintaan kuuluvat yleinen kulttuuritoiminta ja avustukset sekä museo. Kunta on paikallisen ja alueellisen kulttuuritoiminnan koordinaattori, verkostojen rakentaja ja tärkeä yhteyspiste alueen kulttuuritoimijoille. Kunnan kulttuuripalveluista ja tapahtumista saa kootusti tietoa kunnan tiedotuskanavien kautta.

Kulttuuritapahtumien järjestämistä pandemian olosuhteissa on harjoiteltu vuoden 2020 keväästä saakka ja todettu, että palveluita voidaan järjestää pandemia huomioiden. Tapahtumien järjestäminen S-market Erätulta vastapäätä olevalla tontilla eli Kansantalon kenturalla on mahdollisuus kesän isoimmillekin tapahtumille.

Kulttuuripalvelut tarjoaa kuntalaisille ja matkailijoille kulttuuritapahtumia koulukeskuksessa, kirkossa sekä tunturissa ja kylissä olevissa tiloissa. Kulttuuripalvelut saa toimintaansa valtionosuutta ja toimintaa katetaan tapahtumien ja museon lipputuloilla sekä museokaupan tuloilla ja Rajakievarin vuokratuloilla. Tapahtumia järjestetään laajasti eri kulttuurin alalta sisältäen konsertteja, teatteria, näyttelyjä ja kirjailijavierailuita niin lapsille kuin aikuisille. Lisäksi järjestetään erilaisia tapahtumia museon ja rajakievarin toimintaympäristössä.

Kulttuuripalveluiden tapahtumat mm. Salla-päivät vaikuttavat merkittävästi kunnan elinkeinoelämään tuoden päivän aikana asiakkaita ja siten tuloja esim. keskustan yrityksiin. Myös museon merkitystä elinkeinoelämää tukevana palveluna voi pitää merkittävänä. Kulttuuripalvelut tekee yhteistyötä kunnan hallintokuntien, seurakunnan, järjestöjen ja Matkalle Sallaan ry:n kanssa.

Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museo ja Sallan rajakievari pyrkivät toiminnallaan ylläpitämään ja edistämään kuntalaisten ja matkailijoiden tietoutta Sallan ja Kuolajärven kulttuurista ja historiasta. Museon toimintaa on kehitetty tavoitteellisesti valtionavustuksen piiriin pääsemiseksi. Museo on tehnyt kahden viime vuoden aikana hyvää tulosta, sillä kotimaan matkailun lisääntyminen on näkynyt kävijämäärässä merkittävästi. Lisäksi myös kiinnostus paikallishistoriaan on lisääntynyt.

Kulttuuripalveluilla on tärkeä merkitys myös paikkakunnan identiteetille ja hyvinvoinnille vahvistaessaan sosiaalista pääomaa ja rakentaessaan yhteisöllisyyttä. Tarvitaan ruohonjuuritason kulttuuritoimintaa, joka on läsnä ihmisten arjessa, sillä kulttuuri vahvistaa ihmisten osallisuutta, identiteettiä ja hyvinvointia.

Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kulttuuri ja taide tulevat olemaan oleellinen osa tulevaisuuden kunnan peruspalveluja. Hallintosektoreiden väliset raja-aidat hälvenevät ja fokukseen nousee kokonaisnäkemys kuntalaisten palvelutarpeesta. Monikulttuurisuus tuo mukanaan uusia ulottuvuuksia myös sällalaiseen yhteiskuntaan. Tässä prosessissa kulttuuripalveluilla on tärkeä merkitys, tarjoten monipuolisia välineitä vuoropuhelulle, asioiden pohtimiselle ja suvaitsevaisuuden lisäämiselle.

Kunnan kulttuuritoiminnasta vastaavan lain tavoitteena on:

- 1) tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen;
- 2) edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen;
- 3) vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin;
- 4) luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu.

Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

	<p>1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.</p> <p>Kunnan tulee 1 momentin mukaisia tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet.</p> <p>Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista.</p>
<p>Arvio toimintaympäristön muutoksista</p>	<p>Monipuoliset ja helposti saavutettavat kirjasto- ja kulttuuripalvelut luovat alueelle elinvoimaisuutta ja ihmisten hyvinvointia. Kulttuuritoiminnan merkitys yhteisöllisyyden rakentajana ja identiteetin vahvistajana tunnustetaan ja kulttuurin työllistävä vaikutus kasvaa koko ajan.</p> <p>Omatoimikirjasto ja liikkuva kirjasto tuo palvelut lähelle kuntalaista. Museon kävijämäärän lisääntyminen kertoo museopalveluiden merkityksestä myös tuleville matkailijoille.</p> <p>Tulevaisuuden kunnan tehtävänä olevan hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja kehittämisessä kirjasto- ja kulttuuripalveluilla on merkittävä rooli.</p> <p>Kirjastopalveluissa työskentelee kolme kirjastovirkailijaa. Museolla työskentelee toiminnasta vastaava museoamanuessi ja museo-opas. Kulttuuripalveluissa työskentelee kulttuuripalveluiden tuottaja.</p> <p>Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden johtaja vastaa toiminnan kehittämisestä.</p>

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakaslähtöiset palvelut (sisäinen ja ulkoinen asiakas)	Ideaistunnot	1	2	2	2	2
	Palvelukysely	1	1	1	1	1
	Kirjastoautopalvelut	k	k	k	k	k
	Kulttuuritapahtumat	53	60	60	60	60
	Museokäynnit	4 604	4 700	4 800	4 900	4 900
	Lapin kirjaston maakunnallinen palvelu	k	k	k	k	k
	Lainaa/asukas	9,4	14	14	14	14
	Kirjavinkkaus	k	k	k	k	k
Osallisuuden lisääminen	Kumppanuussopimusten määrä	1	2	2	2	2

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
	Yhteisten tapahtumien määrä	3	2	2	2	2
	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttö	1	1	1	1	1
	Asiakasraati	1	1	1	1	1
Hyvinvoinnin edistäminen	Palvelukysely hyvinvointikerhtomuksen perusteella (tavoitteet ja arviointi)	1	2	2	2	2
Paikallinen vahva toimija-strategian edistäminen	Sivistyspalveluiden johtoryhmän kokoontuminen	12	12	12	12	12
	Henkilöstön ideapalaverit	useita	5	5	5	5
Toiminta:						
Monipuolisen valikoiman ylläpitäminen ja hankinta kirjastoon.	Valikoiman arviointi ja poistot	k	k	k	k	k
Monipuolisen kokoelman ylläpitäminen ja hankinta museoon.	Kokoelman arviointi	k	k	k	k	k
Museon valokuvakokoelman avaaminen asiakkaille.	Kokoelma avataan	e	k	k	k	k
Monikanavainen viestintä palveluista sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.	Palvelut kuvattuna nettisivuilla ja eSuomi.fi palvelussa (kyllä/ei)	k	k	k	k	k
	Some-markkinointi	k	k	k	k	k
Lapin kirjaston tavoitteiden mukaisen toiminnan arviointi	AVI:n kysely	k	k	k	k	k
Talous:						
Toiminta sopeutetaan vuoden 2022 talousarvioon	Vuoden 2022 talousarvio	k	k	k	k	k
Kirjastoautopalveluiden kehittämishanke	Omatoimikirjaston ja liikkuvan kirjaston toimintamalli	k	k	k	k	k
Henkilöstö:						
Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen (henkilöstötuottavuuden lisääminen)	Kehityskeskustelut/tulevaisuuskeskustelut	k	k	k	k	k
	Terveystalon työpaikkaselvitykset	e	k	k	k	k
Vastuullinen/vastuuton työkäyttäytyminen	Työterveyslaitoksen mallin käyttöönotto	k	k	k	k	k

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen	Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä lukioiden oppilaiden kirjastovierailut.	Kaikki oppilaat käyvät vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa kirjastossa. Liikkuva kirjasto käy varhaiskasvatuksessa ja koulussa kuukausittain.
Kirjastolain mukaiset palvelut	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi.	Hyvä (asteikolla 1-5)
Kulttuurilain mukaiset palvelut	Vertaisarviointi, itsearviointi ja ulkoinen arviointi.	Hyvä (asteikolla 1-5)

Perustelut:	<p>Elinvoimaisen, vetovoimaisen ja pitovoimaisen kunnan peruspalveluita on kirjasto- ja kulttuuripalvelut.</p> <p>Kirjastossa työskentelee kolme henkilöä, kulttuuripalveluissa yksi henkilö ja museossa kaksi henkilöä. Henkilöstön määrän perusteena on tilojen aukioloajat ja tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen.</p> <p>Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden operatiivista toimintaa johtaa kirjasto- ja kulttuuripalveluiden johtaja, joka osallistuu myös asiakaspalveluun.</p>
-------------	--

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	79 954	48 500	62 000	62 000	62 000
Toimintamenot	-446 959	-441 480	-440 030	-442 580	-445 480
Toimintakate (netto)	-367 005	-392 980	-378 030	-380 580	-383 480

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-20 153	-38 785	-25 687	-25 993	-25 993
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-387 158	-431 765	-403 717	-406 573	-409 473

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Hallinto					
Lähityöntekijät	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Yhteensä	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

4.2.7 SIVISTYSPALVELUT, YHTEENSÄ

Sivistyspalveluiden hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
Sivistyspalveluiden ratasmalli eli kuntalaisten ja matkailijoiden fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja henkinen hyvinvointi .	Kaikissa palveluissa huomioidaan ratasmalli palveluiden muotoilussa.		Hyvinvointikysely
Viihtyisä ja turvallinen toimintaympäristö	Yhteistyössä teknisten ja sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa	Tilamuotoilussa ja toimintojen suunnittelussa huomioidaan viihtyisä ja turvallinen työympäristö.	Hyvinvointikysely
Osallisuus ja yhdessä tekeminen sekä yhdenvertaisuus	Kaikilla on mahdollisuus osallistua	Osallistetaan tapahtumilla, kyselyillä, asiakasraadeilla. Tapahtumia järjestetään Äkkää vastuusi -teemalla.	Tapahtumien määrä
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Järjestetään varhaiskasvatus-, esiopetus-, perusopetus- ja lukiopalvelut sekä kansalaisopisto-, liikunta-, ja nuoriso- sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelut	Huomioidaan ratasmalli palveluiden järjestämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Hyvinvointikysely
Aikuisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Järjestetään aikuisille kansalaisopisto-, liikunta- ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut	Huomioidaan ratasmalli palveluiden järjestämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Hyvinvointikysely
Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Järjestetään ikäihmisille kansalaisopisto-, liikunta- ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut	Huomioidaan ratasmalli palveluiden järjestämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa.	Hyvinvointikysely

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	422 427	404 200	414 700	414 700	414 700
Toimintamenot	-5 402 297	-5 619 770	-5 896 648	-5 936 348	-5 976 598
Toimintakate (netto)	-4 979 870	-5 215 570	-5 481 948	-5 521 648	-5 561 898

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-164 038	-147 820	-164 776	-148 133	-107 965
Laskennalliset erät					

Tilikauden tulos	-5 143 908	-5 363 390	-5 646 724	-5 669 781	-5 669 863
------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Henkilöstön määrä	74,0	75,0	75,0	75,0	75,0
-------------------	------	------	------	------	------

4.3 HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	3 138 235	3 178 932	3 021 356	414 700	414 700
Toimintamenot	-27 863 462	-28 325 418	-29 823 265	-5 936 348	-5 976 598
Toimintakate (netto)	-24 725 227	-25 146 486	-26 801 909	-5 521 648	-5 561 898

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-215 126	-193 201	-181 163	-148 868	-108 700
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-24 940 353	-25 339 687	-26 983 072	-5 670 516	-5 670 598

Henkilöstön määrä	210,2	186,4	185,9	75,0	75,0
-------------------	-------	-------	-------	------	------

5. TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.1 Teknisen toimen hallinto Tekninen johtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Hallintoon kuuluu teknisen toimen toimisto- ja esimiestehtävät sekä mittaus-toimi. Hallintopalveluiden tehtävänä on valmistella ja tuottaa teknisen toimen päätöksenteon, toiminnan ohjauksen, valvonnan ja seurannan tarvitsemat valmistelu-, täytäntöönpano- ja asiantuntijapalvelut.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Tuotamme tukipalveluita laajasti sisäisille ja ulkoisille asiakasryhmille, jolla mm. turvataan kunnan tuottamat/ tarvitsemat palvelut. Koulukeskuksen tilojen saneerausohjelmaa v:lle 2022 – 2025 jatketaan. Uuden lukion vesikatto- ja ulkoverhous uusitaan, jonka jälkeen rakennus on täysin peruskorjattu nykyiseen käyttöön. Katujen peruskorjausohjelmaa toteutetaan tulevina vuosina suunnitelmallisesti.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Toiminta:						
Henkilöstö:						
Teknisen toimen henkilöstö	Vakituiset viran- ja toimenhaltijat	37	38	38	38	38
Työyhteisötaitojen parantaminen. Vuorovaikutus- ja esimiestaidot	Koulutuspäivä/ vuosi	0	5	1		
Viikkopalaverit lähiesimiehille ja toimistopalaverit toimistohenkilöstölle	Muistiot	13	15	12	12	12

Perustelut:	Varaudutaan henkilöstön eläköitymiseen ja uusien työntekijöiden rekrytointiin eläkkeelle jäävien tilalle palveluiden turvaamiseksi asiakkaille.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	45 276	95 900	95 900	95 900	95 900
Toimintamenot	-378 133	-424 401	-499 127	-502 664	-506 240
Toimintakate (netto)	-332 857	-328 501	-403 227	-406 764	-410 340

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300	-825
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-336 157	-331 801	-406 527	-410 064	-411 165

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Hallinto	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Lähityöntekijät					
Yhteensä	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.2 Lupa- ja viranomaispalvelut Rakennusvalvonta: Rakennustarkastaja Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu: Tekninen johtaja (Pelkosenniemen-Savukosken ktt ky)
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Lupa- ja viranomaispalvelut vastaa lakisääteisten viranomaispalvelujen tuottamisesta. Rakennusvalvonta vastaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista rakentamisen viranomais- ja asiantuntijatehtävistä. Ympäristönsuojelu vastaa ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä maa-aineslain mukaiselle lupa- ja valvontaviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Ympäristöterveydenhuolto vastaa terveydensuojelu-, elintarvike-, tupakka- ja eläinlääkintähuoltolain edellyttämistä valvonta-, neuvonta- ja tarkastustehtävistä. Ympäristöterveydenhuollosta ja ympäristönsuojelusta vastaa Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Lainsäädäntö, määräykset ja toimintaohjeet muuttuvat ja viranomaisten tehtävä on viedä ne käytäntöön. Maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu näillä näkymin vuoden 2023 loppuun mennessä, uudistus tulee aiheuttamaan muutoksia toimintaan. Uusi jätevesilaki on tullut voimaan 31.10.2019, ja siitä johtuen jätevesijärjestelmien uusiminen ranta- ja pohjavesialueilla jatkuu. Pelkosenniemen-Savukosken ktt ky:n on päivittämässä Sallan kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä ja ne valmistuvat v. 2022 aikana. Rakennusvalvonnan sähköisen Lupapiste palvelun ja Louhi kuntapalvelimen kehitys jatkuu ja uuden MRL:n myötä luodaan Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä ja tietomalli. Lapin pelastuslaitoksessa tulee organisaatiomuutoksia, mistä johtuen palopuolen lausunto- ja tarkastuskäytäntöihin tulee muutoksia.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Rakennusvalvonta:						
Toiminta:						
Lupahakemukset, rakennukset ja toimenpiteet	kpl/vuosi	132	150	150	150	150
Talous:						
Rakennusvalvonnan maksujen katetavoite	:%a kuluista	27	40	40	40	40

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	24 521	55 000	55 000	55 000	55 000
Toimintamenot	-315 680	-371 822	-370 498	-371 419	-372 353
Toimintakate (netto)	-291 159	-316 822	-315 498	-316 419	-317 353

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-291 159	-316 822	-315 498	-316 419	-317 353

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto					
Hallinto	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Lähityöntekijät					
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.3 Tukipalvelut Tekninen johtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Tukipalveluihin kuuluu kiinteistötoimi, ravintohuolto, koneet ja kuljetusvälineet sekä kunnan maa- ja metsätilat. Kiinteistöjen ja toimitilojen kunto pidetään sellaisena, että palvelut voidaan hoitaa niissä keskeytyksettä ja turvallisesti. Tuotetaan siivouspalvelut tehokkaasti kiinteistöjen pintamateriaalien elinkaarta pidentävästi. Ravintohuolto tuottaa laadukasta ja terveellistä ruokaa eri asiakasryhmille. Kunnan kuorma-autolla ja traktorikaivurilla tuotetaan kaivu- ja kuljetuspalveluja sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Kiinteistöjen kiinteistöautomaation ja energiansäästöohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu talousarvio- ja suunnitelmakaudella. Koulukeskuksen keittiö toimii valmistuskeittiönä ja Kinttalanharjun varhaiskasvatuskeskuksen keittiö jakelukeittiönä. Terveyskeskuksen keittiölle ruoka toimitetaan Attendo Oy:ltä ja ravitsemistyöntekijä huolehtii ruokien tarjoilusta ja viimeistelee erikoisruokavaliot. Lähiruuan tarjontaa lisätään toimintavuonna suunnitelman mukaan yhteistyössä sivistystoimen kanssa. Uusi ruokalista otetaan käyttöön. Siivoustyön määrä on kasvanut uusien siivottavien tilojen johdosta, jolloin tullaan tarvitsemaan lisää työvoimaa. Kiinteistö- ja ruokahuollon osalta henkilöstöä eläköityy kuluvana- sekä lähivuosina. Traktorikaivuri tulee uusia vuonna 2023 käyttötuntien perusteella. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tarvitsemat tilat vuokrataan hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Vuokratuloja on kirjattu suunnitelmavuosille 2023 ja 2024. Vuokratulot perustuvat arvioon, joka tarkentuu valmistelun edetessä ja lainsäädännön valmistuessa.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakastyytyväisyys	Kirjallisten valitusten määrä/vuosi	0	alle 5	alle 5	alle 5	alle 5
Hyvinvoinnin lisääminen	Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Liukastumisia krt/v	1	alle 2	alle 2	alle 2	alle 2
	Ravitsemuksellisesti laadukasta ruokaa. Lähi-ruoan osuutta lisätään. Ruokalistat uusitaan toimintavuoden aikana			k		
	Toiveruokapäivä krt/v		4	4	4	4
Toiminta:						
Reagointi ei kiireellisiin viikailmoituksiin	vrk:n sisällä/ tiedoksisaan- nista	k	3	3	3	3
Ravintohuolto Koulukeskuksen keittiö: koulukeskus, varhaiskasva- tuskeskus	Suoritteet/v	76 661	94 000	94 000	92 000	92 000
Kuorma-auton ja traktorin huollon laiminlyönnistä johtuvia seisokkeja	Ajopäiväkirjat	0	0	0	0	0
Henkilöstö:						
Työyhteisön yhteishengen kehittäminen	Palaverien määrä/v	0	4	4	4	4
Panostetaan työturvalli- suuteen	Työtapaturmien määrä / vuosi	0	alle 2	alle 2	alle 2	alle 2

Perustelut:	Henkilöstöä eläköityy eri tehtäväalueilta kuluvana- sekä lähivuosina. Näiden tilalle tarvitaan uusia työntekijöitä. Tehtäviin liittyvien palveluiden toimivuuden ja saatavuuden vuoksi on palkattava tarpeellinen määrä koulutettua henkilöstöä. Koulutetun henkilöstön tarjonta on heikentynyt paikkakunnalla.
-------------	---

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	641 147	573 825	630 881	1 080 881	1 080 881
Toimintamenot	-2 867 622	-2 794 305	-2 797 051	-2 806 975	-2 816 873
Toimintakate (netto)	-2 226 475	-2 220 480	-2 166 170	-1 726 094	-1 735 992

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-1 227 941	-830 862	-828 922	-856 205	-930 128
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-3 454 416	-3 051 342	-2 995 092	-2 582 299	-2 666 120

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto	3,0	3,0	2,0	2,0	2,0
Hallinto					
Lähityöntekijät	25,0	26,0	27,0	27,0	27,0
Yhteensä	28,0	29,0	29,0	29,0	29,0

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.4 Liikenneväylät ja yleiset alueet Tekninen johtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Liikenneväylät ja yleiset alueet sisältävät kaavatiet, kunnan kunnossapidettävät yksityistiet, ladut, moottorikelkka-, patikka- ja pyöräilyreitit, sekä puistot ja yleiset alueet. Toimintaan kuuluu kesä- ja talvikunnossapito ottaen huomioon liikenneturvallisuuden ja ympäristön viihtyvyyden asettamat vaatimukset.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Ulkoilureittien kunnossapitoa tehostetaan toimintavuonna ja tulevina vuosina. Reitit pidetään suunnitelman mukaisessa kunnossa ja reittipohjia kunnostetaan. Talvipyöräily- ja kävelyreittejä tullaan lisäämään toimintavuonna. Katualueiden puistokaistoja rakennetaan Myllytien ja Kansantien osalle lisäämään viihtyvyyttä.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Asiakas:						
Asiakastyytyväisyys						
Kaava- ja yksityistiet pidetään aina liikennöitävässä kunnossa ja reittien ylläpito toteutetaan suunnitelman mukaisesti	Asiakaspalaute Kirjallinen valitusmäärä/ v	0	alle 5	alle 5	alle 5	alle 5
Reittien turvallisuutta parannetaan mm. uusimalla vanhoja pitkoksia. Asiakkailla mahdollisuus antaa palautetta reittien kunnosta	Asiakaspalaute verkossa; reittipalaute@salla.fi	k				
Asiakasmaksu	Yrityksiltä ja mökkiläisiltä peritään ns. poolimaksu, joilla hoidetaan latu- ja moottorikelkka-reittejä	k				
Osallisuuden lisääminen	Pyritään saamaan lisää yrityksiä latu- ja kelkka-pooliin	e				
Talous:						
Kaavatiet kunnossapito	km eur/km	41 3 157,69	41 3 147	41 3 651	41 3 651	41 3 651
Yksityistiet kunnossapito	km eur/km	160 1 581,80	160 1 249	160 1 458	160 1 458	160 1 458
Valaistus ylläpito	km eur/km	35 1 098,43	35 1 116	36 1 122	36 1 122	36 1 122
Moottorikelkkareitit	km	269	269	270	270	270

Tavoitteet ja tunnusluvut	Mittari	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
ylläpito	eur/km	219,29	217	231	231	231
Hiihtoladut	km	164	164	164	164	164
ylläpito	eur/km	1 238,40	997	1 019	1 019	1 019
Perustelut	Henkilöstöstä koneenkuljettajat ovat kohdassa tukipalvelut, viheralueiden hoitoon palkataan kaksi määräaikaista työntekijää kesäkaudeksi. Tehtävien suorittamiseen käytetään ulkopuolisia urakoitsijoita.					

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	113 739	107 500	91 482	91 482	91 482
Toimintamenot	-682 080	-705 063	-731 010	-731 679	-732 358
Toimintakate (netto)	-568 341	-597 563	-639 528	-640 197	-640 876

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-192 189	-275 019	-311 579	-405 968	-459 472
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-760 530	-872 582	-951 107	-1 046 163	-1 100 348

Henkilöstösuunnitelma	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Johto					
Hallinto					
Lähityöntekijät	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Tehtävä: Tilivelvollinen:	5.5 Palo ja pelastustoimi Tekninen johtaja
Palvelussuunnitelman kuvaus:	Lapin liitto/Pelastuslaitos huolehtii palo- ja pelastustoimesta ja laskuttaa kunnalta maksuosuuden mukaan.
Arvio toimintaympäristön muutoksista	Suunnitelmavuonna 2023 palo- ja pelastustoimi siirtyy Lapin Liitolta hyvinvointialueelle.

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-365 469	-369 540	-414 390		
Toimintakate (netto)	-365 469	-369 540	-414 390		

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-365 469	-369 540	-414 390		

5.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet			
Hyvinvointisuunnitelman mukainen arviointikohde	Vastuualueen tavoite	Keinot	Mittarit
Viihtyisä ja turvallinen toimintaympäristö	Kiinteistöt ja toimitilat pidetään sellaisena, että palvelut voidaan hoitaa niissä keskeytyksettä ja turvallisesti. Liikenneväylät pidetään aina liikennöitävässä kunnossa. Puistot ja yleiset alueet pidetään turvallisina ja viihtyisinä.	Riittävät resurssit ja soveltuvat välineet/laitteet	Asiakaspalaute / Omavalvonta
Osallisuuden lisääminen	Eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa käytävät suunnittelu-/ kehityspalaverit teknisten palveluiden tuottamisesta	Työtapojen ja resurssien kohdentaminen tavoitteiden mukaisiksi	Raportit/ palautteet eri palveluiden onnistumisista
Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen	Vanhusväestön pihateiden aurauspalvelu	Kunnan toimesta järjestetään pihatien auraus yli 65 v vakituisesti asuville	Asiakkaiden määrä

Talous, euroa

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	824 684	832 225	873 263	1 323 263	1 323 263
Toimintamenot	-4 608 986	-4 665 131	-4 812 076	-4 412 737	-4 427 824
Toimintakate (netto)	-3 784 302	-3 832 906	-3 938 813	-3 089 474	-3 104 561

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-1 423 430	-1 109 181	-1 148 473	-1 265 473	-1 390 425
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-5 207 732	-4 942 087	-5 087 286	-4 354 947	-4 494 986

Henkilöstön määrä	37,0	38,0	38,0	38,0	38,0
--------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

6. SALLAN KUNTA YHTEENSÄ

Talous, euroa

Tuloarviot ja määrärahat	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Toimintatuotot	6 333 215	6 037 579	6 060 015	3 156 503	3 166 503
Toimintamenot	-36 837 769	-37 375 921	-38 341 161	-13 266 462	-13 348 447
Toimintakate (netto)	-30 504 554	-31 338 342	-32 281 146	-10 109 959	-10 181 944

	Tp 2020	Ta 2021	Ta 2022	Ts 2023	Ts 2024
Poistot ja arvonalentumiset	-1 650 120	-1 326 984	-1 363 713	-1 420 022	-1 519 125
Laskennalliset erät					
Tilikauden tulos	-32 154 675	-32 665 326	-33 644 859	-11 529 981	-11 701 069

Henkilöstön määrä	275,1	251,3	249,4	129,7	129,7
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

V TULOSLASKELMAOSA

1. TULOSLASKELMA 2022-2024 ULKOINEN / SISÄINEN

EUR	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 313 020	3 393 024	3 413 133	1 438 240	1 453 240
Maksutuotot	1 204 787	1 497 325	1 488 319	227 000	227 000
Tuet ja avustukset	840 990	416 500	415 500	383 000	378 000
Muut toimintatuotot	974 418	730 730	743 063	1 108 263	1 108 263
Toimintatuotot yhteensä	6 333 215	6 037 579	6 060 015	3 156 503	3 166 503
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-14 623 300	-14 883 058	-14 951 683	-7 601 159	-7 682 034
Palvelujen ostot	-14 890 900	-18 503 624	-19 410 372	-3 591 123	-3 591 733
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 220 846	-2 012 796	-2 011 046	-1 339 410	-1 339 910
Avustukset	-4 681 486	-1 758 133	-1 738 780	-582 600	-582 600
Muut toimintakulut	-421 237	-218 310	-229 280	-152 170	-152 170
Toimintakulut yhteensä	-36 837 769	-37 375 921	-38 341 161	-13 266 462	-13 348 447
TOIMINTAKATE/-JÄÄMÄ	-30 504 554	-31 338 342	-32 281 146	-10 109 959	-10 181 944
Verotulot	11 470 093	11 804 000	12 279 300	6 802 000	6 570 000
Valtionosuudet	21 656 305	20 999 000	21 349 992	5 223 223	5 223 223
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	26 488	25 000	25 000	25 000	25 000
Muut rahoitustuotot	26 072	30 000	30 000	30 000	30 000
Korkokulut	-107 985	-170 000	-105 000	-105 000	-105 000
Muut rahoituskulut	-130 156	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-185 581	-135 000	-70 000	-70 000	-70 000
VUOSIKATE	2 436 263	1 329 658	1 278 146	1 845 264	1 541 279
Poistot ja arvonalentumiset	-1 650 120	-1 326 984	-1 363 713	-1 420 022	-1 519 125
TILIKAUDEN TULOS	786 143	2 674	-85 567	425 242	22 154
Tilinpäätössiirrot					
TILIKAUDEN YLI-/ ALIJÄÄMÄ	786 143	2 674	-85 567	425 242	22 154

2. TULOSLASKELMA 2022-2024 ULKOINEN

EUR	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 164 788	3 248 764	3 289 593	1 322 460	1 337 060
Maksutuotot	1 204 787	1 497 325	1 488 319	227 000	227 000
Tuet ja avustukset	840 990	416 500	415 500	383 000	378 000
Muut toimintatuotot	959 694	730 730	734 293	1 099 493	1 099 493
Toimintatuotot yhteensä	6 170 259	5 893 319	5 927 705	3 031 953	3 041 553
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-14 623 300	-14 883 058	-14 951 683	-7 601 159	-7 682 034
Palvelujen ostot	-14 728 712	-18 359 664	-19 278 862	-3 467 073	-3 467 283
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 220 532	-2 012 796	-2 010 596	-1 338 960	-1 339 460
Avustukset	-4 681 484	-1 758 133	-1 738 780	-582 600	-582 600
Muut toimintakulut	-420 785	-218 010	-228 930	-152 120	-152 120
Toimintakulut yhteensä	-36 674 813	-37 231 661	-38 208 851	-13 141 912	-13 223 497
TOIMINTAKATE/-JÄÄMÄ	-30 504 554	-31 338 342	-32 281 146	-10 109 959	-10 181 944
Verotulot	11 470 093	11 804 000	12 279 300	6 802 000	6 570 000
Valtionosuudet	21 656 305	20 999 000	21 349 992	5 223 223	5 223 223
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	26 488	25 000	25 000	25 000	25 000
Muut rahoitustuotot	26 071	30 000	30 000	30 000	30 000
Korkokulut	-107 985	-170 000	-105 000	-105 000	-105 000
Muut rahoituskulut	-130 156	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-185 582	-135 000	-70 000	-70 000	-70 000
VUOSIKATE	2 436 262	1 329 658	1 278 146	1 845 264	1 541 279
Poistot ja arvonalentumiset	-1 650 120	-1 326 984	-1 363 713	-1 420 022	-1 519 125
TILIKAUDEN TULOS	786 142	2 674	-85 567	425 242	22 154
Tilinpäätössiirrot					
TILIKAUDEN YLI-/ ALIJÄÄMÄ	786 142	2 674	-85 567	425 242	22 154

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Toimintatuotot % toimintaku- luista	16,82	15,83	15,51	23,07	23,00
Vuosikate % poistoista	147,64	100,20	93,73	129,95	101,46
Vuosikate €/asukas	715	391	378	541	452
Taseen kertynyt yli-/alij. (1000€)	9 248	8 333	9 165	9 600	9 622
Taseen kertynyt yli-/alij.€/asuka	2 714	2 451	2 681	2 815	2 822
Asukasmäärä	3 408	3 400	3 410	3 410	3 410

VI INVESTOINTIOSA

1. INVESTOINTIEN PERUSTELUT

Rakennukset

Lukion katon uusiminen ja ulkopuolen maalaus v. 2022.

Koulukeskuksen varavoimayksikön toteutus v. 2022 ja terveyskeskuksen ja varhaiskasvatuskeskuksen varavoimayksikön toteutus v. 2023.

Museon ja Rajakievarin ulkoalueiden kunnostaminen v. 2022.

Varhaiskasvatuskeskuksen ulkoseinien rappauksen osittainen uusiminen v. 2023.

Koulukeskuksen saneerauksen jatkaminen v. 2022, v. 2023 ja v. 2024.

Caravan alueen huoltorakennuksen wc-tilojen laajentaminen, sauna- ja pesutilojen saneeraus, sekä varaston rakentaminen v. 2022.

Katoksen rakentaminen konehallin pihalle v. 2023.

Kiinteistöjen korjausrakentamiseen varatulla määrärahalla suoritetaan akuutit korjaustoimenpiteet sekä pienet yksittäiset kunnostukset kiinteistöjen osalta.

Kalustajan piha-alueiden päällystäminen v. 2022 ja kunnanviraston piha-alueen peruskorjaus v. 2023.

Poropuiston päärakennuksen laajennus Sallan kansallispuistoon liittyen v. 2022.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Latu- ja moottorikelkkareitit v. 2022-2024.

Koutelojoen kelkkareitille rakennetaan silta v. 2022.

Tehostettua maisemanhoitoa Sallatunturilla ja kirkonkylän keskustan alueella vuosina 2022–2024.

Pyhäjärven teollisuusalueelle rakennetaan Pyhäjärvenseläntie v. 2022. Kaavateistä rakennetaan Käärme-
kuusitie v. 2022. Kaavateistä peruskorjataan Kimaskuja, Kuhmitsantie, Simontie ja Ratiskantie v. 2022 sekä
näiden päällystäminen v.2023, lisätynä Karhupolun asfaltoinnilla. Lakipellontie ja Petäjämäantie perus-
korjataan v. 2023-2024.

Isomaa- Lapajärvi yksityistien peruskorjaus suoritetaan loppuun v. 2022. Helppilän yksityistie peruskorja-
taan asuin- ja loma-asutusalueelle v.2022.

Sallatunturin kadut sorastetaan ja lanataan v. 2022-2024.

Koirapuiston laajennus ja perusparannus v. 2022.

Koneet ja kalusto

Hopeaharjun rivitalojen palohälytyskeskus uusitaan v. 2022.
Traktorikaivuri uusitaan v. 2023 nykyisen koneen käyttötuntien vuoksi.

Aineelliset hyödykkeet

Valokuituliittymät rakennetaan kunnan kiinteistöille kirkonkylälle ja Sallatunturiin suunnitelman mukaisissa vaiheissa v. 2022 ja mahdollisesti suunnitelmavuosina v. 2023-2024.

Muut pitkävaikutteiset menot

Sähköisten prosessien, palveluiden ja asioinnin kehittäminen v. 2022-2024 sisältäen muun muassa:

- Sähköisen arkistoinnin laajentaminen vaiheittain
- Tiedonhallinnan kokonaisuuden edistäminen
- Tiedolla johtamisen vahvistaminen

Kiinteistö Oy Sallan Kylpylän toiminnan kehittäminen v. 2022 ja 2023.

Sijoitukset

Asuntotuotantoon osallistuminen v. 2022.

Määräraha Itä-Lapin Energia Oy v. 2022-2024.

2. INVESTOINNIT 2022-2024

		Kokonais-		Käytetty				
		kustannus-	arvio	17.11.2021				
		alv 0%	mennessä	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Yhteensä:	Menot	M	7 628 900	2 890 141	3 992 500	3 078 500	2 158 500	958 400
	Tulot	T	317 500	60 000	337 500	180 000	70 000	50 000
	Netto	N	7 311 400	2 830 141	3 655 000	2 898 500	2 088 500	908 400

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	M			50 000	50 000	50 000	50 000
käyttöomaisuuden	T				50 000	50 000	50 000
hankinta	N			50 000	0	0	0

Valokuituliittymät kirkon-	M	120 000			140 000		
kylän ja Sallatunturin	T				30 000		
kunnan kiinteistöille	N	120 000			110 000		

Muut pitkävaikutteiset menot

Sähköisten prosessien,	M			50 000	20 000	20 000	20 000
palv. ja asioinnin	T						
kehittäminen	N			50 000	20 000	20 000	20 000

	M				50 000	50 000	
Kiinteistö Oy Sallan kylpylä	T						
toiminnan kehittäminen	N				50 000	50 000	

Sijoitukset

	M			50 000	50 000		
Asuntotuotantoon	T						
osallistuminen	N			50 000	50 000		

	M			66 000	66 000	66 000	66 000
Itä-Lapin Energia	T						
	N			66 000	66 000	66 000	66 000

Rakennukset

	M	200 000	133 606	200 000			
Kunnanviraston vesikat-	T						
teen uusiminen	N	200 000	133 606	200 000			

	M	300 000			300 000		
Lukion katon ja ulkoseinä-	T						
verhouksen uusiminen	N	300 000			300 000		

	M	700 000	42 000	700 000	700 000		
Poropuiston pääraken-	T						
nuksen laajennus	N	700 000	42 000	700 000	700 000		

	M	150 000				145 000	
Terveyskeskuksen/varhais-	T						
kasvatuskeskuksen vara-	N	150 000				145 000	
voimayksikkö							

	M	200 000				200 000	
Varhaiskasvatuskeskuksen	T						
ulkoseinien rappauksien	N	200 000				200 000	
osittainen uusiminen							

	M	40 000					
Varhaiskasvatuskeskuksen	T						
varavoimayksikkö	N	40 000					

	M	10 000			10 000		
Museon ja Rajakievarin	T						
ulkoalueiden	N	10 000			10 000		
kunnostaminen							

Koulukeskuksen alueen varavoimayksikkö	M	150 000			150 000		
	T						
	N	150 000			150 000		
Koulukeskuksen saneeraus	M	1 100 000	414 345	200 000	100 000	300 000	300 000
	T						
	N	1 100 000	414 345	200 000	100 000	300 000	300 000
Työllisyysyksikkö kiinteis- tön rakennusteknisiä kunnostuksia	M	280 000	254 356				
	T						
	N	280 000	254 356				
Toimintakeskuksen tilojen saneeraus koulukeskuksen opetuskäyttöön	M	870 000	1 088 308	800 000			
	T						
	N	870 000	1 088 308	800 000			
Konehallin pihalle katos	M	40 000				40 000	
	T						
	N	40 000				40 000	
Caravan alueen huolto- rakennuksen laajennus ja sauna- ja pesuhuone- tilojen saneeraus	M	100 000	18 081	90 000	130 000		
	T						
	N	100 000	18 081	90 000	130 000		
Kiinteistöjen korjaus- rakentaminen	M			200 000	200 000	200 000	200 000
	T						
	N			200 000	200 000	200 000	200 000
Kiinteät rakenteet ja lait- teet							
Kunnanviraston piha-alueen peruskorjaus	M	70 000				70 000	
	T						
	N	70 000				70 000	
Koutelojoen kelkkareitin sillan rakentaminen	M	50 000			50 000		
	T						
	N	50 000			50 000		

Latu- ja moottorikelkka- reittien ym. kunnostukset	M			50 000	50 000	50 000	50 000
	T						
	N			50 000	50 000	50 000	50 000
Tehostettu maiseman- hoito, Sallatunturi ja keskusta	M			40 000	40 000	40 000	40 000
	T						
	N			40 000	40 000	40 000	40 000
Hyvinvointipuisto ja lähiliikuntareitti	M	275 000	53 000	275 000			
	T	137 500		137 500			
	N	275 000	53 000	137 500			
Kalustajan piha-alueen asfaltointi	M	30 000	11 500	30 000	25 000		
	T						
	N	30 000	11 500	30 000	25 000		
Kuhmitsantien peruskorjaus	M	95 000			65 000	30 000	
	T						
	N	95 000			65 000	30 000	
Kimaskujan peruskorjaus	M	138 500			97 500	41 000	
	T						
	N	138 500			97 500	41 000	
Simontien peruskorjaus	M	185 000			120 000	65 000	
	T						
	N	185 000			120 000	65 000	
Ratiskantien peruskorjaus	M	262 000			150 000	112 000	
	T						
	N	262 000			150 000	112 000	
Karhupolun asfaltointi	M	35 000				35 000	
	T						
	N	35 000				35 000	
Pyhäjärvenseläntien rakentaminen	M	285 000		100 000	145 000	140 000	
	T	40 000		40 000	20 000	20 000	
	N	245 000		60 000	125 000	120 000	

Käärmekuusitien peruskorjaus	M	30 000	12 300	30 000	30 000		
	T						
	N	30 000	12 300	30 000	30 000		
Sallatunturin katujen sorastus ja lanaus	M	150 000			50 000	50 000	50 000
	T						
	N	150 000			50 000	50 000	50 000
Tampio-Petäjämäan alueen latuvalaistus	M	100 000			100 000		
	T	30 000			30 000		
	N	70 000			70 000		
Myllytien peruskorjaus	M	250 000	302 727	125 000			
	T						
	N	250 000	302 727	125 000			
Tennontien peruskorjaus	M	97 500	105 000	97 500			
	T						
	N	97 500	105 000	97 500			
Helppilän yksityisten peruskorjaus	M	50 000			50 000		
	T						
	N	50 000			50 000		
Kivipellontien peruskorjaus	M	114 000	115 000	114 000			
	T						
	N	114 000	115 000	114 000			
Lakipellontien peruskorjaus	M	143 900				84 500	59 400
	T						
	N	143 900				84 500	59 400
Petäjämäantien peruskorjaus	M	263 000				140 000	123 000
	T						
	N	263 000				140 000	123 000
Isomaa - Lapajärvi yksityis- tie peruskorjaus	M	200 000	22 600	200 000	100 000		
	T	50 000		100 000	50 000		
	N	150 000	22 600	100 000	50 000		

Keselmäkuusikko	M	35 000	64 000	35 000			
Rivitalohanke	T						
katujen rakentaminen	N	35 000	64 000	35 000			
Jokipolun kadun	M	20 000		20 000			
rakentaminen	T						
	N	20 000		20 000			
Koirapuiston laajennus	M				20 000		
ja perusparannus	T						
	N				20 000		
Koneet ja kalusto							
Palohälytyskeskuksen	M	20 000			20 000		
uusiminen Hopeaharjun	T						
rivitalot	N	20 000			20 000		
Koulukeskuksen kalusteet	M	150 000	57 000	150 000			
	T						
	N	150 000	57 000	150 000			
Toimintakeskuksen uusit-	M	200 000	98 500	200 000			
tujen tilojen kalustaminen	T						
opetuskäyttöön	N	200 000	98 500	200 000			
Kirjasto-/monipalveluauto	M	120 000	97 818	120 000			
	T	60 000	60 000	60 000			
	N	60 000	37 818	60 000			
Traktorikaivurin uusiminen	M					230 000	
	T						
	N					230 000	

VII RAHOITUSOSA

1. RAHOITUSLASKELMA

EUR	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
VARSINAINEN TOIMINTA JA INVES- TOINNIT					
Tulorahoitus					
Vuosikate	2 436 262	1 329 658	1 278 146	1 845 264	1 541 279
Pakolliset varaukset					
Muut oikaisut	-10 923				
Tulorahoituksen korjauserät	-10 923				
Toiminnan rahavirta	2 425 339	1 329 658	1 278 146	1 845 264	1 541 279
INVESTOINNIT					
Investointimenot, brutto	-1 839 966	-3 992 500	-3 078 500	-2 158 500	-958 400
Rahoitusosuudet investointimenoi- hin	60 000	337 500	180 000	70 000	50 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	12 000				
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 767 966	-3 655 000	-2 898 500	-2 088 500	-908 400
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA, NETTO					
	657 373	-2 325 342	-1 620 354	-243 236	632 879
Rahoituksen rahavirta					
ANTOLAINOJEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäykset	-85 000	-330 000	-10 000	-10 000	-10 000
Antolainasaamisten vähennykset	25 400	286 400	162 442	162 442	170 442
ANTOLAINOJEN MUUTOKSET	-59 600	-43 600	152 442	152 442	160 442
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	3 600 000	3 000 000	3 000 000	2 000 000	2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 864 842	-1 978 600	-2 048 585	-2 249 817	-2 266 804
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000				
LAINAKANNAN MUUTOKSET	735 158	1 021 400	951 415	-249 817	-266 804
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-196 943				
Saamisten muutos	144 095				
Korottomien velkojen muutos	-311 622				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-364 470				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	311 088	977 800	1 103 857	-97 375	-106 362
RAHAVAROJEN MUUTOS	968 461	-1 347 542	-516 497	-340 611	526 517

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022	Suunnitelma 2023	Suunnitelma 2024
Toim. ja inv. Rahavirran kertymä 5 v. (1 000 €)	3 287	962	556	-620	-2 889
Investointien tulorahoitus, %	137,00	36,38	44,44	88,35	169,67
Lainakanta 31.12. (1 000 €)	12 532	14 554	15 505	15 255	14 988
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	3 677	4 281	4 547	4 474	4 395
Laskennallinen lainanhoitokate	1,50	0,75	0,68	0,97	0,83
Lainanhoitokate	1,30	0,70	0,64	0,82	0,69
Asukasmäärä	3 407	3 400	3 410	3 410	3 410

VIII TYTÄRYHTEISÖT

1. TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETUT TAVOITTEET

Kuntalain (410/2015) 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Edelleen kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kuntalain mukaan kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Näiden lisäksi kuntalaissa on säännökset mm. konsernitalinpäätöksen laatimisesta.

Sallan kunnanvaltuusto on hyväksynyt Sallan kunnan konserniohjeen päätöksellään 30.6.2010 § 26. Sallan kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt käyttävät konsernitiliä. Kunnanjohtajalla on oikeus päättää kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sisäisten luottolimiittien määrästä siten, että luottolimiittien määrä ei saa ylittää yhtä miljoonaa euroa. Valtuusto päättää kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille myönnettävistä takauksista ja pitkäaikaisten lainojen myöntämisestä. Kunnanhallitus päättää tilapäislainojen lainanannosta.

2. KAUNISHARJU OY

3-vuotis taloussuunnitelma ajalle 2022-2024

Kaunisharju Oy on Sallan kunnan ja Koillis-Lapin Sähkö Oy:n omistama yritys, jonka tehtävänä on tuottaa kannattavasti palveluja suomalaisille ja kansainvälisille asiakkaille Sallatunturilla sekä kehittää rinieliiketoimintaa osana matkailu- ja kuntakeskuksen palvelukokonaisuutta.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tavoitteet

Tavoitteena on kasvattaa talousarvio- ja suunnitteluvuosina laskettelupäiviä sekä hissinousuja 5 % kahden ensimmäisen vuoden aikana ja 10 % kolmantena suunnitteluvuonna. Sulan maan toiminnan ajalle tavoitellaan selkeää vuosittaista kasvua.

Palvelun laatu

Palvelun laatua seurataan ja kehitetään Sallan matkailualueen yhteisen laatujärjestelmän kautta. Palvelun laatua pidetään yllä koko matkailualueella yhteisesti sekä yrityksen sisäisesti mm. asiakaspalvelukoulutuksilla ja toimialakohtaisilla koulutuksilla. Yhtiö on mukana myös Suomen Hiihtokeskus ry:n teettämässä tutkimuksessa, jossa seurataan hiihtokeskusten mainetta. Suunnitelmakaudella laaditaan kehittämisen ja toteutuksen perustaksi Master Plan, missä otetaan huomioon myös rajapinnat muihin toimijoihin. Suunnitelman toteutetaan joko yksin tai yhteistyössä muiden alueen toimijoiden kanssa.

Taloudellisuus ja hinnoittelu

Hissilippuhinnat Sallassa ovat hieman edullisemmat verrattuna suurimpien hiihtokeskusten keskiarvoon. Välinevuokraus ja -huoltohinnat sekä hiihtokoulu ovat palvelujen samankaltaisuuden vuoksi keskimääräisesti samalla tasolla muiden Lapin hiihtokeskusten kanssa.

Kannattavuus

Hiihtokeskustoiminta on ollut tulokseltaan positiivinen, lukuun ottamatta talvea 19/20 jolloin Covid-19-taudin leviämisen estämiseksi hiihtokeskus suljettiin keväällä ennenaikaisesti. Yrityksen tulos on positiivinen 2021 tilikaudella ja tavoitteena on kasvattaa yrityksen liikevaihtoa sekä hiihtokeskustoiminnan kannattavuutta suunnitelmakaudella.

Ympäristötavoitteet

Yhtiö on ollut mukana Sallan kunnan ja matkailutoimijoiden yhteisessä Vetovoimaa ekologisuudesta -hankkeessa. Hankkeessa on parannettu Sallan matkailupalveluiden ekologista laatua, lisätty paikallisten palveluiden näkyvyyttä, vetovoimaisuutta ja tunnettuutta kotimaisen ja kansainvälisen ympäristötietoisien matkailijan näkökulmasta. Yrityksen tavoitteena on saada hiihtokeskukseen sopiva ekokompassi ympäristösertifikaatti tehtyä vuoden 2021 aikana. Sertifiointi tukee Sallan matkailualueen osallistumista Sustainable Travel Finland -ohjelmaan. Kaunisharju Oy on siirtynyt käyttämään ekosertifioitua sähköä vuoden 2018 alusta. Yhtiö on ensimmäisten hiihtokeskusten joukossa taistelemassa puhtaamman ilmaston puolesta sekä hyödyntämässä samalla sertifioitun ekoenergian tuomaa positiivista näkyvyyttä.

Investoinnit

Yhtiön tavoitteena on hakea asiakasmäärien kasvua investoinneilla, jotka parantavat palveluja ja ovat yhtiön arvojen mukaisia. Talvikaudella 21-22 käyttöön tulee laajennettu ja uudistettu välinevuokraamo. Merkittävimmin tulevat investoinneina ovat hissikaluston lisääminen ja tuolihissin rakentaminen Sallatunturiin sekä lumetusjärjestelmän vaihteellinen uusiminen.

3. SALLAN ALUELÄMPÖ OY

Toiminnalliset tavoitteet

1. Toiminnan laajuutta kuvaavat tavoitteet
  - toimintaa laajennetaan asiakkaiden kysynnän mukaan yhtiön nykyisellä toimialueella
  - lisäliikevaihtoa pyritään saamaan uusilla palvelutuotteilla, joita tuotetaan nykyisillä resursseilla
  - yhtiö myy käyttö- ja kunnossapitopalvelua Savukosken lämpökeskukselle
2. Palvelun laatu
  - keskeytykset lämmön jakelussa: ei yli 5 tunnin yksittäisiä keskeytyksiä jakelussa
  - kaukolämpöverkon vuodot: vuotoja alle 5 kpl/a
  - veden laatu: ei laatupoikkeamia
3. Taloudellisuus ja hinnoittelu
  - kaukolämmön ja VV-maksut alle valtakunnan keskiarvohintojen
Kirkonkylä 73,16 €/MWh, korotus + 3 % 1.1.2022 alkaen, ET ka. 74,08 €/MWh (150 MWh/a)
Kirkonkylä 3,16 €/m³, korotus + 5 % 1.1.2022 alkaen, Vesilaitosyhdistys ka. 4,03 €/m³
Sallatunturi 4,73 €/m³
4. Kannattavuus:
  - sijoitetun pääoman tuoton tavoitetaso v. 2022 > 7 %
  - käyttökate v. 2022 35 %
  - maksuvalmius tavoitetaso v. 2022 > 1,0

Investoinnit

Yhtiö saa valmiiksi vuoden 2021 aikana Kirkonkylän biolämpökeskuksen 2,0 MW biokattialan saneeraus- ja kunnossapitokustannus, jonka investointikustannus on noin 600 k€. Investointi toteutettiin lainarahoituksella. Vuoden 2022 investointibudjetissa on varauduttu yhteensä 200 k€ investointeihin.

Kaukolämpölaitosten saneeraamiseen ja muihin tuotannon investointeihin on varattu 50 k€.
Kaukolämpöverkoston investointeihin on varattu 50 k€.
Jätevesiverkoston saneeraamiseen ja muihin vesihuollon investointeihin on varattu 100 k€.

4. SALLAN VUOKRATALOT OY

Yhtiön tarkoituksena on rakennuttaa ja ylläpitää kohtuuhintaisia ja viihtyisiä vuokra-asuntoja Sallan kirkonkylän sekä Saijan ja Hautajärven kylissä sekä isännöidä Sallan kunnan suoraan omistamia vuokra-asuntoja.

Toimintaa ohjaavat tavoitteet:

Toiminnan laajuus

Sallan Vuokratalot Oy:n hallinnassa on 17 kiinteistöä, joissa on yhteensä 243 vuokrahuoneistoa.

Toiminnallisena tavoitteena on käyttöasteen nostaminen entiselle 95 % tasolle sekä tyydyttää vuokra-asuntojen tarve. Tähän yhtenä keinona on poistaa käytöstä epäkurantti kiinteistö ja samalla saadaan vähennettyä vuokramenetyksiä.

Palvelun laatu

Yhtenä asuntokannan hoidon tärkeimmistä tavoitteista on asuntojen kunnon ja käyttökelpoisuuden säilyttäminen. Asuntojen tulee olla vetovoimaisia.

Yhtiö tarjoaa viihtyisiä ja monipuolisia asuntovaihtoehtoja sekä hyvää huolto-, siivous- ja toimistopalvelua. Markkinatilanne muuttunut; alalle tullut yksityisiä toimijoita.

Taloudellisuus ja hinnoittelu

Vuokra-asuntojen hyvällä hoidolla taataan asuntojen laadun ja arvon säilyminen ja asuntokannan säilyttäminen kilpailukykyisenä. Vuokra-asuntojen neliövuokra pyritään pitämään edullisena. Tavoiteltaan n. 1,4 M € liikevaihtoa.

Puututaan nopeasti mahdollisiin vuokranmaksuongelmiin ja tehokkaalla perinnällä saadaan vuokrausmaksut pysymään alhaisina ja luottotappioita ei pääse syntymään. Tavoitteena on pitää nettosaamiset alle 2 % (lv).

Kannattavuus

Kiinteistökanta tulee sopeuttaa nykyiseen kysyntään, tällä turvataan yhtiön taloudellisia toimintaedellytyksiä tulevaisuudessa. Asuntojen koko, tyyppi ja sijainti eivät vastaa kysyntää tällä hetkellä kaikilta osin.

Investoinnit

Tulevina vuosina keskitytään korjaamaan olemassa olevaa asuntokantaa. Kattoremontit, lämmönvaihtimet ja käyttövesiputkistot ovat korjauslistalla huoneistojen korjausremonttien lisäksi. Korjausvelka kasvaa kovasti. Omistaja ohjeistaa selvittämään mahdollisten epäkuranttien asuntojen purkamista.

5. KIINTEISTÖ OY SALLAN KYLPYLÄ

Yhtiö omistaa ja hallitsee Sallan kunnassa sijaitsevaa kiinteistöä Sallan Kylpylä (732-409-53-70) ja kiinteistöllä olevaa rakennusta eli Hotelli Revontulen rakennuksesta kylpylä-, vastaanotto- ja ravintolatiloina. Yhtiöllä on asemakaavan mukaista käyttämätöntä rakennusoikeutta n. 2 000 k-m².

Toiminnan laajuus

Kiinteistö Oy Sallan Kylpylä on vuokrannut edelleen omistamansa tilat kokonaan Holiday Club Resorts Oy:lle, joka vastaa itse kylpylä- ja muista toiminnoista sekä kaikista niihin ja tilojen käyttöön liittyvistä kustannuksista. Sallan kunta saa yhteistyösopimusten kautta käyttöönsä kylpylän mm. koulujen ja päiväkotien opetus- ja liikuntatarpeisiin, kunnan sosiaali- ja terveyslaitosten hoitotarpeisiin, kansalaisopiston opetus- ja kerhotarpeisiin sekä myös edullisesti kunnan asukkaiden käyttöön. Toiminta mahdollistaa kuntaan ao. palvelut ja edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä uusien asukkaiden ja työntekijöiden saantia.

Taloudellisuus ja hinnoittelu

Hinnoittelusta on sovittu vuokrasopimuksessa sekä muissa kiinteistöön liittyvissä sopimuksissa.

Kannattavuus

Yhtiön toiminnan tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen, vaan saaduilla tuloilla pyritään kattamaan yhtiön toiminnasta aiheutuneet menot. Kokonaisuutena pyritään turvaamaan kuntalaisten hyvinvointia ja terveyden edistäminen ja kunnan sekä matkailualueen elinvoiman vahvistaminen.

Investoinnit

Kunta ja HCR ovat osaltaan sitoutuneet kylpylän laadun kehittämisinvestointiin. Mahdolliset muut kehittämis- ja rakennusten peruskorjaustarpeet sekä niihin liittyen myös vanhan hotellisiiven ja vierailukunnan omistaman ja kaavoitetun lisärakennusalueen käyttö sovitaan erikseen käyttäen pohjana alkuperäisiä puite- ja muita sopimuksia ja liittyen matkailualueen yleiseen kehitykseen ja kasvuun. Matkailun kasvu ja myönteinen kehitys antavat jatko investoinneille hyvää pohjaa.

6. TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVIOT 2022 JA TALOUSSUUNNITELMAT 2023–2024

KAUNISHARJU OY

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto	1 040	1 115	1 517	1 593	1 751
Tilikauden tulos (ylijäämä ennen tp-siirtoja ja veroja)	-9	7	348	341	246
Bruttoinvestoinnit	203	390	186	1 083	1 320
Nettoinvestoinnit	203	390	186	1 083	1 320
Lainat 31.12. yht.	1 126	1 190	1 190	2 082	2 973
Henkilöstömäärä (htv)	10	10	10	10	10

SALLAN ALUELÄMPÖ OY

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto	2 144	2 291	2 401	2 473	2 538
Tilikauden tulos (ennen tp- siirtoja ja veroja)	202	241	293	323	360
Bruttoinvestoinnit	259	750	200	200	200
Nettoinvestoinnit	244	750	200	200	200
Lainat 31.12. yht.	4 502	3 613	3 012	2 731	2 450
Henkilöstömäärä (htv)	7	7	7	6	7

SALLAN VUOKRATALOT OY

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto	1 310	1 450	1 380	1 367	1 310
Tilikauden tulos (ylijäämä ennen tp-siirtoja ja veroja)	0	86	98	142	157
Bruttoinvestoinnit	1 643	230	846	400	0
Nettoinvestoinnit	1 643	230	846	400	0
Lainat 31.12. yht.	4 989	4 620	5 254	4 935	4 625
Henkilöstömäärä (htv)	4	4	4	4	4

KIINTEISTÖ OY SALLAN KYLPYLÄ

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Liikevaihto	104	110	105	105	105
Tilikauden tulos (ylijäämä ennen tp-siirtoja ja veroja)	-21	6	2	2	2
Bruttoinvestoinnit	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	0
Lainat 31.12. yht.	933	880	843	753	663
Henkilöstömäärä (htv)	0	0	0	0	0

7. YHTEENVETO TYTÄRYHTIÖIDEN TALOUSARVIOISTA 2022

	EUR	KAUNIS- HARJU OY	KIINTEISTÖ OY SALLAN KYLPLYÄ	SALLAN ALUELÄMPÖ OY	SALLAN VUOKRA- TALOT OY
LIKEVAIHTO		1 517 000	105 000	2 386 000	1 380 472
Liiketoiminnan muut tuotot				15 000	
Materiaalit ja palvelut					
Ostot tilikauden aikana		-255 000		-833 000	
Varastojen muutos		0			
Ulkopuoliset palvelut		-20 000		-15 000	
Materiaalit ja palvelut yhteensä		-275 000		-848 000	
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot		-485 000		-340 000	-199 088
Eläkekulut					
Muut henkilösivukulut					
Henkilöstökulut yhteensä		-485 000		-340 000	-199 088
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot		-150 000	-63 000	-400 000	-244 600
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-150 000	-63 000	-400 000	-244 600
Liiketoiminnan muut kulut					
Hallintokulut		-240 000	-25 000	-485 000	-810 944
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä		-240 000	-25 000	-485 000	-810 944
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		367 000	17 000	328 000	125 840
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot muilta					
Korkokulut ja muut rahoituskulut muilta		-19 000	-15 000	-35 000	-27 587
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-19 000	-15 000	-35 000	-27 587
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		348 000	2 000	293 000	98 253
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TP SIIRTOJA JA VEROJA		348 000	2 000	293 000	98 253
Muut tuotot					
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		348 000	2 000	293 000	98 253

IX LIITTEET

1. Projektit

Projektin nimi		2022	2023	2024	Vastuuhenkilö	Hanke n:o
Maaseudun kehittämishankkeet, Leader Pohjoisin Lappi ry	Kh 27.3.14§12, v. 2014-2020, jatko 2021	28 918	28 918	28 918	Erkki Parkkinen	353
House of Lapland, palvelusopimus (asukas, osaajat, business ja elokuva-komissio)		14 900			Erkki Parkkinen	9546
Pan Phenomena-hanke, Metsähallitus	Khall 25.9.17§196, v. 2019-2022	12 000			Erkki Parkkinen	9577
Gateway to Land of National Parks -hanke (Kuusamon lentokentän vaik.alueen matk.keh.hanke)	Khall 17.9.18§129, v. 2019-2021, jatko 31.8.2022				Seppo Selkälä	9586
High Five-yhteistyöllä hyvinvointia Itä-Lappiin, Itä-Lapin Ky	Khall 23.4.18§55, v. 2019-2021, päättyy 31.3.2022				Erkki Parkkinen	9591
Lapin hankinta-asiamieshanke II (Lapin Yrittäjät)	Khall 2.11.20 §141, v. 2021-2023	667	667	667	Seppo Selkälä	9592
House of Lapland tai muu, matkailun yhteismarkkinointi		12 900	15 000		Erkki Parkkinen	9596
Omistajanvaihdoskoordinaattori-hanke, Lapin Yrittäjät	Khall 10.2.20, v. 2020-2023	360	360	180	Erkki Parkkinen	9611
Kestävästi kasvaa kesään -hanke, Itä-Lapin kunnat	Khall 10.2.20§23, v.2020-2022	2 395	2 394		Erkki Parkkinen	9612
Tuottava vetovoimainen toimistotyö Lapin Yliopisto	Khall 16.3.20 §36, v. 2020-2022	4 100			Tanja Aska	9613
Lapin perinneruokahanke, Itä-Lapin Ky	Khall 20.4.20 §58, v. 2020-2021, päättyy 30.6.2022				Seppo Selkälä	9614
MetsäRekry Lappi -hanke, Suomen Metsäkeskus	Khall 5.10.20§135, v. 2021-2023	670	670	670	Erkki Parkkinen	9615
Yrittäjien Itä-Lappi -hanke, Itä-Lapin Ky	Khall 11.5.20§73, v. 2020-2022	8 708			Erkki Parkkinen	9616
Sosiaali- ja terveystuettujen rakennus- ja kunnossapitohankkeet, Poske	Khall 16.3.20§39, v. 2020-2022	2 000			Erkki Parkkinen	9617
Tekijöiden Lappi- työhyvinvointia kunta-alalle, Lapin liitto	Khall 19.4.2021§51, v. 2021-2023	4 000	4 000		Seppo Selkälä	9619

Sallan kansallispuistoon valmistautuminen	Khall 18.1.2021§14, v. 2021-2022	15 196			Erkki Parkkinen	9623
Sallan kestävän matkalun digitalisaatio-hanke	Khall 19.4.2021§56, v. 2021-2022	6 721			Erkki Parkkinen	9625
Uudet alkavat hankkeet		20 000	20 000	20 000		9565
Projektit yhteensä		133 535	72 009	50 435		

2. Henkilöstösuunnitelma

KUNNANHALLITUS	TA 2022	TS 2023	TS 2024
*Elinvoimapalvelut	5,5	5,5	5,5
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	2,5	2,5	2,5
Lähityöntekijät	2,0	2,0	2,0
*Hallintopalvelut	5,7	5,7	5,7
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	4,7	4,7	4,7
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Talous- ja henkilöstöpalvelut	4,9	4,9	4,9
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	3,9	3,9	3,9
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Lomitus- ja maaseutupalvelut	9,4	0,6	0,6
Johto	1,0	0,0	0,0
Hallinto	1,6	0,6	0,6
Lähityöntekijät	6,8	0,0	0,0
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	25,5	16,7	16,7
HYVINVOINTIPALVELULAUTAKUNTA			
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	TA 2022	TS 2023	TS 2024
*Sosiaali- ja terveyspalvelut	3,9		
Johto	1,0		
Hallinto	2,9		
Lähityöntekijät	0,0		
*Sosiaalityö	5,9		
Johto	0,2		
Hallinto	1,2		
Lähityöntekijät	4,5		
*Vanhus- ja vammaistyö	43,0		
Johto	1,0		
Hallinto	0,5		
Lähityöntekijät	41,5		
*Perusterveydenhoito	58,1		
Johto	2,3		

Hallinto	3,7
Lähityöntekijät	52,1

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ 110,9

SIVISTYSPALVELUT	TA 2022	TS 2023	TS 2024
*Hallinto	2,0	2,0	2,0
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	1,0	1,0	1,0
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Varhaiskasvatus	18,0	18,0	18,0
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	3,0	3,0	3,0
Lähityöntekijät	14,0	14,0	14,0
*Esi- ja perusopetus ja lukiopalvelut	39,0	39,0	39,0
Johto	3,0	3,0	3,0
Hallinto	1,0	1,0	1,0
Lähityöntekijät	35,0	35,0	35,0
*Vapaa sivistystyö	2,0	2,0	2,0
Johto	0,0	0,0	0,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	2,0	2,0	2,0
*Liikunta- ja nuorisopalvelut	7,0	7,0	7,0
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	6,0	6,0	6,0
*Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	7,0	7,0	7,0
Johto	1,0	1,0	1,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	6,0	6,0	6,0
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	75,0	75,0	75,0

TEKNINEN TOIMI	TA 2022	TS 2023	TS 2024
*Hallinto	6,5	6,5	6,5
Johto	4,0	4,0	4,0
Hallinto	2,5	2,5	2,5
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Lupa- ja viranomaispalvelut	2,0	2,0	2,0
Johto	0,0	0,0	0,0

Hallinto	2,0	2,0	2,0
Lähityöntekijät	0,0	0,0	0,0
*Tukipalvelut	29,0	29,0	29,0
Johto	2,0	2,0	2,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	27,0	27,0	27,0
*Liikenneväylät ja yleiset alueet	0,5	0,5	0,5
Johto	0,0	0,0	0,0
Hallinto	0,0	0,0	0,0
Lähityöntekijät	0,5	0,5	0,5
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ	38,0	38,0	38,0
SALLAN KUNTA YHTEENSÄ	249,4	129,7	129,7

Sallan kunta
Postipolku 3
98900 SALLA
www.salla.fi

kirjaamo@salla.fi

Salla

In the middle of nowhere